

LĪVĀNU NOVADA
PUBLISKO BIBLIOTĒKU
PĀRSKATS
par 2024. gadu

Satura rādītājs

1. Kopsavilkums par pārskata periodu	5
✓ darba prioritātes un sasniegumi	5
✓ jauni pakalpojumi, esošo pakalpojumu pilnveide	5
✓ nozīmīgi/jauni projekti	5
✓ “Restarts lasīšanai”	5
✓ LNB datu centra problēmas ietekme publisko bibliotēku darbā	5
✓ citas ar bibliotēkas darbu saistītās problēmas, to risinājumi	5
✓ citi aktuāli jautājumi	6
2. Vispārīgs bibliotēkas/reģiona bibliotēku raksturojums	6
• Īss situācijas apraksts:	6
✓ bibliotēkas darbības teritoriālais un institucionālais raksturojums	6
✓ informācija par padotībā esošajām iestādēm, reģiona bibliotēkām, izglītības iestāžu bibliotēkām, ārējiem apkalpošanas punktiem	7
✓ bibliotēku sadarbības modelis reģionā	7
• Izmaiņas bibliotēku darbībā pārskata periodā	8
• Bibliotēku akreditācija	8
3. Finansiālais nodrošinājums	8
• Tabula “Bibliotēkas izdevumi”	8
4. Materiālā un tehniskā stāvokļa vērtējums	11
• Jaunu ēku būvniecība, telpu paplašināšana vai bibliotēkas pārvietošana uz citām telpām, ēku rekonstrukcijas projekti un remontdarbi	11
• Iekārtas, aprīkojums	12
• Problēmas un to risinājumi materiālā un tehniskā stāvokļa jomā	14
5. Personāls	15
• Personāla raksturojums	15
• Apbalvojumi un pateicības	16
• Finansējums personāla attīstībai	16
• Bibliotēku darbinieku profesionālās pilnveides vērtējums specializācijā – bērnu un jauniešu apkalpošana	18
• Problēmas un to risinājumi personāla jomā	18
6. Pakalpojumu piedāvājums un pieejamība	19
• Galvenie rādītāji	19
✓ bibliotēkas pamatrādītāji	19
• Pakalpojumu attīstība, jauninājumi	22
• Bibliomāts	24
• E-grāmatu bibliotēka	24
• Sabiedrības, lasītāju viedokļa izziņāšana par bibliotēkas darba kvalitāti; jaunu lasītāju piesaiste	27
• Bibliotēkas pieejamība un pakalpojumi personām ar īpašām vajadzībām	28
• Pielāgotās literatūras pakalpojums reģionā	29
• Pakalpojumi un pasākumi atsevišķām lasītāju mērķgrupām vai interešu, tematiskie pasākumi	30

• Uzziņu un informācijas darbs.....	31
• Bibliotēkas izglītojošā darbība	32
• Medijpratība	33
• Tiešsaistes katalogs kā pakalpojums	33
• Iekšzemes un starptautiskais SBA:	36
• Problēmas un risinājumi bibliotēkas pakalpojumu un pieejamības jomā	37
7. Krājums.....	38
• Krājuma komplektēšanas politika un organizācija.....	38
✓ krājuma komplektēšanas un organizācijas prioritātes pārskata periodā	38
✓ informācija par krājuma komplektēšanas politikas dokumentu.....	39
✓ secinājumi par iepriekšējo dokumentu.....	39
• Krājuma komplektēšanas finansiālais nodrošinājums.....	39
• Krājuma pārbaude	41
• Krājuma rādītāji.....	42
✓ situācijas raksturojums, rādītāju analīze, secinājumi	42
• Bibliotēku krājuma veidošana un papildināšana bērnu un jauniešu literatūrā	43
• Datubāzes	44
✓ abonētās tiešsaistes datubāzes	44
✓ pašu veidotās datubāzes	45
✓ datubāzu izmantojuma rādītāji	45
• Krājuma un datubāzu popularizēšana	46
• Programma “Grāmatu iepirkums publiskajām bibliotēkām”	47
• Darbs ar parādniekiem – aprakstoši (pēc izvēles).....	49
• Ar bibliotēkas krājumu saistītās problēmas un to risinājumi, vajadzības, galvenie secinājumi pārskata periodā	49
8. Darbs ar bērniem un jauniešiem.....	51
• Darbs ar bērniem un jauniešiem raksturojums un vispārīgie rādītāji.....	51
• Uzziņu darbs, pakalpojumi, prasmju un iemaņu attīstīšana, pasākumi dažādām vecuma grupām	52
• Veiksmīgākie pasākumi, lasīšanas veicināšanas aktivitātes	54
• Problēmas bibliotēku darbā ar bērniem un jauniešiem, to iespējamie risināšanas ceļi..	58
9. Novadpētniecība	59
• Novadpētniecības darba virzieni un pakalpojumi, pārskata perioda prioritātes, jauninājumi novadpētniecības darbā	59
• Novadpētniecības krājums	59
✓ komplektēšana, ietvertu materiālu veidi	60
✓ krājuma organizācija un glabāšana	60
✓ digitalizācija, digitālie resursi un to veidošana, kopaina	60
✓ krājuma kvalitātes, aktualitātes, attīstības novērtējums.....	61
✓ izmantojums.....	61
✓ novadpētniecības darba popularizēšana	62
✓ novadpētniecības istabas	63
✓ galvenie secinājumi pārskata periodā, nākotnes prognozes, vajadzības, problēmas un to risinājumi.....	63
10. Projekti.....	64

• Projektu apraksts	64
• Pārdomas, secinājumi par darbu ar projektiem	65
11. Publicitāte	65
• Bibliotēkas tēla veidošana, publicitāte, sabiedrības informēšana par bibliotēkas funkcijām, pakalpojumiem.....	65
• Bibliotēkas informācija tīmeklī.....	67
✓ bibliotēkas tīmekļvietne	67
• Ar publicitātes darbu saistītās problēmas un to risinājumi	68
12. Sadarbības tīkla raksturojums	68
• Sadarbība ar pašvaldību un pašvaldības institūcijām	68
• Citi sadarbības partneri reģionā un Latvijā, veiktās sadarbības aktivitātes.....	69
• Citi sadarbības partneri reģionā un Latvijā, veiktās sadarbības aktivitātes.....	72
• Pārrobežu sadarbība, starptautiskā sadarbība	72
• Bibliotēku interešu aizstāvības darbs	72
• Sadarbības raksturojums novadpētniecības darbā	72
• Bibliotēkas sadarbības tīkls bērnu un jauniešu apkalpošanā, nozīmīgākie partneri, sadarbības vērtējums	73
13. Metodiskais un konsultatīvais darbs	74
• Situācijas apraksts, kopaina, metodiskā un konsultatīvā darba prioritātes pārskata periodā	74
• Reģiona galvenās bibliotēkas sniegtais metodiskais un konsultatīvais atbalsts, īstenotie profesionālās pilnveides un pieredzes apmaiņas pasākumi.....	74
• Metodiskais un konsultatīvais atbalsts izglītības iestāžu bibliotēkām	77
• Metodiskā un konsultatīvā darba organizācija darbā ar bērniem un jauniešiem.....	78
• Sadarbība ar citām iestādēm (metodiskā un konsultatīvā darba jomā)	78
• Metodiskā un konsultatīvā darba problēmas un to risinājumi, profesionālās pilnveides vajadzības	78
14. Pielikumi	80

Saīsinājumi:

BIS – Bibliotēku informācijas sistēma

IT - informācijas tehnoloģijas

BMGF – Bila un Melindas Geitsu fonds

VARAM – Vides un reģionālās attīstības ministrija

RGB – reģiona galvenā bibliotēka

LNB – Latvijas Nacionālā bibliotēka

LNerB – Latvijas neredzīgo bibliotēka

KTSP – Kultūras, tūrisma un sporta pārvalde

DU – Daugavpils Universitāte

VKKF – Valsts kultūrkapitāla fonds

VPVKAC valsts un pašvaldības vienotais klientu apkalpošanas centrs

1. Kopsavilkums par pārskata periodu

✓ *darba prioritātes un sasniegumi*

mērķis sasniegt plašāku Līvānu novada iedzīvotāju aptvērumu, kuri kļūtu par bibliotēkas apmeklētājiem (vairāk lasīt 27. lpp.),
lasītveicināšanas aktivitātes (vairāk lasīt 55. lpp.),
darbinieku profesionālā pilnveide (vairāk lasīt 17. lpp.),
BIS Alise sistēmas funkciju koordinēšana (vairāk lasīt 33. lpp.),
e-pakalpojumu kvalitatīva nodrošināšana (vairāk lasīt 23. lpp.).

✓ *jauni pakalpojumi, esošo pakalpojumu pilnveide*

Vairāk lasīt 22. lpp.

dažādojies pasākumu un aktivitāšu diapazons (vairāk lasīt 23. lpp.),
piedāvājums īrēt izstāžu un konferenču telpu "Straumes zāle" (vairāk lasīt 22. lpp.),
noslēgts sadarbības līgums ar Latvijas Neredzīgo bibliotēku, līdz ar to lasītājiem ar redzes vai citiem lasīšanas traucējumiem nodrošināta pielāgotās literatūras pieejamība (vairāk lasīt 29. lpp.),
tiek demonstrēti kinoseansi (vairāk lasīt 22. lpp.),
filiālbibliotēkās darbojas VPVKAC (vairāk lasīt 22. lpp.).
Rudzātu filiālbibliotēkā iekārtota lasītava ar 6 vietām (vairāk lasīt 12. lpp.).

✓ *nozīmīgi/jauni projekti*

Apstiprināts iesniegtais Valsts Kultūrkapitāla fonda projekts "Sarunas ar radošām personībām" (Vairāk lasīt 64. lpp.),

Bibliotēka kā sadarbības partneris iesaistīts Līvānu novada pašvaldības vadītajā Latvijas – Lietuvas pārrobežu sadarbības projektā „Mobilā daudzpakalpojumu koncepcijas izstrāde sociāli mazaizsargātām grupām Līvānos un Mažeikos” (vairāk lasīt 72. lpp.)

✓ *“Restarts lasīšanai”*

Vairāk lasīt 56. lpp.

- “Rīta lasījumi bērniem” (vairāk lasīt 57. lpp.),
- Lasīšanas sacensības (vairāk lasīt 57. lpp.),
- Interaktīvas grāmatu darbnīcas (vairāk lasīt 57. lpp.),
- Skatīšanās lasīšanas stundas (vairāk lasīt 57. lpp.).

✓ *LNB datu centra problēmas ietekme publisko bibliotēku darbā*

Minētā problēma Līvānu novada Centrālo bibliotēku neskāra. Uz to brīdi informācijas saglabāšanai tika izmantoti trīs bibliotēkai piederošie serveri. Līdz ar to bibliotēkas darbība nebija pakļauta LNB datu centram.

✓ *citas ar bibliotēkas darbu saistītās problēmas, to risinājumi*

- martā pēkšņi no dzīves šķīrās LNCB direktore Inta Vērdiņa. Līdz jaunās direktores Baibas Āriņas darbā stāšanās brīdim 1. augustā bibliotēkas darba organizāciju ar kolēģu atbalstu nodrošināja direktores vietniece (vairāk lasīt 19. lpp.),
- finanšu līdzekļu nepietiekamības ietekme uz pakalpojumu sniegšanas kvalitāti (vairāk lasīt 8. lpp.),
- interneta ātruma nepietiekamības izraisītie traucējumi pakalpojumu sniegšanas procesos Turku un Jersikas pagastu bibliotēkās,
- uz trim nedēļām (novecojušā LNCB servera un datu apjoma uzglabāšanas vietas trūkuma rezultātā) Līvānu novada bibliotēkās visas ALISE darbības kopkatalogā apstājās, jo serverim

vairs nebija vietas, kur sistēmu darbināt - KISC Alises datu bāzes licence ierobežoja datu apjoma ievadi Alises datu bāzē (sql express, 10gb limits datubāzei). Un, savukārt, BIS Alise nevarēja atjaunot sistēmu, jo LNCB servera sistēma novecojusi. BIS Alise darbība atjaunojās, kad tika pabeigta LNCB BIS Alise servera pārcelšana KISC virtuālā servera infrastruktūrā. Vienošanās par minētā procesa virzību uzsākta jau gada sākumā iepriekšējās direktores vadībā, un šim mērķim pat tika paredzēts finansējums. Tas izmaksāja 580,80 EUR.

✓ ***citi aktuāli jautājumi***

- kadru mainība (vairāk lasīt 18. lpp.),
- pieredzes trūkums,
- darba apjoma palielināšanās, ieviešot VPVKAC pakalpojumus bibliotēkās (vairāk lasīt 22. lpp.),
- kosmētiskā remonta nepieciešamība atsevišķās bibliotēkās (vairāk lasīt 14. lpp.),
- aprīkojuma atjaunošana bibliotēkās (vairāk lasīt 14. lpp.),
- ar 1. jūniju likvidējās pagastu pārvaldes, tās aizvieto jaunizveidotā Līvānu novada pagastu apvienība. Pārmaiņu tiešo ietekmi izjūt pagastu bibliotēkas.

2. Vispārīgs bibliotēkas/reģiona bibliotēku raksturojums

• Īss situācijas apraksts:

✓ ***bibliotēkas darbības teritoriālais un institucionālais raksturojums***

Līvānu novada pašvaldības teritoriālajā iedalījumā ietilpst Līvānu pilsēta un pieci pagasti. Pēc Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes Iedzīvotāju reģistra datiem (<https://www.pmlp.gov.lv/lv/media/12627/download?attachment>) uz 01.01.2025. Līvānu novadā kopā reģistrēti 10738 iedzīvotāji, tai skaitā 1710 bērni līdz 18 gadiem (neieskaitot).

Līvānos (pilsētā) kopā reģistrēti 7153 iedzīvotāji, tai skaitā 1166 bērni līdz 18 gadiem (neieskaitot).

Līvānu novada pagastos reģistrēti 3585 iedzīvotāji, tai skaitā 544 bērni līdz 18 gadiem (neieskaitot).

LNCB apkalpes zona ir Līvāni (pilsēta). Līvānu novada lasītājiem LNCB izgatavo un izsniedz vienotās lasītāju kartes - ikviens novada bibliotēkās reģistrēts apmeklētājs ir vienlīdz tiesīgs būt jebkuras novada bibliotēkas apmeklētājs.

LNCB ir Līvānu novada pašvaldības izveidota pastarpinātas Kultūras, tūrisma un sporta pārvaldes iestāde. Tā darbības galvenais pamats ir Līvānu novada domes apstiprināts nolikums, vadās pēc valstī un pašvaldībā pieņemtajiem likumiem, normatīvajiem aktiem un noteikumiem, un atbilstoši izstrādātajai Līvānu novada ilgtspējīgas attīstības stratēģijai. Līvānu novada bibliotēku stratēģijas plāns ir izstrādes procesā. Bibliotēka ir akreditēta, tai piešķirot reģiona bibliotēkas statusu un reģistrēta LR Kultūras ministrijas Bibliotēku reģistrā. Bibliotēkai ir sava simbolika, zīmogs ar Līvānu novada ģerboņa attēlu un Bibliotēkas pilnu nosaukumu, kā arī noteikta parauga veidlapas. Bibliotēkas darbības pārraudzību veic Pašvaldības izpilddirektors un Līvānu novada Kultūras, tūrisma un sporta pārvalde normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā.

LNCB pakalpojumu pieejamība lietotājiem nodrošināta piecas dienas nedēļā ar atšķirīgu darba laiku vasaras un ziemas mēnešos. No marta līdz oktobrim (ieskaitot) darba dienās, sākot no otrdienas no plkst. 12.00 līdz 19.00, tumšajos ziemas mēnešos no novembra līdz februārim (ieskaitot) bibliotēkā darba dienās, sākot no otrdienas, apkalpo lietotājus no plkst. 11.00 līdz 18.00, jo pēc plkst. 18.00 ziemā mazs apmeklētāju skaits bibliotēkā. Pirmdienas ir brīvdienas. Bibliotēka apkalpo lietotājus sestdienās, lai LNCB pakalpojumus varētu izmantot strādājošie, kuru darbalaiks neļauj apmeklēt bibliotēku darba dienās un studenti, kuri brīvdienās atgriežas savās dzīvesvietās.

Filiālbibliotēkas Līvānu novada teritorijā ietilpst 5 pagasti. Jersikas, Rožupes, Rudzātu un Sutru pagastā darbojas pa vienai bibliotēkai, Turku pagastā darbojas divas: Turku pagasta bibliotēka un Jaunsilavu bibliotēka. Bibliotēku apkalpes zona robežojas ar pagasta teritoriju. Bet, protams, tiek apkalpots jebkurš apmeklētājs. Novada iedzīvotāji izmanto vienotās lasītāju kartes, kas dod tiesības pakalpojumu saņemt jebkurā novada bibliotēkā.

Bibliotēkas vadās pēc valstī un pašvaldībā pieņemtajiem likumiem, normatīvajiem aktiem un noteikumiem, un atbilstoši izstrādātajai Līvānu novada ilgtspējīgas attīstības stratēģijai.

Bibliotēkas ir akreditētas, tām piešķirot vietējās nozīmes bibliotēkas statusu un reģistrētas LR Kultūras ministrijas Bibliotēku reģistrā.

Līvānu novada bibliotēkas 2024. gada dabas stihijas neskāra.

✓ ***informācija par padotībā esošajām iestādēm, reģiona bibliotēkām, izglītības iestāžu bibliotēkām, ārējiem apkalpošanas punktiem***

LNCB veic vietējās nozīmes bibliotēkas un reģiona galvenās bibliotēkas (turpmāk tekstā RGB) funkcijas. Tā darbojas kā administrējošs, koordinējošs un metodiskais centrs bibliotēkas struktūrvienībām Līvānu novadā:

Jaunsilavu filiālbibliotēkai,
Rīta filiālbibliotēkai,
Rožupes filiālbibliotēkai,
Rudzātu filiālbibliotēkai,
Sutru filiālbibliotēkai,
Turku pagasta filiālbibliotēkai.

RGB funkcijās ietilpst arī kopkataloga darbības nodrošināšana BIS Alise Līvānu novada sešu izglītības iestāžu bibliotēku un Augšdaugavas novada Ilūkstes reģiona 9 publisko un Ilūkstes Raiņa vidusskolas bibliotēkās. Atbildīga par minēto procesu ir sistēmbibliotekāre, kas ir arī Informācijas resursu attīstības nodaļas vadītāja.

2024. gadā Līvānu novadā slēgta Līvānu pamatskola. Sakarā ar Līvānu pamatskolas likvidēšanu ar 2024. gada 31. augustu un, pamatojoties uz Līvānu novada pašvaldības rīkojumu "Par materiālo vērtību un dokumentu nodošanu – pieņemšanu (bibliotēka)", Līvānu pamatskolas bibliotēkas materiālās vērtības tika nodotas LNCB.

LNCB ārējais apkalpošanas centrs iekārtots Multifunkcionālā jaunatnes iniciatīvu centra "KVARTĀLS" telpās, kas atrodas Lāčplēša ielā 28, pilsētas otrā galā. Apkalpošana notiek regulāri ik pēc divām nedēļām piektdienās no plkst. 9.00 līdz 13.00. Apmeklētāju auditorija – gados vecāki un ar kustību ierobežojumiem skartie cilvēki un jaunās māmiņas.

Filiālbibliotēkas Trīs bibliotēkas sniedz pakalpojumus ārējos apkalpošanas punktos:

- Rīta filiālbibliotēka - Jersikas pamatskolā divas reizes nedēļā no plkst. 9.00 – 16.00. Skolēniem, skolēnu vecākiem, skolotājiem, pagasta iedzīvotājiem tiek nodrošināts jaunāko preses izdevumu un grāmatu izsniegums. Mikrorajona iedzīvotājiem nodrošināti pašvaldības sniegtie pakalpojumi – iesniegumu pieņemšana, nekustamā īpašuma, zemes nodokļa maksājumi un komunālo pakalpojumu maksājumi,
- Rožupes filiālbibliotēka – sociālajā aprūpes centrā Rožlejas,
- Rudzātu filiālbibliotēka – Lūzenieku pamatskolā. Grāmatu apmaiņa notiek 2x mēnesī.

✓ ***bibliotēku sadarbības modelis reģionā***

Bibliotēku darbību finansē no Līvānu novada pašvaldības budžeta līdzekļiem. LNCB un katrai filiālbibliotēkai ir sava budžeta tāme, ko apstiprina Pašvaldības dome. Šāda modeļa iestrādes turpinās jau ilgāku laiku un nav nepieciešamība to mainīt.

Bibliotēku sadarbības modelis reģionā	Atzīmēt atbilstošo
Centralizēts	X
Decentralizēts	
Jaukta tipa	

- Izmaiņas bibliotēku darbībā pārskata periodā**

LNCB un **filiālbibliotēkas** izmaiņas juridiskajā statusā un struktūrā pārskata periodā nav skārušas.

Sakarā ar LNCB ilggadējās direktores, kura bija arī materiāli atbildīgā persona, nāvi, novada pašvaldība izdeva rīkojumu iestādē veikt inventarizāciju. Pēc inventarizācijas materiālās vērtības tika nodotas direktores vietnieces atbildībā.

Kopš 2024. gada oktobra Rudzātu speciālā pamatskola pārdēvēta par Lūzenieku pamatskolu un tai piederošā bibliotēka par Lūzenieku pamatskolas bibliotēku.

Kopš 2024. gada 1. septembra slēgta Līvānu pamatskola, līdz ar to arī bibliotēka.

Rīta filiālbibliotēkā pārskata periodā vadītāja pārtrauca darba attiecības, līdz ar to sekoja izmaiņas darbinieku sastāvā – bibliotekāres paaugstināšana vadītājas amatā un pārskata periodā divreiz tika pieņemts jauns darbinieks.

- Bibliotēku akreditācija**

Bibliotēku akreditācija pārskata periodā nav notikusi. Turpinās darbs pie akreditācijas ieteikumu izpildes. Akreditācijas termiņš līdz 11.09.2028.

3. Finansiālais nodrošinājums

- Tabula “Bibliotēkas izdevumi”**

2024. gads Līvānu novada bibliotēkām bijis sarežģīts finansiālajā jomā. Veidojot novada kopīgo budžetu, pašvaldības administrācija skrupulozi vērtēja katru izdevumu pozīciju.

2024. gadā no budžeta tika izslēgti jebkāda veida kapitālie izdevumi.

LNCB

- **Lejupslīdoša** izdevumu dinamika bija sekojošās pozīcijās:
 - krājuma komplektēšana -37%, (vairāk lasīt 39. lpp.)
 - preces un pakalpojumi -15,7%,
 - pārējie kārtējie izdevumi -84,4%.
- **Augšupejoša** izdevumu dinamika bija sekojošās pozīcijās:
 - sociālās iemaksas un piemaksas +20,5%, pieaugumu veidoja no bibliotēkas budžeta izmaksātais bērnu pabalsts 1150 EUR apmērā
 - informācijas tehnoloģijas +57%, pieaugumu veidoja BIS Alise datu pārņemšana – sagatavošana, konfigurācija un palaišana produkcijā no LNCB servera KISC infrastruktūrā 580 EUR apmērā, personāla profesionālajai pilnveidei +70,1% (vairāk lasīt 16. lpp.)

2.tabula “LNCB izdevumi”

(pēc LDKK datiem)

	2022	2023	2024	+/- %, salīdzinājumā ar 2022 2023	
Izdevumi kopā (EUR)	195946	217599	198733	+11,05	-8,67
Darbinieku atalgojums BRUTO	112654	156374	162822	+38,81	+4,12
Krājuma komplektēšana	16364	16996	10699	+3,86	-37,05

Salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu izdevumu finansējuma **pieauguma tempa** +/- % svārstību amplitūda:

izdevumi kopā: no **+11,05% 2023.** gadā samazinājušies līdz **-8,67% 2024.** gadā, jeb par 18866 EUR **2024.** gadā mazāk,

darbinieku atalgojums bruto: finansējums 2024. gadā ir par 6448 EUR lielāks kā iepriekšējā gadā, tomēr +/- % no **+38,81% 2023.** gadā samazinājies līdz **+4,12% 2024.** gadā. Pārskata periodā LNCB atturējās no piemaksu aprēķināšanas darbiniekiem, aizvietojo kolēģus atvaļinājuma laikā, kā tas tika darīts iepriekšējos gados.

krājuma komplektēšanai: no **+3,86% 2023.** gadā līdz **-37,05% 2024.** gadā, jeb par 6297 EUR mazāk.

Finansējuma atbilstība bibliotēkas funkciju veikšanai kopumā vērtējama kā attīstību veicinoša. Diemžēl 2024. gads noslēdzās ar negatīvu finansējumu krājuma komplektēšanai, ko varētu vērtēt kā tikai pamatfunkciju veikšanas nodrošināšana. Svarīgi ir panāktais pieaugošais finansiālais ieguldījums personāla profesionālajā pilnveidē.

Filiālbibliotēkās

3.tabula “Filiālbibliotēku izdevumi” pēc LDKK datiem

	2022	2023	2024	+/- %, salīdzinājumā ar 2022 2023	
Izdevumi kopā (EUR)	101151	116919	118118	15,59	1,03
Darbinieku atalgojums BRUTO	75690	91737	102205	21,20	11,41
Krājuma komplektēšana	14581	15555	8966	6,68	-42,36

Pašvaldības finansiālā nodrošinājuma dinamika pēdējo triju gadu griezumā filiālbibliotēkās ir bijusi mainīga un atšķirīga dažādās pozīcijās. Arī starp bibliotēkām piešķirto līdzekļu daudzums atšķiras pat līdz 17711 EUR (izdevumi kopā Turku pagasta bibliotēkā – 12285 EUR; Rožupes bibliotēkā – 29996 EUR). Lielo starpību nosaka dažādi faktori, piem. bibliotēku skaits pagastā, skolas pastāvēšana bibliotēkas apkārtes zonā, organizēto aktivitāšu apjoms, apmeklējums, izsniegums u.c.

Salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu izdevumu svārstību amplitūda:

izdevumi kopā: finansējums 2024. gadā ir par 1199 EUR lielāks kā iepriekšējā gadā, tomēr +/- % no +15,59% 2023. gadā līdz +1,03% 2024. gadā,

darbinieku atalgojums: finansējums 2024. gadā ir par 10468 EUR lielāks kā iepriekšējā gadā, tomēr +/- % no +,21,20% 2023. gadā līdz +11,41%, 2024. gadā. Pieaugums finansējumam pamatojams ar minimālās algas pieaugumu un izmaiņām nodokļu likmē un piemaksas par darbu VVPKAC.

krājuma komplektēšanai: no +6,68% 2023. gadā līdz -42,36%, jeb -6589 EUR 2024. gadā.

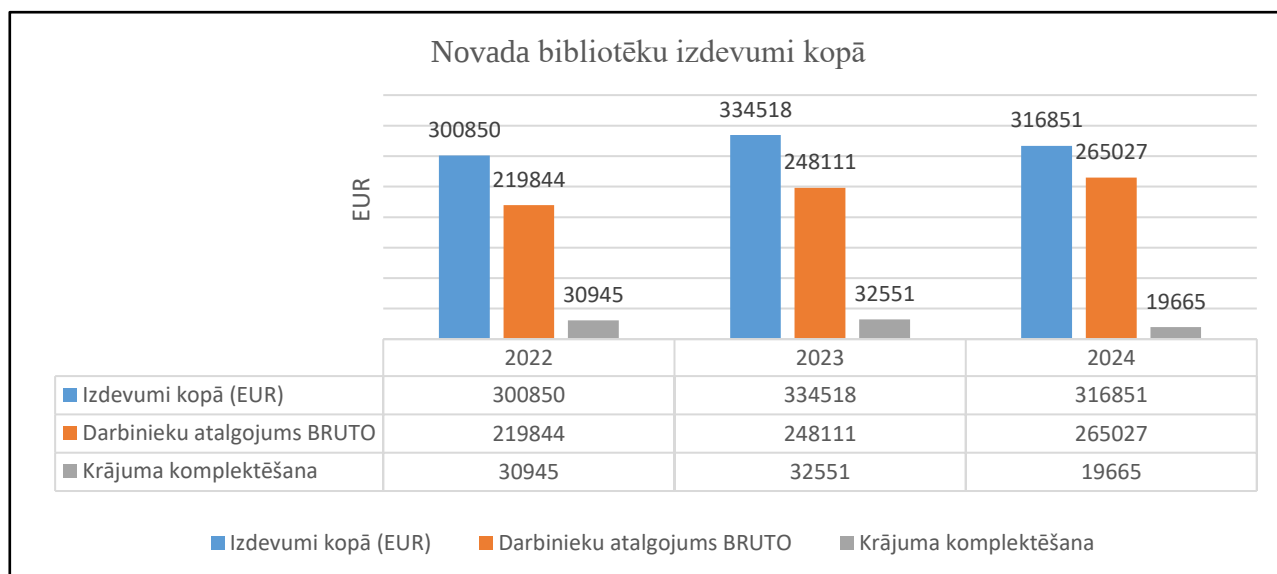
Samazinājums salīdzinot ar 2023. gadu ir bijis informācijas pakalpojumu, preču un pakalpojumu pozīcijās. Pārskata periodā IT aprīkojums netika iegādāts nevienai bibliotēkai. Novada filiālbibliotēkās kopumā budžets noturējies aptuveni iepriekšējā gada robežās.

Novada bibliotēkās kopā izvērtējot budžetu pēdējo triju gadu griezumā, nākas secināt, ka tā dinamika ir bijusi mainīga. Salīdzinot 2023. gadu ar 2022., pieauguma temps bijis ar augšupejošu dinamiku.

Veidojot budžetu 2024. gadam, pašvaldībā tika pieņemts lēmums visām novada iestādēm plānoto budžetu samazināt par 12%. Rezultātā, no ieceru līmeņa par bibliotēku attīstību veicinoša budžeta veidošanu, pārskata periodu nācās aizvadīt ar 5,28% , jeb 17 667 EUR mazāku finansējumu kā iepriekšējā gadā.

4. tabula "Novada bibliotēku izdevumu kopsumma" pēc LDKK datiem

	2022	2023	2024	+/- % salīdzinot ar iep. gadu	
				2022	2023
Izdevumi kopā (EUR)	300850	334518	316851	+11,19	-5,281
Darbinieku atalgojums BRUTO	219844	248111	265027	+12,86	+6,82
Krājuma komplektēšana	30945	32551	19665	+5,19	-39,59

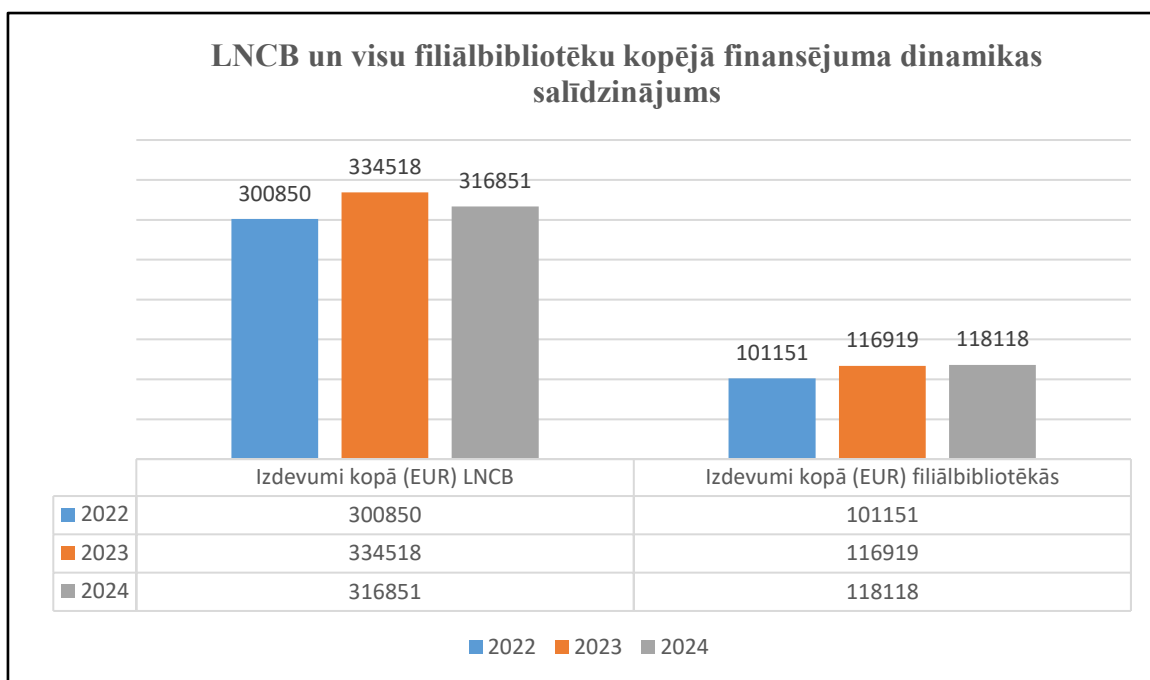

Salīdzinot LNCB ar novada visu filiālbibliotēku sasummēto finansējumu, var pārliecināties, ka:

- salīdzinot 2023. gadu ar 2022. gadu, finansējums palielinājies gan LNCB, gan filiālbibliotēkās,
- salīdzinot 2024. gadu ar 2023. gadu, finansējums filiālbibliotēkām kopsummā saglabājies iepriekšējā gada līmenī, bet LNCB – samazinājies par 5,28%

5.tabula “Novada kopējā finansējuma dinamikas salīdzinājums”
(LNCB + filiālbibliotēkas)

	2022	2023	2024	+/- % salīdzinot ar iepr. gadu	
				2022	2023
Izdevumi kopā (EUR) LNCB	300850	334518	316851	+11,19%	-5,28%
Izdevumi kopā (EUR) filiālbibliotēkās	101151	116919	118118	+15,59%	+1,03%

4. Materiālā un tehniskā stāvokļa vērtējums

- Jaunu ēku būvniecība
- Telpu paplašināšana vai bibliotēkas pārvietošana uz citām telpām, ēku rekonstrukcijas projekti un remontdarbi

LNCB pārskata periodā minētie darbi netika veikti, jo bibliotēka izvietota 2011. gadā renovētā ēkā – nav nepieciešamības veidot ēkas rekonstrukciju.

Filiālbibliotēkās Pārskata periodā remontdarbi nav notikuši, jo bibliotēku telpu stāvoklis vērtējams kā labs.

Lai Rudzātu filiālbibliotēkā pēc VPVKAC izveidošanas varētu nodrošināt lietotājiem ērtu pieeju bibliotēkas krājumam, tika palielināta bibliotēkas platība, vienā papildus telpā – 30 m² – tika izvietots lasītavas krājums, iekārtota lasītava ar 6 vietām. Nosaucot telpu par “klusu lasītavu”, apmeklētājiem ir iespēja lasīt presi, strādāt ar dokumentiem, izmantot datoru, vienkārši pavadīt lietderīgi laiku, gaidot autobusu vai rindu pie pašvaldības speciālistiem pieņemšanas dienās. Te tiekas iedzīvotāji, lai risinātu darījumu sarunas, apspriestu projektus.

• Iekārtas, aprīkojums

LNCB uzskaitē fiksēti 30 datori. No tiem: 11 personālam, 19 lietotājiem.

Operatīvai darba nodrošināšanai, personāla datori iepriekšējos gados tika pakāpeniski atjaunoti. 2024. gadā, ņemot vērā finansējuma ierobežotās iespējas, IT netika iegādātas.

6.tabula “Personāla darba vajadzībām iegādāto datoru uzskaitījums LNCB”

N.p.k.	Iegādes gads	Skaits	Piesaistīts darbiniekam
1.	2013 11 gadi vecs	1	Lietotāju apkalpošanas nodaļas vecākā bibliotekāre darbā ar bērniem un jauniešiem
2.	2014 10 gadi vecs	1	Lietotāju apkalpošanas nodaļas vadītāja
3.	2016 8 gadi vecs	1	LNCB Informācijas resursu attīstības nodaļas vecākā bibliogrāfe – novadpētniecības speciāliste
4.	2020 4 gadi veci	2	Lietotāju apkalpošanas nodaļas bibliotekāre; Informācijas tīkla pārzinis
5.	2021 3 gadi veci	3	Direktores vietniece; Informācijas resursu attīstības nodaļas vecākā bibliotekāre krājuma komplektēšanas un apstrādes darbā; Lietotāju apkalpošanas nodaļas bibliotēku informācijas speciāliste
6.	2022 2 gadi veci	2	Informācijas resursu attīstības nodaļas vadītāja; Informācijas tīkla pārzinis
7.	2023 1 gadu veci	2	Direktore; Informācijas resursu attīstības nodaļas bibliotekāre

Pretēja situācija ir ar datornodrošinājumu lietotājiem. 11 no 19 datoriem ir BMGF projektā saņemtie datori, kas ir fiziski un morāli novecojuši. Tie plānoti nodot KISC. Lietotājiem darba kārtībā ir 5 stacionārie datori – 1, 8, 9 un 10 gadi veci un 3 portatīvie datori – 8, 11 un 18 gadi veci. Bērnu un jauniešu pakalpojumiem nodots 1 portatīvais dators 8 gadi vecs. Portatīvos datorus izmanto

pēc vajadzības. Ar tiem strādā apmeklētāji klusajās lasītavās individuāli un izmanto kopējam grupu darbam. Vajadzības gadījumā izmanto arī bērnu un jauniešu segmentā.

Bibliotēkā personāla rīcībā ir 1 printeris un 1 skeneris. Koplietošanā apmeklētājiem un darbiniekiem ir 1 kopējamā iekārta un 4 multifunkcionālās iekārtas.

LNCB aprīkota ar **drošības vārtiem**, kas veic apmeklētāju uzskaiti un reaģē uz neizsniegto bibliotēkas krājuma materiālu iznešanu. Lasītāji veiksmīgi izmanto **automātisko grāmatu izņemšanas/nodošanas ierīci**. Pirmajā stāvā apmeklētāju reģistrācijas zonā pie sienas piestiprināts liela formāta **interaktīvais ekrāns** aktuālās informācijas publiskošanai, iegādāts 2017. gadā. Straumes izstāžu un pasākumu zālē stacionārais **projektors un ekrāns**, uzstādīti 2011. gadā. Kopš bibliotēkas renovētās ēkas atklāšanas, telpās un ēkas ārpusē darbojas **videonovērošana**.

- Bibliotēkas darbības nodrošināšanai tiek uzturēti **3 serveri**;
- BIS Alise funkciju uzturēšanai. Pēc BIS Alise datu pārcelšanas uz KISC virtuālo serveri tas nodrošinās atsevišķu programmu darbību, piem. Corel Draw,
- internetvietnes livanub.lv un e-pasta funkciju uzturēšanai. Kopš e-pasta pārcelšanu no thunderbird uz Microsost office, serveris nodrošinās internetvietnes darbības funkcijas,
- failu rezerves kopiju saglabāšanai.

Filiālbibliotēkās liela daļa IT aprīkojuma ir novecojis morāli un fiziski. Tas traucē darbības ātrumam un programmu atjaunināšanas iespējām. Pretenzijas izsaka apmeklētāji. Arī darbiniekiem tas sagādā liekas raizes. BMGF projektā saņemtie datori arī ir novecojuši, paredzami nodot KISC.

Datori bibliotēkās ir dažādu vecumu, jo iegādāti pakāpeniski, finansējuma iespēju robežās:

- jauni – līdz 2 gadi veci datori ir tikai 2 filiālbibliotēkās,
- līdz 5 gadi veci datori ir 3 filiālbibliotēkās,
- 5 - 10 gadi veci datori ir 3 filiālbibliotēkās,
- vecāki par 10 gadiem ir 3 filiālbibliotēkās.

Jaunsilavu un Sutru bibliotēkās ir visvecākie – 12 gadus veci datori. Pirms diviem gadiem pa vienam datoram iegādājusies Rīta un Rudzātu bibliotēkas.

Reproducēšanas iekārtas filiālbibliotēkās arī ir senas. Tās pārsvarā ir iegādātas pirms 10 un pat līdz 23 gadiem.

Trijās novada – Rīta, Rožupes un Rudzātu filiālbibliotēkās - atveroties VVPKAC, tika piegādāts jauns informācijas komunikāciju aprīkojums:

- datori ar aprīkojumu (pele, tastatūra ar viedkartes lasītāju, skaļrunis, kamera, austiņas),
- monitori,
- multifunkcionālās iekārtas,
- laminators,
- iesiešanas iekārta,
- papīra smalcinātājs,
- UPS darba galds,
- krēsli.

Šis projekts veicināja bibliotēkas pakalpojumu attīstību – pieejami jauni datori, aprīkojums, iespēja drukāt krāsās, skenēt un sūtīt dokumentus. Rudzātu bibliotēkā tika palielināta bibliotēkas platība - papildus 30 m² telpā izvietots lasītavas krājums, iekārtota lasītava ar 6 vietām. Atsevišķas bibliotēkas izmanto iespēju arī citas telpas pielāgot pasākumu, lasīšanas stundu un interaktīvo nodarbību vajadzībām. Rožupes bibliotēkā ir interaktīvais ekrāns. Tas ir mūsdienīgs tehnoloģiju risinājums, kas atvieglo un padara interesantāku darbu ar bērniem. Tas apvieno digitālās tehnoloģijas ar tradicionālajām metodēm, radot dinamisku un saistošu vidi.

Visās filiālbibliotēkās ierīkotas zonas bērniem ar pielāgotu aprīkojumu. Darbinieces rūpējas par apmeklētāju atpūtu un labsajūtu – izveidoti atpūtas stūrīši.

Lietotājiem tiek nodrošināta bezvadu interneta pieeja telpās un ēku tuvumā.

Pārskata periodā mēbeles, iekārtas, aprīkojums netika iegādāts, jo nebija plānots. Janvārī tika atklāts VPVKAC. Šis projekts veicināja bibliotēkas pakalpojumu attīstību – pieejami jauni datori, aprīkojums, iespēja drukāt krāsās, skenēt un sūtīt dokumentus.

Darbinieku datoros instalētas vairākas darba programmas (Alise, Horizon, Visvaris, Visma Hop, Namejs), iespējams, tas palēnina datora darbības ātrumu lielas noslodzes laikā.

Pārējais aprīkojums bibliotēkās ir apmierinošā stāvoklī. Darbinieki seko, lai to iespēju robežās atjauninātu un uzlabotu.

7.tabula “IT aprīkojums novadā”

	Datoru skaits 2024.g. beigās			Serveru skaits	Reproducēšanas iekārtas			
	PAVISA M	Darbiniekiem	Lasītājiem		Printeru kopskai	Skeneru kopskai	Kopētāji	Multifunkcionāl
Jaunsilavu bibliotēka	3	1	2		1		1	1
Rīta bibliotēka	8	4	4		1			1
Rožupes bibliotēka	8	3	5					2
Rudzātu bibliotēka	8	2	6		2	1	1	1
Sutru bibliotēka	5	2	3					1
Turku pagasta bibliotēka	3	1	2		1		1	
KOPĀ FILIĀLBIBLIOTĒKĀS	35	13	22	0	5	1	3	6
LNCB	30	11	19	3	1	1	1	4
KOPĀ NOVADĀ	65	24	41	3	6	2	4	10

• Problēmas un to risinājumi materiālā un tehniskā stāvokļa jomā

LNCB tuvākajā nākotnē jārisina jautājums par datoraprīkojuma atjaunināšanu lietotājiem. Akūti nepieciešams dators apmeklētājiem abonementā informācijas meklēšanai kopkatalogā.

Bibliotēkai foto un video materiālu fiksēšanai nepieciešams iegādāties kvalitatīvu fotokameru.

Kvalitatīvas skaņas nodrošināšanai pasākumos nepieciešama apskaņošanas iekārta. Šobrīd to patapinām no kultūras centra vai izmantojam datoradministrators personīgo iekārtu.

Bibliotēkas ēkā vāji strādā ventilācija. Pasākumu laikā Straumes zālē nepieciešama vēdināšana - jāuzstāda kondicionieris. Tam visam vajadzīgs liels finansējums. Vai izdosies atrisināt šīs problēmas – tas paliek atklāts jautājums.

Filiālbibliotēkās aktuāls jautājums par datortehnikas nomaiņu, interneta ātruma palielināšanu. Jāizvērtē datoru darbības kvalitāte un jānoraksta novecojusī tehnika.

Rīta bibliotēkā vēlams nomainīt novecojušos grāmatu plauktus.

Sutru bibliotēkā nepieciešams telpu remonts. Bibliotēkas vizuālo pievilcību varētu uzlabot tikai ar lielbudžeta projekta atbalstu (jāmaina grīda 159 m² platībā, jāremontē un jākrāso sienas. Sienās ir plaisas, pēc būvvaldes speciālistu domām - jāveic telpu iekšējā siltināšana, remonta tāme tika izstrādāta jau 2016. gadā). Aktuāls jautājums par bibliotēkas pieejamību visām iedzīvotāju grupām. Bibliotēka atrodas 2. stāvā un šobrīd nav pieejama apmeklētājiem ar īpašam vajadzībām.

Minētās problēmas pastāv jau daudzu gadu garumā, jo pašvaldība nav gatava piešķirt tik lielu finansējumu bibliotēkas remontam.

Jaunsilavu bibliotēkā nepieciešams kosmētiskais remonts sanitārtehniskajām telpām, kāpņu telpai un remonts ēkas jumtam, kā arī atsevišķa dūmkanāla ierīkošana vienai no bibliotēkas krāsnīm. Tas ir finansiāls jautājums, un papildus traucē ar nenokārtotām īpašumtiesībām saistītās formalitātes.

Atbilst ANO Ilgtspējīgas attīstības mērķiem

5. Personāls

• Personāla raksturojums

LNCB pārskata periodā personāla sastāvā ir bijušas izmaiņas. Februārī pelnītā atpūtā devās Lietotāju nodaļas vadītāja. Ņemot vērā saspringto finansiālo situāciju, lai ieeconomētu līdzekļus, vakance uz šo amatu netika izsludināta. Štata vieta tika saglabāta, tādā veidā nodrošinot iespēju šādu darbinieku šajā amatā pieņemt nākošajā gadā.

Martā negaidīti no dzīves aizgāja bibliotēkas direktore. Jaunā direktore Baiba Āriņa darba attiecības LNCB uzsāka 1. augustā. Uz direktora amatu tika izsludināta vakance un darbinieka atlasīto rīkoja pašvaldība.

Noslēdzot pārskata periodu ar LNCB darba attiecībās ir 9 bibliotekārie darbinieki, informācijas tīkla pārzinis un 2 tehniskie darbinieki.

Uz pilnu slodzi strādā visi 9 bibliotekārie darbinieki, informācijas tīkla pārzinis un 1 tehniskais darbinieks. Uz nepilnu - 0,9 slodzi strādā 1 tehniskais darbinieks.

Ar bibliotekāro izglītību strādā 6 darbinieki. No tiem:

- 1 ar maģistra grādu,
- 1 ar bakalaura grādu,
- 2 ar 1. līmeņa augstāko profesionālo izglītību,
- 2 ar 3. profesionālo kvalifikācijas līmeni.

Direktorei iegūts maģistra grāds pedagogijā un ir zinātniskā grāda pretendente izglītības zinātnēs.

2024. gadā uz 4 mēnešiem LNCB praksi apguva DU Informācijas tehnoloģiju fakultātes students.

Filiālbibliotēkās Novada sešās filiālbibliotēkās lietotājus apkalpo 9 bibliotekārie darbinieki. Trijās no tām strādā pa 1 un vēl trijās – pa 2 darbinieki. Tam kā pamatojumu var minēt skolu esamību pagastā, vēsturisko bibliotēku skaitu pagastos, jo dažviet bibliotēkas reorganizēja – apvienotajās saglabāja štata vietas, un visbeidzot - VVPKAC izveide bibliotēkās. Novadā, izņemot 1 bibliotekāri, pārējie 7 ir pilnas likmes darbinieki. Rudzātu bibliotekārei ir 0,5 slodzes likme. Nākamajā gadā to plānots paaugstināt līdz pilnai slodzei. Darbinieku amata pienākumi noteikti darba līgumos un amata aprakstos.

Filiālbibliotēku darbinieki savās iestādēs bez papildus samaksas veic arī telpu uzkopšanas un kurinātāja pienākumus. Novadā ir viena – Jaunsilavu bibliotēka, kam ir malkas krāsns apkure.

Rīta filiālbibliotēkas darbu ietekmēja kadru mainība. Darba attiecības pārtrauca vadītāja. Vadītājas vietā tika iecelta otrā darbiniece – bibliotekāre, kurai darba stāžs bibliotēkā tikai 2 gadi. Savukārt uz bibliotekāres amatu tika izsludināts konkurss un pieņemta jauna darbiniece ar augstāko izglītību citā jomā. Pēc 4 mēnešiem darbiniecei tika piešķirta darbnespējas lapa, lai pēc tam dotos

dekrēta atvaļinājumā. Plānots atkal izsludināt konkursu uz bibliotekāra amatu uz noteiktu laiku Rīta bibliotēkā.

8.tabula “Filiālbibliotēku darbinieku skaits”

Kopā	Pilnā slodzē	0,5 slodzē	Bibliotek āra	Citā jomā		20 – 29	40 – 49	50 – 59	60 – 69
				Augstākā	Vidējā				
9	8	1	2	3	4	1	1	4	3

• Apbalvojumi un pateicības

Par mērķtiecīgu un radošu veikumu novada publisko bibliotēku darba attīstībā un veiksmīgu darba organizāciju nominācijā “Gada darbinieks 2023” Līvānu novada pašvaldības balvu pasniedza LNCB direktorei Intai Vērđiņai. Izvirzītāji bija Līvānu novada bibliotēku darbinieki. Pasākums notika 2024. gadā.

AR Līvānu novada pašvaldības balvu “Gada darbinieks 2024” par mērķtiecīgu un radošu veikumu apbalvota Rožupes bibliotēkas vadītāja Maija Jasinska. Viņa iemantojusi cieņu bibliotēkas apmeklētāju, pašvaldības vadītāju un novada kolēģu vidū. Rožupes bibliotēkas organizētie pasākumi pulcina gan mazos un jaunos, gan pieaugušos apmeklētājus. Bibliotēkā notiek nemitīga darbošanās. Pārdomātais, ar sirsnību veidots vizuālais iestādes noformējums aicināt aicina ikvienu iegriezties bibliotēkā. Aktivitāšu piedāvājums dažādām mērķgrupām ir ļoti daudzpusīgs: tematiskās pēcpusdienas, radošās darbnīcas, tikšanās, izstādes, lasīšanas veicināšanas pasākumi. Maijas ikdienas darba pienākumos ietilpst ne tikai bibliotēkas apmeklētāju apkalpošana, bet arī klientu apkalpošanas centra funkciju nodrošināšana. Viņa bieži pamanāma arī sabiedriskajās aktivitātēs. Labprāt pati piedalās pašdarbībā, vada nodarbības Rožupes pamatskolas skolēniem un sadarbojas ar citām iestādēm, lai kuplinātu vietējā mēroga pasākumus ārpus bibliotēkas.

• Finansējums personāla attīstībai

LNCB Vispusīgi izglītoti, attīstīti darbinieki vērtējami kā augšupejošas attīstības garants. Kā viena no prioritātēm 2024. gadā tika izvirzīta darbinieku profesionālā pilnveidošanās. Pārskata gadā LNCB darbinieki savu kvalifikāciju cēluši dažādos maksas un bezmaksasursos un semināros. Izvērtējot pašvaldības finansējuma izlietojumu mācību mērķiem, konstatēts, ka pēdējo triju gadu laikā tas ir ar augšupejošu dinamiku.

Ievērojami pieaugušas izmaksas par mācību pakalpojumiem **2024.** gadā, salīdzinot ar 2023. gadu pat par **+310,3%**. Iepriekšējā perioda pieauguma temps bija **+62,5%**.

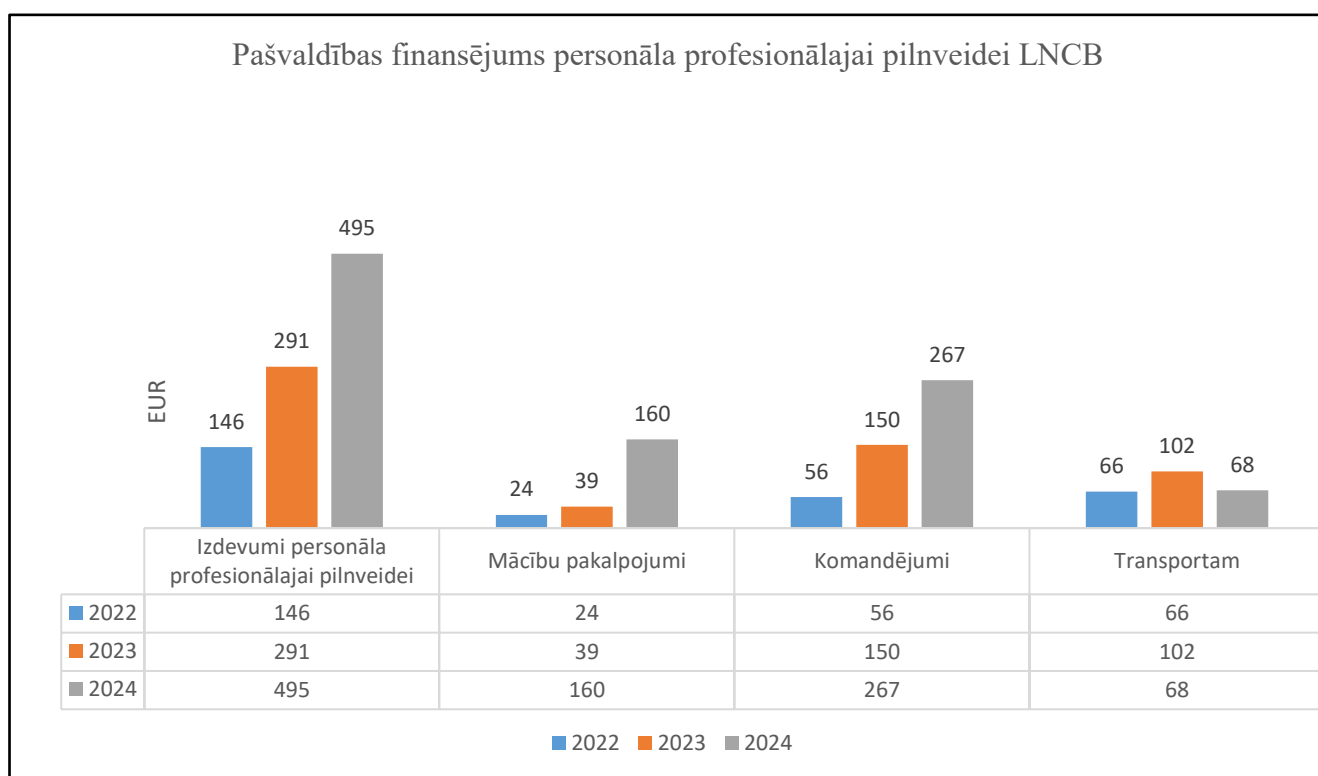
Ne tik strauji, bet pieaugušas izmaksas par komandējumiem (dienas nauda un ceļa izdevumi) – **2024.** gadā, salīdzinot ar 2023. gadu par **+78%**. Iepriekšējā perioda pieauguma temps bija **+167,9%**.

Samazinājušās izmaksas transportam, jeb degvielai. Šajā sadaļā klāt nesummējas ceļa izdevumi komandējumos. Tas ir bijis viens profesionālās pieredzes apmaiņas brauciens uz Rīgu ar pašvaldības transportu visiem novada bibliotēku darbiniekiem. Transporta izmaksas **2024.** gadā, salīdzinot ar 2023. gadu par **-33,3%** mazāk. Iepriekšējā perioda pieauguma temps bija **+54,4%**.

Salīdzinot pēdējo triju gadu budžetu kopējo izmaksu izlietojums personāla profesionālajai pilnveidei, tas vērtējams kā attīstību veicinošs. Ņemot vērā saspringto finansiālo situāciju, pieauguma temps, **2024.** gadā, salīdzinot ar 2023. gadu ir **+70,1%**. Iepriekšējā periodā bija **+99,3%**.

9.tabula “Finansējums personāla attīstībai LNCB”

Izdevumu veidi	2022	2023	2024	+/- % salīdzinot ar iepriekšējo gadu	
				2022	2023
Izdevumi personāla profesionālajai pilnveidei	46	91	95	+99,3	+70,1
Mācību pakalpojumi	4	9	60	+62,5	+310,3
Komandējumi	6	50	67	+167,9	+78,0
Transportam	6	02	8	+54,6	-33,3

LNCB 6 darbinieki piedalījušies citu iestāžu organizētajos izglītojošajos pasākumos. Visiem darbiniekiem kopā apmeklēts **33** pasākums, un tās ir 163,5 stundas. Apkopojot pa tēmām, bijis sekojošs apmeklējums:

- BIS Alise apmācības – 5 reizes/ 10,5 stundas,
- lasīšanas veicināšanas izglītojoši pasākumi – 5 reizes/ 22 stundas,
- valsts un pašvaldības e-pakalpojumu nodrošināšana – 2 reizes/ 1 stunda,
- medijpratība, drošs internets, mākslīgais intelekts tehnoloģijas un digitālā vide – 7 reizes/ 22,5 stundas,
- dažādas tēmas vispusīgai zināšanu papildināšanai – 9 reizes/ 44 stundas,
- informatīvie darba optimizēšanas jautājumi – 11 reizes/ 63,5 stundas.

Atšķirībā no pagastu bibliotēkām, LNCB ir mazs valsts un pašvaldības e-pakalpojumu nodrošināšanai paredzēto apmācību skaits -1, jo VARAM pieņēmusi lēmumu VPVKAC LNCB neveidot.

Filiālbibliotēkās strādā 9 darbinieces. Visas izrāda interesi par profesionālo un vispusīgo zināšanu pilnveidošanu. Kopā apmeklēti 167 izglītojoši pasākumi/ 755 stundas. Vidēji darbinieces piedalījušās 15-17 izglītojošos pasākumos. Par apmācībām saņemtie apliecinājumi aktuāli 3 gadu garumā. Darbinieces gūst noderīgu informāciju pašizglītībai arī tādos pasākumos, kur organizētāji apliecinājumus neizsniedz. Apkopojot klātienē un tiešsaistē apmeklētos pasākumus pa tēmām, var secināt, ka darbinieces izvēlas izglītoties aktuālāko darba procesu zināšanu nostiprināšanai. Pasākumu apmeklējumu skaits:

- 58 reizes - valsts un pašvaldības e-pakalpojumu nodrošināšana,
- 42 reizes - informatīvie darba optimizēšanas jautājumi. Pašvaldības administrācijas un KTSP organizētie pasākumi,
- 26 reizes - medijpratība, drošs internets, mākslīgais intelekts tehnoloģijas un digitālā vide,
- 19 reizes - lasīšanas veicināšanas izglītojoši pasākumi,
- 15 reizes - dažādas tēmas vispusīgai zināšanu papildināšanai,
- 7 reizes - BIS Alise apmācības.

Sutru bibliotēkas vadītāja uzsver nodarbībās par sadarbību, iesaisti un komunikāciju Līvānu novada pašvaldības un Lietuvas starptautiskā projekta “MultiMobile” ietvaros apgūtas prasmes veidot un uzturēt pozitīvas attiecības ar klientiem, izprast viņu vajadzības un efektīvi atbildēt uz sarežģītiem jautājumiem. Secināts, cik svarīga ir komandas komunikācija un kā risināt konfliktus, kā veidot sadarbību ar citām organizācijām un kopienām.

Rudzātu bibliotēkas vadītāja atzīmē, ka profesionālās zināšanas darbinieki papildina arī pašizglītojoties – tiek lasīts žurnāls “Domuzīme”, kur publicētas intervijas ar rakstniekiem, dzejniekiem, recenzijas par grāmatām, lai zinātu literātu viedokli par jaunāko literatūras jomā, tas palīdz izvēlēties grāmatas iepirkšanai. Ieskatu literatūras pasaulē sniedz TV “Grāmatu kods” un raidījums “Literatūra”. Bibliotēkā iekārtots arī “Literatūra grāmatu plaukts”. Gūtās zināšanas un pieredze veicina bibliotēkas modernizēšanu, darba kvalitātes paaugstināšanu, pakalpojuma klāsta paplašināšanos un padziļināšanu. Tālākizglītība tiek plānota saskaņā ar bibliotēkas attīstības procesu, darbinieku vajadzībām un piedāvājumu.

Ierosinājums – lielāku uzmanību pievērst izglītošanās iespējām darbā ar bērniem un jauniešiem.

- **Bibliotēku darbinieku profesionālās pilnveides vērtējums specializācijā – bērnu un jauniešu apkalpošana**

Lietotāju apkalpošanas nodaļas vecākā bibliotekāre darbā ar bērniem un jauniešiem savas profesionālās zināšanas pilnveidojusi šādos pasākumos:

Jaunais ALISE lasītāju katalogs un tā demonstrācija 2x,
SkaLa seminārs,
Latvijas skolu un bērnu bibliotekāru lasītpatikas forums Siguldā,
#3 Tīklošanās seminārs 5x,
Pielāgotās literatūras pakalpojumu nodrošināšana Latvijas bibliotēkās,
Medijpratība skolās – kā mācīt un mācīties.

- **Problēmas un to risinājumi personāla jomā**

LNCB aizvadītais gads iezīmējies ar kadru mainību. Gada sākumā – februārī darba attiecības pārtrauca Lietotāju apkalpošanas nodaļas vadītāja. Pamatojoties uz budžeta finansiālo līdzekļu

nepietiekamību, konkurss uz vakanto vietu netika izsludināts. Amata pienākumu izpildi veica kolēģi, bez papildus samaksas. 2025. gadā plānots izsludināt konkursu uz vakanto darba vietu.

Sarežģīts periods LNCB sākās kopš direktores pēkšņās aiziešanas no dzīves. Viņai bija 30 gadu darba pieredze vadītājā amatā, pārzināja bibliotēkas darba organizāciju līdz pat niansēm. Jaunā direktore Baiba Āriņa amatā stājās augustā. Jau pāris mēnešu laikā līdz gada beigām sevi parādījusi kā spējīgu bibliotēkas interešu aizstāvības speciālisti.

Filiālbibliotēkās kopš VVPKAC un pašvaldības KAC darbības uzsākšanas radies daudz papildus pienākumu. Lai nodrošinātu klientu kvalitatīvāku apkalpošanu, visās bibliotēkās būtu nepieciešami 2 darbinieki uz pilnu slodzi. Lietotāju plūsma nav prognozējama, un dažreiz pakalpojumu saņemšanai laikā veidojas rinda, īpaši, ja bibliotēkā ir viens darbinieks. Grūti sakoordinēt laiku bibliotēkas tehniskajiem darbiem, novadpētniecības materiālu meklēšanai un aprakstu ievadei Alisē. Publikāciju sagatavošanai arī jāpatērē daudz laika resursu.

Pasākumus ārpus bibliotēkas grūti plānot, jo bibliotēkai darba laikā kā VPVKAC jābūt vienmēr atvērtai iedzīvotājiem.

Rīta filiālbibliotēkas darbu ietekmēja kadru mainība. Pārmaiņas traucēja ierastajam darba ritmam – tika ierobežots apkalpošanas laiks ārējā izsniegšanas punktā Jersikas pamatskolā, Rīta bibliotēka nebija pieejama darbinieces prombūtnes laikā, kad klātienē jāpiedalās sapulcēs vai semināros.

Jaunajām darbiniecēm - LNCB direktorei un Rīta filiālbibliotēkas bibliotekārei ir augstākā izglītība citā jomā. Bet darbinieces ir enerģiskas un uzņēmīgas, viegli apgūst bibliotēkā darba specifiku.

6. Pakalpojumu piedāvājums un pieejamība

• Galvenie rādītāji

✓ **bibliotēkas pamatrādītāji**

LNCB pakalpojumu pieejamība visiem interesentiem tiek nodrošināta piecas dienas nedēļā – darba dienās, sākot no otrdienas no plkst.12.00 līdz 19.00, sestdienās no plkst.9.00 līdz 16.00, ziemas mēnešos (no novembra līdz februārim ieskaitot) bibliotēkā apkalpo lietotājus no plkst.11.00 līdz 18.00, jo pēc plkst.18.00 ziemā ir samērā maz apmeklētāju bibliotēkā.

Bibliotēka apkalpo lietotājus sestdienās, lai LNCB pakalpojumus varētu izmantot strādājošie, kuru darbalaiks neļauj apmeklēt bibliotēku darba dienās, un studenti, kuri brīvdienās atbrauc pie vecākiem.

Bibliotēkas pakalpojumu pieejamību attālinātiem lietotājiem nodrošina bibliotēkas [tīmekļa vietne](#), kas pieejama internetā visu diennakti. Aktuālā informācija par bibliotēkā notiekošajiem pasākumiem, izstādēm un citām aktivitātēm tiek publicēta Līvānu novada mājas lapā, informatīvajā izdevumā “Līvānu novada Vēstis”, kā arī sociālajos tīklos.

Bibliotēkas pakalpojumu piedāvājums tiek veidots atbilstoši lietotāju vajadzībām, vietējo kopienu interesēm un tehnoloģiju attīstībai. Pārskata gada bibliotēkas aktivitātes un pakalpojumi tika balstīti uz vairākiem principiem:

informācijas pieejamība - bibliotēkas lietotājiem nodrošināta piekļuve informācijas resursiem (grāmatām, periodiskiem izdevumiem, digitāliem materiāliem utt.);

izglītība un mācīšanās - mācību stundām, semināriem piedāvātas bibliotēkas telpas (klusās lasītavas) un informācijas resursi (2024. gadā notika dažādas izglītojošas aktivitātes: semināri, individuālas apmācības, tiešsaistes mācību stundas u.c.);

kultūras attīstība - pasākumi, izstādes, tikšanās;

sabiedrības integrācija – pakalpojumi dažādām sabiedrības grupām (piemēram, individuālās konsultācijas bezdarbniekiem un senioriem par datora lietošanu un interneta izmantošanas pamatiem);

digitālā pieejamība - nodrošināta piekļuve digitālajiem resursiem un e-pakalpojumiem, kā arī sniegta palīdzība digitālo prasmju apguvē.

10.tabula “Bibliotēkas pamatrādītāji LNCB”

	2022	2023	2024	% salīdzinot ar iepr. gadu	
				2022	2023
Aktīvo lietotāju skaits	1507	1622	1702	+8%	+4,7%
<i>t. sk. bērni līdz 18.g.</i>	436	490	539	+12%	+9%
Bibliotēkas apmeklējums	15864	18000	16770	+13%	-7%
<i>t. sk. bērni līdz 18.g.</i>	6064	6634	7025	+9%	+5,6%
Virtuālais apmeklējums	9260	129068	417122		+223 %
Izsniegums kopā	43204	42136	40771	-2%	-3%
<i>t. sk. grāmatas</i>	21849	22085	21313	+1%	-3%
<i>t. sk. periodiskie izdevumi</i>	20745	19654	19136	-5%	-3%
<i>t. sk. bērniem līdz 18.g.</i>	7774	7826	9714	+1%	+19%
Bibliotekārais aptvērums % no iedz. skaita pilsētā	22%	23%	24%	+1%	+1%
<i>t. sk. bērni līdz 18 g.</i>	34%	41%	46%	+7%	+5%
Iedzīvotāju skaits	7547	7355	7153	-3%	-3%
Bērni līdz 18 g.	1288	1205	1166	-6%	-3%

LNCB 2024. gadā reģistrēti 1702 lietotāji, no tiem 539 jeb 31,7% bērni un jaunieši. Aktīvo bibliotēkas apmeklētāju skaits pērn audzis par 4,7%, bet no kopējā iedzīvotāju skaita bibliotēkas pakalpojumus izmanto 24% iedzīvotāju. Palielinājums skaidrojams ar jaunu aktivitāšu piedāvājumu visām lasītāju auditorijām.

Pārskata gadā bibliotēka apmeklēta 16704 reizes, t. sk. bērnu/jauniešu līdz 18 gadiem apmeklējums ir 7025. Salīdzinot ar 2023. gadu, bibliotēkas apmeklējums ir samazinājies par 3%, jo novembrī līdz decembra sākumam aptuveni 4 nedēļu garumā notika BIS Alise datu pāreja uz KISC virtuālo serveri. Līdz ar to netika uzskaitīts kopējais apmeklējumu kopskaits par šo laiku.

Bibliotēkas krājuma izsniegums 2024. gadā ir samazinājies par 3%, t. sk. grāmatu izsniegums par -3%, arī periodisko izdevumu izsniegums samazinājies par 3%. Izsniegumu kritums varētu būt izskaidrojams ar iedzīvotāju skaita samazināšanos.

Salīdzinājumā ar iepriekšējo periodu, nemainīgs palicis kopējais bibliotekārais aptvērums - no iedzīvotāju skaita pilsētā 1%. Auditorijai līdz 18 gadu vecumam aptvērums samazinājies par 2%.

Mūsdienu tehnoloģiju iespēju laikmetā zūd interese par grāmatu lasīšanu kā nodarbi. Īpaši pusaudži savās mobilajās ierīcēs raduši izmantot īsteksta informāciju, pat tikai virsrakstu izlasīšanu.

11.tabula “Bibliotēkas pamatrādītāji filiālbibliotēkās”

	2022	2023	2024	% salīdzinot ar iepr. gadu	
				2022	2023
Aktīvo lietotāju skaits	2310	2092	2202	-9%;	+5%
<i>t. sk. bērni līdz 18.g.</i>	630	595	682	-6%;	+15%
Bibliotēkas apmeklējums	21013	25520	24460	+21%;	-4%
<i>t. sk. bērni līdz 18.g.</i>	4803	5311	8197	+11%;	+54%
Virtuālais apmeklējums		56759	45004 Nav Rožupes		
Izniegums kopā	39672	42654	37468	+8%;	-9%
<i>t. sk. grāmatas</i>	18759	18184	15683	-3%;	-6%
<i>t. sk. periodiskie izdevumi</i>	20808	24392	21669	+17%;	-14%
<i>t. sk. bērniem līdz 18.g.</i>	4116	4006	3299	-3%;	-3%
Bibliotekārais aptvērums % no iedz. skaita pagastos kopā	61%	56%	56%	-5%;	0%
<i>t. sk. bērni līdz 18 g.</i> (Bibliotekārais aptvērums % no bērnu skaita pagastos kopā)	108%	107%	125%	0%;	Par 18% vairāk
Iedzīvotāju skaits pagastos	3810	3728	3585	-2%;	-4%
Bērnu (līdz 18 g.) skaits pagastos	584	555	544	-5%;	-2%

Filiālbibliotēkās 2024. gadā kopā reģistrēti 2202 lietotāji, no tiem 682 jeb 31% bērni un jaunieši. Aktīvo bibliotēku apmeklētāju skaits pērn audzis par 5%, bet no kopējā iedzīvotāju skaita bibliotēku pakalpojumus izmanto 56% iedzīvotāju. Palielinājums skaidrojams ar jaunu aktivitāšu piedāvājumu visām lasītāju auditorijām un klientu apkalpošanas centu izveidi un pakalpojumu nodrošināšanu. Reorganizējot novadu pagastu pārvaldes par pagastu apvienību, tās vadītāji pagastā ierodas tikai reizi nedēļā. Iedzīvotāji kā alternatīvu pagastu pārvaldēm izmanto bibliotēkas.

Pārskata gadā bibliotēkas apmeklētas 24460 reizes, t. sk. bērnu/jauniešu līdz 18 gadiem apmeklējums ir 8197. Salīdzinot ar 2023. gadu, bibliotēku apmeklējums ir samazinājies par 4%, jo, tāpat kā LNCB, arī filiālbibliotēkās novembrī līdz decembra sākumam aptuveni 4 nedēļu garumā notika BIS Alise datu pāreja uz KISC virtuālo serveri. Līdz ar ko netika uzskaitīts kopējais apmeklējumu kopskaits par šo laiku.

Bibliotēku krājuma izniegums 2024. gadā ir samazinājies par 9%, t. sk. grāmatu izniegums par -6%, arī periodisko izdevumu izniegums samazinājies par 14%. Izniegumu kritums varētu būt izskaidrojams ar iedzīvotāju skaita samazināšanos. Iepriekšminētās BIS Alise problēmsituācijas dēļ bibliotekāri krājuma vienību apmaiņas reģistrēšanu lasītājiem veica manuāli, nevis BIS.

Salīdzinājumā ar iepriekšējo periodu, nemainīgs palicis kopējais bibliotekārais aptvērums no iedzīvotāju skaita pagastos, auditorijai līdz 18 gadu vecumam aptvērums palielinājies par 18%. Tas liecina, ka jaunieši laukos bibliotēkas uzskata par sabiedrības kopienu attīstības centriem.

12.tabula “Bibliotēkas pamatrādītāji novada bibliotēkās kopā”
(LNCB + filiālbibliotēkas)

	2022	2023	2024	% salīdzinot ar iepr. gadu	
				2022	2023
Aktīvo lietotāju skaits	3817	3714	3904	-2,70	+5,12
<i>t. sk. bērni līdz 18.g.</i>	1066	1085	1221	+7,78	+12,53
Bibliotēkas apmeklējums	36877	43520	41230	+18,01	-5,26
<i>t. sk. bērni līdz 18.g.</i>	10867	11945	15222	+9,92	+27,43
Virtuālais apmeklējums		18582 7	46212 6		148,69 Nav Rožupes b- kas dati
Izsniegums kopā	82876	84790	78239	+2,31	-7,73
<i>t. sk. grāmatas</i>	40608	40269	36996	-0,83	-8,13
<i>t. sk. periodiskie izdevumi</i>	41553	44046	40805	+6	-7,36
<i>t. sk. bērniem līdz 18.g.</i>	11890	11832	13013	-0,49	+9,98
Bibliotekārais aptvērums % no iedz. skaita novadā kopā	3,25	3,93	3,84	+4,4	-2,29
<i>t. sk. bērni līdz 18 g. (Bibliotekārais aptvērums % no bērnu skaita novadā kopā)</i>	5,81	6,79	8,90	+16,87	+31,08
Iedzīvotāju skaits novadā	11357	11083	10738	-2,41	-3,11
Bērnu (līdz 18 g.) skaits novadā	1872	1760	1710	-5,98	-2,84

• Pakalpojumu attīstība, jauninājumi

LNCB pārskata periodā ieviesusi jaunu maksas pakalpojumu. Lai atslogotu bibliotēkas budžetu, pēc direktora iniciatīvas tika veikti grozījumi par Straumes zāles izīrēšanas iekļaušanu bibliotēkas nolikumā. Plānotos ieņēmumus no maksas pakalpojuma iekļauj bibliotēkas budžeta ieņēmumu daļā. Ieņēmumus ieskaita pašvaldības budžetā un izlieto izdevumu finansēšanai, atbilstoši bibliotēkas kārtējā gada apstiprinātajam budžetam. Direktore izstrādāja izcenojumu kalkulāciju, ietverot visas izmaksas, kas var rasties sniedzot pakalpojumu un iesniedza pašvaldības domes sēdē bibliotēkas nolikuma grozījumu apstiprināšanai.

Gada nogalē ieviestais jauninājums – kinoseansu demonstrēšana bibliotēkas Straumes zālē guvis plašu rezonansi Līvānos. Līvānu novada pašvaldībai ir noslēgts līgums ar Kinopunkts, kas dod

iespēju arī bibliotēkā demonstrēt filmas. Tas ir maksas pakalpojums, kas bibliotēkai jāsedz no sava budžeta, vai ietirgotajām biļetēm. Ņemot vērā, ka bibliotēka no sava budžeta līdzekļiem nevar apmeklētājiem nodrošināt bezmaksas seansus, savstarpēji vienojoties tika izmantotas Kultūras centra biļetes. Novembrī tika demonstrēta filma “Zeme, kas dzied” un decembrī – divi “Straume” seansi. Kopā filmas noskatījušies gandrīz 130 cilvēki.

VARAM pieņēmusi lēmumu LNCB VPVKAC neveidot, pamatojoties uz to, ka pilsētā jau ir klientu apkalpošanas centrs, kas darbojas pašvaldības ēkā pilsētas centrā.

Filiālbibliotēkās Līvānu novadā no sešām pagastu bibliotēkām trijās tiek nodrošināti VPVKAC pakalpojumi. Tā ir vieta, kur iedzīvotāji vienuviet var saņemt konsultācijas un palīdzību, izmantojot valsts un pašvaldības piedāvātos pakalpojumus. Lauku apvidos tas ir īpaši aktuāli, jo iedzīvotājiem nereti ir ierobežotas iespējas apmeklēt dažādas iestādes vai izmantot elektroniskos resursus. VPVKAC pakalpojumu ieviešana sekmējusi jau esošo bibliotēkas lietotāju apmeklējumu pieaugumu un jaunu lietotāju piesaisti. Statistikā tas īpaši neatspoguļojas BIS Alise darbības tehnisko problēmu rezultātā neveiktās uzskaites dēļ, un darbinieces perioda sākumā klientu apkalpošanas centra lietotājus neregistrēja klāt bibliotēkas kopējai statistikai. Kā ieguvumu var minēt arī darbinieku iegūtās papildus zināšanas e- pakalpojumu jomā un informācijas un dokumentu aprites sistēmās Visvaris, ZZdats, Pakalpojumu centri, Namejs un HOP. Lai nostiprinātu zināšanas un iemaņas valsts un pašvaldības e-pakalpojumu nodrošināšanā, novada filiālbibliotēku darbinieces piedalījušās 58 izglītojošos pasākumos, ko lielākoties organizējusi VARAM.

LNCB 2024. gadā kopā organizējusi 45 pasākumus un 76 izstādes.

2024. gadā bibliotēka iesaistīja arvien plašāku iedzīvotāju auditoriju, organizējot daudzveidīgākas aktivitātes:

- tikšanās ar pārgājienu cienītājiem,
- dārza lietu un sēklu maiņas punkta darbošanās, kā arī tikšanās biedrības “Zerowest” pārstāvi un permakultūras entuziasti,
- izstāžu atvēršanas/aizvēršanas pasākumi ar vietējo mākslinieku un mūziķu aktīvu līdzdalību,
- kino demonstrējumu seansi,
- pielāgotās literatūras pakalpojumi,
- grāmatu piegāde uz mājām;
- meditācijas nodarbības,
- tikšanās ar sabiedrībā populārām personībām,
- digitālizēto novadpētniecības materiālu pievienošana pie bibliotēkas mājas lapas tematiskajām kopām, nodrošinot pieeju tiem tiešsaistē un padarot to pieejamu plašākai auditorijai.

Pārskata gadā bibliotēka aktīvāk piedalījās Līvānu novada kultūras pasākumos:

- Eiropas pagalma svētkos,
- dalība Jauniešu iespēju festivālā “Kopums”,
- dalība Pilsētas svētku gājienā,
- dalība Kultūras gada balvas pasniegšanas ceremonijā.

2024. gadā tika sniegti attālināti pakalpojumi, ko nodrošina Informācijas resursu attīstības nodaļa, piemēram:

- iespēja potenciālajiem lietotājiem attālināti reģistrēties bibliotēkā, izmantojot bibliotēkas tīmekļa vietni sadaļā [Pakalpojumi](#),
- attālinātus pakalpojumus, piemēram, periodikas un grāmatu rakstu skenēšana un pārsūtīšana uz lietotāja e-pastu,
- informācijas meklēšana e-resursu datubāzēs: news.lv, LNB digitālajās kolekcijās un pārsūtīšana pēc pieprasījuma,
- paralēli izmaiņām valsts pārvaldes pakalpojumu sistēmā pilnveidojas un pieaug arī nodrošināto valsts un pašvaldības e-pakalpojumu konsultācijas, izmantojot dažādus saziņas kanālus,

- iedzīvotāji, īpaši seniori sazinās telefoniski un bibliotēku pastarpināti izmanto, lai nodotu ziņas saviem pakalpojumu sniedzējiem, piemēram, nodot gāzes skaitītāju rādījumus.

Cikla “Latviešu grāmatai 500” notikumu sarakstu šajā gadā papildināja lekcija “Ievērojamākie Latgales rakstnieki un dzejnieki”.

Lekciju vadīja Līvānu 1. vidusskolas latviešu valodas un literatūras skolotāja Sandra Kivleniece. Lektors mērķis bija izcelt latgaliskās rakstniecības vērtības, parādīt kā veidojusies latgaliešu rakstniecība, par tās pirmsākumiem, aizliegumiem un attīstības posmiem, par Latgales rakstnieku un dzejnieku dzīvesstāstiem, viņu darbu apskatu.

Lekcija paredzēta pieaugušo auditorijai. To apmeklēja arī Līvānu novada bibliotēku darbinieki. Bibliotēkā vienlaikus skatāma arī krājuma materiālu izstāde “Latgaliešu rakstniecības raritātes bibliotēkas krājumā”

2024. gadā skatāmas notikumu cikla “Latviešu grāmatai 500” pastāvīgās izstādes:

“Senākās grāmatas no mūsu krājuma” - 40.,50.,60. gados izdotās grāmatas,

Latviešu grāmatas 500 – “Latviešu grāmatas ceļš” - izstādē atspoguļota latviešu grāmatas izdošanas attīstība 500 gadu garumā.

• Bibliomāts

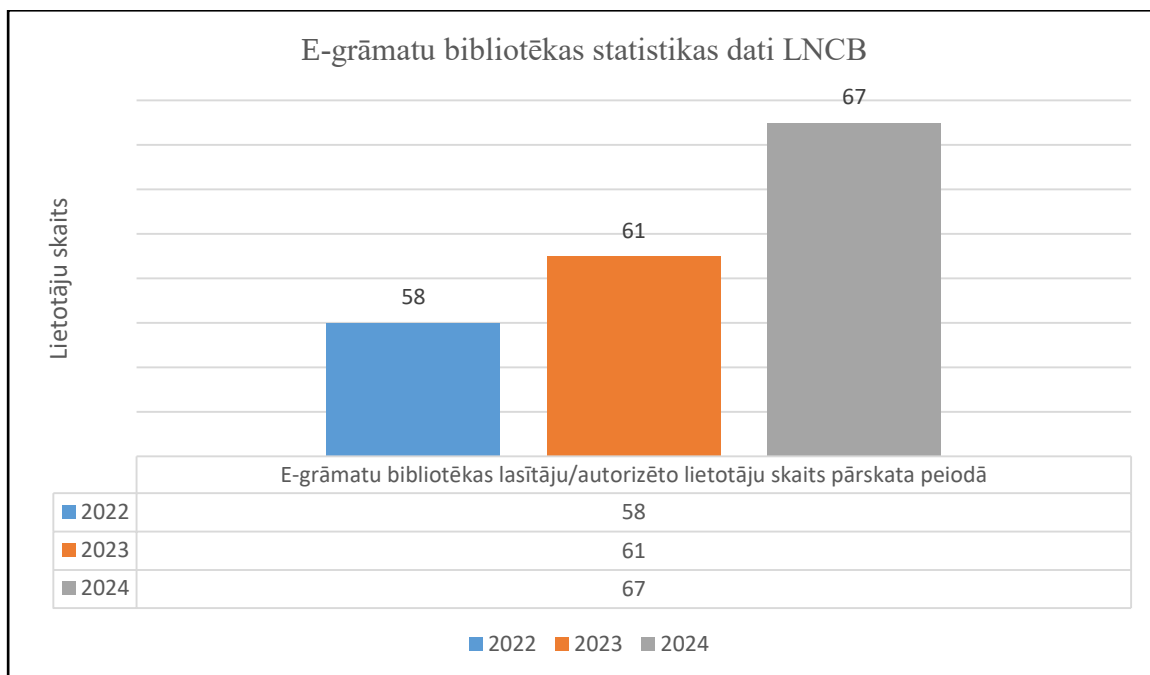
Līvānu novada bibliotēkām bibliomāts nav pieejams. Ir bijusi iecere ieviest bibliomāta pakalpojumu Līvānos, taču to neļāva realizēt finansiāli ierobežojošie apstākļi.

• E-grāmatu bibliotēka

Reģistrētajiem publisko bibliotēku lietotājiem ir iespēja bez maksas Brīvpieejas interneta platformā "3td EGRĀMATU bibliotēka" tīmekļvietnē www.3td.lv lasīt e-grāmatas tiešsaistē mobilajā ierīcē vai datorā.

13.tabula “E-grāmatu bibliotēkas statistikas dati LNCB”

	2022	2023	2024	+/-, salīdzinot ar iepriekšējiem gadiem %	
				2022	2023
E-grāmatu bibliotēkas lasītāju/autorizēto lietotāju skaits pārskata periodā	58	61	67	+5,17% ;	+9,83%

LNCB e-grāmatu lasītāju skaits pēdējo triju gadu laikā ir ar augšupejošu dinamiku - 2024. gadā, salīdzinot ar 2023. gadu, palielinājies par **9,83%**. Bet tas neliecina par lasītāju īpašu interesi par e-grāmatām. **LNCB kopējais** 3TD e-grāmatu lietotāju skaits ir tikai **3,94 %**, salīdzinājumā ar kopējo lietotāju skaitu LNCB.

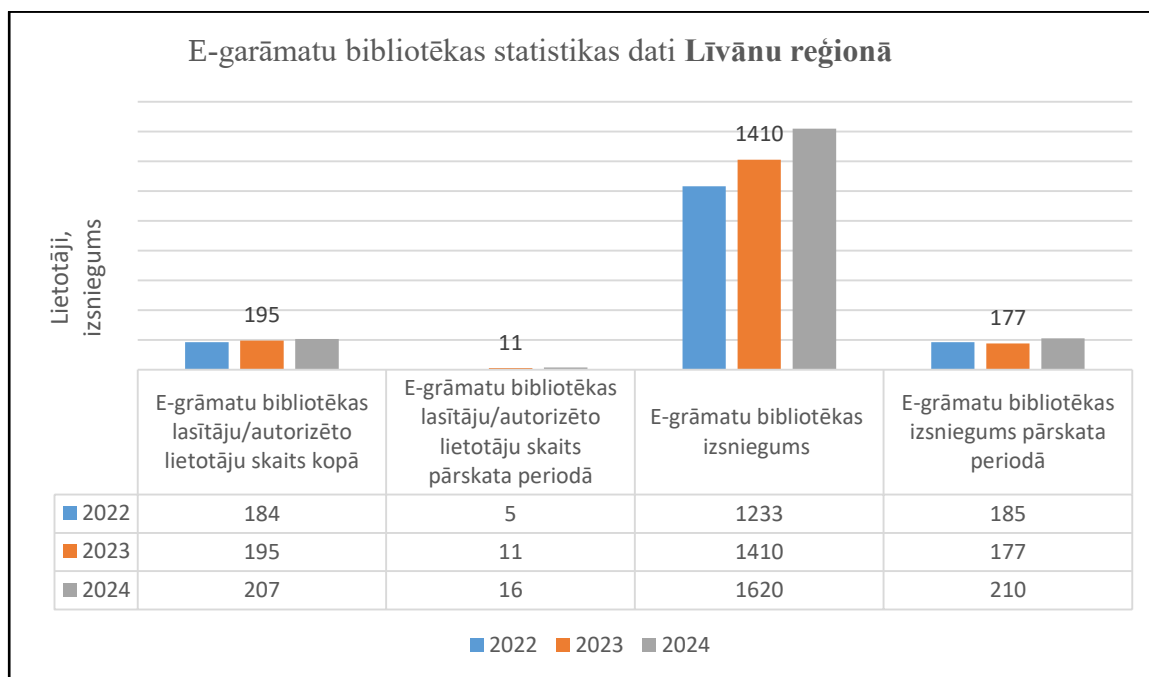
Bibliotēkas darbinieki aktīvi informējuši un snieguši konsultācijas par “3td e-grāmatu bibliotēkas” pakalpojumu saviem esošajiem un potenciālajiem lietotājiem. Popularizēšanas nolūkā tika veidoti dažādi publicitātes materiāli: bukleti un skrejlapas drukātā formātā līdzņemšanai, ievietota informācija bibliotēkas tīmekļa vietnē livanub.lv un sociālajos tīklos. Ikvienam bibliotēkas lietotājam ir pieejama infografika par 3TD e-grāmatu vietnes izmantošanu.

Plašākai informācijas pieejamībai par viedierīcēs lasāmajām grāmatām, elektroniskajā kopkatalogā grāmatu aprakstos tika pievienotas “3TD e-grāmatu bibliotēkas” saites. Grāmatām, kuras izņemtas no 3td.lv bibliotēkas, aprakstos saites tiek dzēstas. Kopkatalogā **743 aprakstiem** ir pievienotas attiecīgās norādes. Šīs informācijas korektumam seko LNCB Informācijas resursu attīstības nodaļas vecākā bibliotekāre krājuma komplektēšanas un apstrādes darbā.

14.tabula “E-grāmatu bibliotēkas statistikas dati Līvānu novadā”

	2022	2023	2024	+/-, salīdzinot ar iepriekšējo gadu	
				2022	2023
E-grāmatu bibliotēkas lasītāju/autorizēto lietotāju skaits kopā	184	195	207	+5,98%;	+6,15%
E-grāmatu bibliotēkas lasītāju/autorizēto lietotāju skaits pārskata periodā	5	11	16	+120%;	+45,45%
E-grāmatu bibliotēkas izsniegums	1233	1410	1620	+14,36%;	+14,89%

kopā					
E-grāmatu bibliotēkas izsniegums pārskata periodā	185	177	210	+4,32%;	+18,64%

KISC apkopotie statistikas dati par 2024. gada rādītājiem *Līvānu reģiona bibliotēkās* liecina, ka e-grāmatu izmantošana nav īpaši populāra autorizēto lietotāju vidū. Veicot aprēķinus konstatēts, ka:

- **reģionā kopējais** 3TD e- grāmatu lietotāju skaits ir **1,6%** no kopējā lietotāju skaita reģionā,
- **2024. gadā reģionā** 3TD e- grāmatu lietotāju skaits ir 0,27% no 2024. gadā reģistrētajiem lietotājiem reģionā.

Tika izvērtēts Līvānu novada e-grāmatu lasītāju skaits pēc vecuma posmiem. Visi lasītāji tika iedalīti četrās grupās:

bērni un jaunieši līdz 18 gadiem - **kopējais** lasītāju skaits šajā vecuma posmā reģionā ir **1845**. No tiem **5** ir **e-grāmatu** lasītāji, tātad **0,27%**,

jaunākā paaudze no 18 līdz 30 gadiem - **kopējais** lasītāju skaits reģionā ir šajā vecuma posmā ir **821**. No tiem **51** ir **e-grāmatu** lasītāji, tātad **6,21%**,

vidējā paaudze no 30 līdz 55 gadiem - **kopējais** lasītāju skaits reģionā šajā vecuma posmā ir **1481**. No tiem **55** ir **e-grāmatu** lasītāji, tātad **3,71%**,

vecākā paaudze virs 55 gadiem - **kopējais** lasītāju skaits reģionā šajā vecuma posmā ir **1809**. No tiem **44** ir **e-grāmatu** lasītāji, tātad **2,43%**.

Secinājums, ka visvairāk e-gāmatas iecienījuši jaunākās paaudzes lasītāji (18 līdz 30 gadi) - 6,21%. Tas šķiet bija prognozējams un ir loģisks rezultāts, jo šī ir paaudze, kuri dzimuši pēc 2006. gada, labi pārzina un orientējas informāciju tehnoloģijās, mobilajās un viedierīcēs, ļoti daudz sava brīvā laika pavada tieši virtuālajā tīmeklī.

Aptuveni savstarpēji līdzīgās pozīcijās ir vidējās paaudzes (30 līdz 55 gadi) - 3,71% un vecākās paaudzes (virs 55 gadiem) lasītāji - 2,43%. Ļoti daudzi šī vecuma posma iedzīvotāji ir devušies uz ārzemēm darba meklējumos vai pat pārcēlušies uz dzīvi ārzemēs. E-grāmatu piedāvājumu izmanto ārzemēs dzīvojošie tautieši, kuri vēlas lasīt latviešu valodā.

Savukārt palielinoties lasītāju vecumam, vēlme lasīt e-grāmatas samazinās. Tas ir likumsakarīgi – vecākās paaudzes lasītājiem ir vājākas iemaņas izmantot e-grāmatu lasīšanai nepieciešamo aprīkojumu, seniori saskaras ar redzes vai citiem veselības traucējumiem, “nostrādā”

ieradums lasīt drukātā formāta izdevumus, māsasaimniecībās nav pieejams interneta pieslēgums, bet taupības nolūkos telefonos interneta datu izmantošana ierobežota vai nav pieslēgts vispār.

Bērni un jaunieši Līvānu reģiona bibliotēkās e-grāmatu pakalpojumu izmanto reti. Tie ir tikai 0,27%. Diemžēl daļai jauniešu grāmatu lasīšana kā nodarbe salīdzinoši maz interesē.

Filiālbibliotēkas uzsver, ka šis pakalpojums tiek piedāvāts individuāli, popularizēšanai izmanto informatīvos bukletus vai citāda formāta materiālus, nodrošina lietotājiem pieejamas anotācijas par e-bibliotēkas jaunākajām pievienotajām grāmatām.

Vidējās un vecākās paaudzes lasītāji IT izmanto retāk, labprātāk izmanto grāmatas drukātā formātā. Pēc bibliotekāru ieteikuma izmēģinājuši izmantot e-grāmatu formātu, tie tomēr atgriežas pie iespieddarbiem. Lasītāji atzīst, ka ir sarežģījumi ar pieslēgšanos, lietotājs nevar būt parādnieks, sarežģītas un bieži maināmas paroles.

E-grāmatu bibliotēka laukos negūst īpaši lielu atsaucību, jo pagastā joprojām ir daudz iedzīvotāju, kuriem mājās nav datora un interneta. Lielākā daļa bibliotēkas lietotāju tomēr izvēlas lasīt grāmatas papīra formātā. Var tikai popularizēt, ieteikt un aicināt lasīt e-grāmatas, bet izvēle vienmēr būs paša cilvēka rokās.

Apkopojot 3td e-grāmatu pakalpojuma izmantojamību redzams, ka reģionā zema elektronisko grāmatu lasīšanas tendence. Bibliotēku darbiniekiem jāpiedomā pie pakalpojuma popularizēšanas un lietotāju iesaistīšanas.

- **Sabiedrības, lasītāju viedokļa izziņāšana par bibliotēkas darba kvalitāti; jaunu lasītāju piesaiste**

LNCB uzsākot darba attiecības, direktore ierosināja veikt novada iedzīvotāju aptauju par bibliotēkas pakalpojumu izmantojamību “Līvānu novada iedzīvotāju bibliotēkas vajadzību izpēte”. Pēc savas iniciatīvas direktore sagatavoja anketu. Tā bija pieejama drukātā formātā LNCB un novada bibliotēkās, elektroniskā formātā pieejama bibliotēkas internetvietnē un sociālajos tīklos. Anketa bija anonīma, atbildes tika izmantotas tikai apkopotā veidā.

Direktore veica arī anketas atbilžu apkopojumu. Ar rezultātiem direktore bibliotēku darbiniekus iepazīstināja seminārā un pašvaldības speciālistus - KTSP organizētajā kultūras darbinieku un pašvaldības administrācijas darbinieku sapulcē. Anketas apkopojums skatāms pielikumā Nr. 2.

Lai izprastu bibliotēkas lietotāju intereses un vajadzības, iestādē pastāvīgi ir iespēja paust savu viedokli rakstiskā veidā, to atstājot šim mērķim paredzētā speciālā kastītē.

Apmeklētāji labprāt izsaka savus ierosinājumus vai uzdod jautājumus klātienē bibliotekāriem.

Sarežģītāka situācija ir ar īpašas kategorijas apmeklētājiem, kuri vadās pēc saviem principiem, kas sabiedrībai nav pieņemami morālu un ētisku apsvērumu dēļ. Šādas diskusijas patērē daudz laika un enerģijas, visbiežāk nenonākot pie kopsaucēja.

Jaunu apmeklētāju piesaiste rezultējies:

- paplašinoties bibliotēkas piedāvājumu tematikai: filmu seansi, tikšanās ar sabiedrībā populārām personībām,
- kļūstot interesantākām publicitātes metodēm: infografiku un bukletu izveidošana; inovatīva pieeja jauno grāmatu reklamēšanas videoklipu veidošanā. Direktore uzņemas iniciatīvu, pielietojot savas zināšanas vizuālajā un multimediju komunikācijā,
- kā noteicošie faktori ir kvalitatīvs krājums,
- organizētas aktivitātes atsevišķām sabiedrības kopienām,
- krājumu popularizējošās izstādes paralēli pasākuma tematam,
- citu iestāžu organizēto aktivitāšu atbalstīšana: LNCB aktivitāšu telts valsts jauniešu foruma “Kopums” pasākumā Līvānos.

Bibliotēkas darba kvalitāti ietekmējošs faktors ir ētikas ievērošana kolektīvā, attiecībā pret pašvaldību un citām iestādēm. Pašvaldībā pieņemts lēmums iestāžu darbiniekiem ar parakstu apliecināt ētikas kodeksa un amata atlīdzības noteikumu ievērošanu un iepazīšanos.

Filiālbibliotēkās sabiedrības un lasītāju viedoklis tiek apzināts dažādos veidos - mutiskās sarunās klātienē, ierīkotas jautājumu, sūdzību un ierosinājumu kastītes, sagatavotas anketas par preses abonēšanu vai lasāmvielas tematu noskaidrošanai, viedokļu uzzināšanai par notikušajiem pasākumiem. Bibliotekāres analizē izmantošanas rādītājus, noskaidro izmaiņas lietotāju sastāvā, veic datu salīdzinājumu ar iepriekšējiem gadiem, analizē izmaiņas un to ietekmējošos faktoros. Darbinieces uzsver, ka komunikācija starp bibliotekāru un apmeklētājiem notiek katru dienu. Nav iespējams strādāt ar lietotājiem, neuzklausot viņu vērtējumu, viedokli par bibliotēku, krājumu, atsevišķu iespaiddarbu vai bibliotekāro apkalpošanu.

Pamatā apmeklētājus apmierina filiālbibliotēku sniegtie pakalpojumi un organizētie pasākumi. Respondenti atzinīgi novērtē arī sadarbības partneru rīkotos pasākumus.

Līvānu novada pagastu iedzīvotāji arī piedalījās LNCB veidotajā aptaujā. Respondentu skaits nebija liels, tāpēc filiālbibliotēkas netika atsevišķi vērtētas.

Jaunu lasītāju piesaistei tiek izmantoti sociālie tīkli (informācija par jaunākajām grāmatām bibliotēkā, notiekošie pasākumi), kā arī informējot personīgi.

- **Bibliotēkas pieejamība un pakalpojumi personām ar īpašām vajadzībām**

LNCB infrastruktūra ir pieejama personām ar īpašām vajadzībām - ēkas centrālā ieeja un Straumes zāles durvis ir piemērotas lietotājiem ar īpašām vajadzībām - ratiņkrēsla iebraukšanai bibliotēkā, ir sanitārais mezgls cilvēkiem ar kustību traucējumiem. Visu telpu aprīkojums ir plānots tā, lai telpās (arī starp grāmatu plauktiem) varētu pārvietoties cilvēki ratiņkrēslā vai ar kruķiem. Daudzi cilvēki ar sevišķām vajadzībām bez asistenta palīdzības fiziski nespēj apmeklēt bibliotēku, tāpēc personas ar sevišķām vajadzībām pasūta grāmatas attālināti un viņu tuvinieki nogādā uz mājām izvēlēto literatūru. Vajadzības gadījumā bibliotekāres pēc lasītāju pieprasījuma nepieciešamo literatūru no otrā un trešā stāva nogādā pirmajā stāvā. Īpaša uzmanība tiek veltīta lietotājiem ar psiholoģiska rakstura problēmām, mierīgi noskaidrojot viņu vajadzības un vēlmes. Jaunajām māmiņām ar bērniem ratiņos iespējams izbraukt starp plauktiem un netraucēti izvēlēties grāmatas vai žurnālus.

Slidenā laikā ēkas ārpusē un telpās tiek novietota brīdinājuma zīme "Uzmanību slidens".

Otrā pilsētas galā darbojas ārējais izsniegšanas punkts. Inovāciju centra "Kvartāls" mikrorajonā dzīvojošie seniori un cilvēki ar sevišķām vajadzībām, kuri dzīvo tajā Līvānu mikrorajonā tiek apkalpoti 2x mēnesī. Tur reģistrēti 21 lasītāji un izsniegtas 647 grāmatas.

Filiālbibliotēkās pieejamība un pakalpojumi personām ar īpašām vajadzībām nodrošināti 4 no 6 bibliotēkām. Pārsvārā bibliotēkas izvietotas 1. stāvā. Izņēmums ir Sutru bibliotēka, kas atrodas pašvaldības ēkas 2. stāvā, bet uzbrauktuve ierīkota tikai līdz ārdurvīm. Jaunsilavu bibliotēka izvietota daudzdzīvokļu mājā, kur uzbrauktuves nav nemaz.

Savukārt Rožupes bibliotēkā, rūpējoties par pieejamību un sabiedrības vajadzībām, izveidots ārējās apkalpošanas punktu sociālās aprūpes centrā. Tas ir lielisks piemērs, kā bibliotēka var pielāgoties sabiedrības vajadzībām un sniegt ieguldījumu vietējās kopienas labklājībā. Šis pakalpojums uzlabo aprūpes centra iemītnieku dzīves kvalitāti. Bibliotēkai ir izgatavota speciāla uzbrauktuve, ko pēc vajadzības uzliek uz kāpnēm. Ārpus ēkas ir uzstādīta zvana poga, lai varētu palīdzēt cilvēkiem ar kustību traucējumiem nokļūt vajadzīgajā iestādē. Bibliotekāri sniedz palīdzību lasāmvielas izvēlē sociālajam darbiniekam, kurš apkalpo cilvēkus ar īpašām vajadzībām. Izveidots pielāgotās literatūras grāmatu plaukts.

Rudzātu pagastā darbojas Lūzenieku pamatskola, kur mācās bērni ar īpašām vajadzībām, skolā ir bibliotēka, kas gādā speciālo literatūru.

Darbinieki atzinīgi novērtē pieredzes apmaiņas braucienu uz Latvijas Neredzīgo bibliotēku un atzīst, ka apbrīnas vērts ir bibliotēkas darbs, lai nodrošinātu savu lasītāju vajadzības.

- **Pielāgotās literatūras pakalpojums reģionā**

Līvānu novadā pielāgotās literatūras pakalpojums nav guvis īpašu rezonansi. Nav izdevies gūt atsaucību no sociālā dienesta speciālistiem, lai apzinātu attiecīgās mērķauditorijas iedzīvotājus novadā.

Vadoties pēc nelielā pieprasījuma, literatūras piedāvājums nav liels. Lasītājiem ar redzes traucējumiem ir iespēja klausīties letonika.lv pieejamos audioierakstus. Izvērtējot kopējo bibliotēkas krājumu, pielāgotās literatūras izdevumu ir ļoti maz. Palielinātajā drukā pieejami 2 eks. – “Stāsti” un Svīre Maija “Ar vakardienas kabatā”, vieglajā valodā pieejami 4 eks. – “Stāsti vieglajā valodā”, Ciemleja Guna “Mana nauda”, Žebers “Ejas un asakas”, Zommere Laima “Gatavosim kopā”, savukārt klausāmgrāmatas – 54 eks.

2024. gada nogalē Līvānu novada Centrālā bibliotēka noslēgusi sadarbību ar Latvijas Neredzīgo bibliotēku par pielāgotās literatūras pakalpojuma nodrošināšanu Līvānu novada iedzīvotājiem. Tai pašā dienā apmaiņas kārtā tika saņemti iespieddarbi, kas piedāvājami īpaši paredzētajai mērķauditorijai. Tie ir Braila rakstā iespiestie darbi, grāmatas vieglajā valodā un palielinātajā drukā. Pagaidām atsaucība ir neliela, pieprasītākās pielāgotās literatūras formāts – palielinātās drukas grāmatas. Lai klausītos grāmatas CD formātos, nepieciešamas speciālas atskaņošanas ierīces, kuru bibliotēkai nav.

Rožupes bibliotēkā izveidots savā krājumā esošās pielāgotās literatūras grāmatu plaukts.

Turpmāk vairāk nepieciešama lielāka publicitātes nodrošināšana un personu ar redzes traucējumiem apzināšana sadarbībā ar Līvānu novada Sociālo dienestu. Visticamāk, ka efektīvākā pielāgotās literatūras popularizēšanas metode būtu individuālas sarunas ar iedzīvotājiem ar redzes traucējumiem jeb citādām lasīšanas grūtībām vai viņu tuviniekiem.

Iesaistot pagastu bibliotēkas, arī attālākajās novada apkaimēs jānodrošina pielāgotās literatūras izplatīšanas iespējas un jāapzina potenciālie lietotāji.

Lai gūtu labāku priekšstatu par pielāgotās literatūras pakalpojumu nodrošināšanu, 2 darbinieki piedalījās Latvijas Neredzīgo bibliotēkas organizētajā tiešsaistes seminārā. Septembrī novada publisko bibliotēku darbinieki pieredzes apmaiņas braucienā apmeklēja Latvijas Neredzīgo bibliotēku, iepazīs ar piedāvātajiem pakalpojumiem, darba pienākumiem un metodēm.

15.tabula “Pielāgotā literatūra bibliotēkas krājumā”

	Grāmatu skaits		
	LNCB	Filiāl bibliotēkās	Kopā novadā
Grāmatas palielinātā drukā	2	9	11
Grāmatas vieglajā valodā	4	2	6
Klausāmgrāmatas	54		

Atbilst ANO Ilgtspējīgas attīstības mērķiem

- **Pakalpojumi un pasākumi atsevišķām lasītāju mērķgrupām vai interešu, tematiskie pasākumi**

LNCB 2024. gadā organizētie pasākumi/aktivitātes atsevišķām mērķgrupām:

- senioriem - mācības par medijpratību, filmu seansi,
- dārkopjiem un dārzu entuziastiem - tematiskie pasākumi, sēklu maiņas punkts,
- māksliniekiem un to talantu cienītājiem - mākslas darbu izstādes un to atklāšanas pasākumi,
- bezdarbniekiem un maznodrošinātajiem - konsultācijas (palīdzība),
- pirmsskolas un sākumskolas vecuma bērniem - ekskursijas pa bibliotēku Karjeras dienas ietvaros,

- 5. - 6. klašu skolēni - skaļās lasīšanas sacensību starpfināla pasākums,
- senioriem un ģimenēm ar bērniem - filmu seansi.

LNCB praktizē arī pasākumu organizēšanu dažādu mērķauditoriju dalībniekiem kopā. Tās ir tikšanās ar sabiedrībā atpazīstamām personībām, dzejas dienu pasākums, pasākumi, kam piesaistītas aktivitātes, piemēram, radošās darbnīcas.

Filiālbibliotēkās Novada bibliotēkas pielāgojas dažādu mērķgrupu vajadzībām, kļūstot par vietu, kur satikties, mācīties un iedvesmoties. Katrs apmeklētājs var atrast sev piemērotus resursus. Pārskata periodā tika nodrošināti pakalpojumi plašam sabiedrības lokam atbilstoši daudzveidīgajām bibliotēkas apmeklētāju interesēm, vajadzībām. Lauku bibliotēkās izdalītas sekojošas lielākās apmeklētāju mērķauditorijas un viņiem sniegtie pakalpojumi:

- vienojošu interešu kopienas – Rožupes bibliotēkā tiek organizētas tematiskas diskusiju pēcpusdienas (ceļošana, rokdarbi, dārkopība, veselīgs dzīvesveids u.c.),
- ģimenes ar bērniem – bērniem tiek piedāvātas dažādas aktivitātes radošas nodarbes,
- seniori – kolektīvi pasākumu apmeklējumi; radošās darbnīcas; informācija par kultūras pasākumiem; konsultācijas datoru un individuālo mobilo ierīču lietošanā; Sutru bibliotēkai izveidojusies regulāra sadarbība ar senioru kopu – 2x mēnesī notiek apspriedes, noorganizēta ekskursija uz Balvu novada Šķilbēnu pagasta ZS Kotiņi, Baltinavas muzeju un Baltinavas katoļu baznīcu,
- mazuļi - pakalpojumi saistībā ar sociālo dienestu (par pārtikas pakām, bankas konta stāvokļa izdrukām),
- bezdarbnieki – konsultācijas darba vakanču meklēšanā tīmekļa vietnēs ss.com, nva.gov.lv, kurdarbs.lv, CV un motivācijas vēstuļu sagatavošanā, formalitāšu nokārtošanā bezdarbnieka statusa iegūšanā,
- mājāsaimnieces – konsultācijas informācijas meklēšanā un e-pakalpojumu izmantošanā,
- nodokļu maksātāji – individuālas konsultācijas VID un VSAA, latvija.lv sniegto pakalpojumu izmantošanā,
- dažādās profesijās strādājošie – attiecīga satura literatūras piedāvājums,
- izglītības darbinieki – nozaru literatūras piedāvājums par dažādām tēmām – mācību līdzekļu papildmateriāli,
- bibliotēkas parādnieki – atgādinājumi dažādos saziņas kanālos.

Bibliotekāres norāda, ka visefektīvākie paņēmieni ir individuālais darbs ar apmeklētājiem.

Veiksmīgākie tematiskie pasākumi

LNCB veiksmīgāko pasākumu uzskaitījumu skat. pielikums Nr. 3

Filiālbibliotēkās:

Rožupes bibliotēkā visa gada garumā tika organizētas:

- tematiskas pēcpusdienas ar praktisku darbošanos - “Dalies ar savu pieredzi un iedvesmo citus”. Pēcpusdienas tika piepildītas ar stāstījumiem par sava hobija atrašanu, darbošanos

amatniecībā, jaunu ideju meklēšanu, sadarbību ar vietējo kopienu, vēlmi iesaistīties radošās aktivitātēs,

- radošās darbnīcas - pirms Ziemassvētkiem bibliotēka pārvērtās par īstu svētku darbnīcu, kurā tika gatavoti Ziemassvētku dekori un tradicionālie puzuri. Tā bija lieliska iespēja ne tikai radoši izpausties, bet arī satikt draugus un dalīties ar svētku gaidīšanas prieku. Kopā pavadītais laiks piepildīja bibliotēku ar smiekliem, radošu enerģiju un svētku noskaņu,

- apmeklētākās izstādes - fotogrāfiju izstāde "Dabas mirkļu mozaīka"; adījumu izstāde, kur katrā adījumā ielikts kaut kas no sevis – raksta elementi, adījums, vai pilnīgi cita krāsu gamma, izceļot savu savu latvisko identitāti; mākslas darbu izstāde "Ko tu mīli visvairāk?"; Rožupes pamatskolas skolēna audzēto ķirbju izstāde,

- "Grāmatai 500" - 2025. gadā tiks sagaidīta latviešu grāmatas piecsimtgade. Atzīmējot rakstītā vārda nozīmi un ietekmi cauri gadsimtiem, piedāvājam izstādi, kurā varēja apskatīt Rožupes bibliotēkas fondā esošās vecākās grāmatas,

- puķu/ dārzeņu sēklu un stādu bibliotēka - sākot ar marta mēnesi ikviens Rožupes kopienas iedzīvotājs varēja bibliotēkā padalīties ar savām audzētajām dārzeņu, puķu sēklām un stādiem (arī pāri palikušajām pirktajām sēklām). Bija liela atsaucība. Uz kādu laiku bibliotēkas balkons bija pārvērties par stādu placi.

- amatnieku darbi - decembrī darbojās vietējo amatnieku un mājažotāju izstāde – tirdziņš "Par prieku sev un citiem". Vietējie amatnieki ir mūsu kopienas lepnums - viņi savām rokām no sirds rada darbus, kas stāsta par mūsu tradīcijām, kultūru un talantiem. Katrs darbiņš bija veidots ar radošumu un mīlestību.

• Uzziņu un informācijas darbs

LNCB Uzziņu un informācijas darbs ir bibliotēka ikdienas darba sastāvdaļa – bibliotēkā sniedz tematiskās, faktogrāfiskās, precizējošās un adresālās uzziņas. Veicot uzziņu un informācijas darbu, tiek izmantoti visi bibliotēkās pieejamie resursi – uzziņu literatūra, dažādi interneta resursi, abonētās un brīvpieejas datu bāzes. Bibliotēkas apmeklētājiem un novada/reģiona/skolu bibliotēku darbiniekiem uzziņas tiek sniegtas klātienē, telefoniski, izmantojot e-pastu un sazinoties sociālajos tīklos.

Veicot uzziņu informācijas darbu, tiek atbildēts uz specifiskiem un sarežģītiem jautājumiem. Darba gaitā apmeklētāji tiek konsultēti un apmācīti, kā izmantot bibliotēkā pieejamos resursus un datu bāzes. Bibliotekāri palīdz rast risinājumus visdažādākajiem jautājumiem, kas saistītas ar pakalpojumiem interneta vidē: e-dokumentu atvēršana un parakstīšana ar e-parakstu, piekļuve un izdruka no internetbankām, e-pasta, komunāliem dienestiem un citām vietnēm.

Bibliotekāri bieži darbojas kā starpnieki starp pakalpojuma ņēmēju un sniedzēju, palīdzot apmeklētājiem sazināties ar dažādām iestādēm (organizācijām), palīdz meklēt un izvērtēt informāciju.

Bibliotekāri sniedz pakalpojumus, kurus lietotāji pieprasa un saņem attālināti (piemēram pieslēdzoties e-pakalpojumam ar latvija.lv). Gados vecākiem cilvēkiem sniegta palīdzība mobilo viedierīču izmantošanā, arī palīdzība par patērēto ikmēneša skaitītāju rādījumu iesniegšanu pakalpojumu sniedzējiem.

Tematiskās uzziņas visbiežāk tiek sniegtas skolēniem un studentiem saistībā ar mācībām, zinātniski pētnieciskajiem darbiem utt. Bibliotekāriem bieži vien ir uzdoti dažādi jautājumi un uzdevumi, kas palīdz viņiem paplašināt savas zināšanas un iemaņas. Tā ir lieliska iespēja papildināt zināšanas dažādās jomās, jo bieži jāsniedz palīdzība lietotājiem, kuri meklē informāciju par daudzveidīgām tēmām.

Visas klātienē un attālināti sniegtās bibliogrāfiskās un e-pakalpojumu uzziņas tiek uzskaitītas bibliotēkas dienasgrāmatās. Daļēji veikta arī e-dokumentu elektroniskās nosūtīšanas uzskaitē.

Informācijas resursu attīstības nodaļā pārskata periodā kopumā sniegtas **113** bibliogrāfiskās uzziņas.

Vislielākais nozaru literatūras pieprasījums 2024. gadā - sabiedriskās zinātnes, medicīnas un tehniskas nozarēs. Pieaug tematiskais pieprasījums /uzziņas, kuru izpildei nepieciešams padziļināts informācijas meklēšanas darbs, apkopojot materiālus no bibliotēkas krājuma un izmantojot Latvijas un ārvalstu abonētās pilntekstu datubāzes un citus elektroniskos resursus. Bibliogrāfisko uzziņu skaits nozaru jomā pārskata periodā salīdzinājumā ar 2023. gadu paliek gandrīz nemainīgs.

16.tabula “Bibliogrāfiskās uzziņas LNCB”

2023. gads	2024. gads	+/- %
108	113	+4,62%

Pakalpojumi e-vidē - 2024. gadā kā klātienē, tā telefoniski un elektroniski sniegtas 372 uzziņas un konsultācijas. Salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu uzziņu skaits ir gandrīz nemainīgs, palielinājums uz 3,04%.

Bibliotekāri palīdz apmeklētājiem kļūt ziņošākiem un patstāvīgākiem digitālajā vidē, un tas ir praktiskais atbalsts visiem, kam ir grūtības ar datorprasmēm un interneta izmantošanu.

17.tabula “E-pakalpojumu uzziņas LNCB”

2023. gads	2024. gads	+/- %
361	372	+3,04%

- Bibliotēkas izglītojošā darbība**

LNCB Izglītojošās aktivitātes bibliotēkā ir būtiskas, lai veicinātu Līvānu iedzīvotāju mūžizglītību un intelektuālo attīstību.

Informācijas resursu attīstības nodaļa iesaistās lietotāju izglītošanā par bibliotēkas elektronisko resursu izmantošanu, sniedzot konsultācijas elektroniskā kopkataloga, bibliotēkā pieejamo datubāzu, e-pakalpojumu izmantošanā. Bibliotēkas lietotājiem tika sniegtas pārsvarā individuālās konsultācijas par datoru, internetu un elektronisko resursu izmantošanu.

Informācijas resursu attīstības nodaļa iesaistījās vairākās aktivitātēs:

- **Drošāka interneta dienas** organizēšanas mērķis - veicināt digitālo tehnoloģiju drošu izmantošanu un informēt sabiedrību par drošu interneta lietošanu.
 - Informatīvie bukleti “Kā sevi pasargāt interneta vidē”,
 - Tematiskā izstāde “Drošs internets sākas ar Tevi”,
 - Konsultācijas “Kā izveidot viegli iegaumējamu un drošu paroli”.
 - **Digitālas nedēļas** kampaņas organizēšana, īstenojot izglītojošas nodarbības digitālo informācijas resursu lietošanas jomā. Līvānu novada bibliotekāru seminārs.
- Individuālās konsultācijas:
- LNB digitālā kolekcijas,
 - bibliotēkas datubāzes,
 - e-adrešu izveidošana,
 - e-pakalpojumu izmantošana portālā latvija.lv,

- Līvānu un Ilūkstes bibliotēku elektroniskais katalogs un autorizēta lietotāja priekšrocības,
- jaunais ALISES PAC katalogs,
- informatīvo materiālu izstāde “Droša e-vidē”.

Pārskata periodā visiem interesentiem tika piedāvātas individuālas konsultācijas un apmācības par bibliotēkā pieejamām datubāzēm.

Novadītas individuālas un grupas ekskursijas, ciemiņi un apmeklētāji tika iepazīstināti ar bibliotēku un tās piedāvātajiem pakalpojumiem. Visi interesenti tika individuāli apmācīti, kā meklēt izdevumus elektroniskajā kopkatalogā. Visiem LNCB lietotājiem pēc pieprasījuma tika sniegtas individuālas konsultācijas un palīdzība:

- datoru izmantošanā,
- e-pakalpojumu saņemšanā,
- uzziņu meklēšanā elektroniskajā kopkatalogā, tostarp Līvānu novada Centrālās bibliotēkas veidotajā Novadpētniecības datubāzē,
- LNB digitālās bibliotēkas kolekcijās utt.

• Medijpratība

LNCB organizē aktivitātes Medijpratības un informācijas nedēļā, piedāvājot iespēju apzināties, cik svarīgi ir kritiski izturēties pret informāciju, kuru saņemam no dažādiem medijiem.

Bibliotēkas galvenais mērķis ir veicināt medijpratības un informācijpratības attīstību, uzlabot cilvēku kritiskās domāšanas prasmes informācijas, mediju un tehnoloģiju jautājumos. Nedēļas aktivitātes bieži koncentrējas uz dezinformāciju un tās atpazīšanu, kas ir aktuāla problēma mūsdienu sabiedrībā.

Analizējot medijpratības nedēļu, tika ņemti vērā vairāki aspekti:

- izglītojošas aktivitātes,
- aktivitātes konkrētām mērķgrupām (*vairāk pieaugušajiem un senioriem*),
- izmantoti multimediju materiāli (*video, prezentācijas*).

Lietotājiem un bibliotekāriem tika piedāvātas aktivitātes:

- lekcija “Iespējas digitālā dizaina platformas CANVA izmantošanā” - Līvānu novada pašvaldības IT mentore,
- Vvienotās dokumentu aprites sistēmas izmantošana platformā Microsoft - Līvānu novada pašvaldības IT mentore,
- medijpratības darbnīca “Saproti informāciju!” - Izglītības un zinātnes ministrijas Profesionālās un pieaugušo izglītības departamenta speciāliste,
- informatīvie bukleti līdžņemšanai un izstādes.

• Tiešsaistes katalogs kā pakalpojums

18.tabula “WebPac statistikas dati Līvānu reģionā”

		2023	2024	+/- %
Lietotāji	kopskaits	821 (tehnisku iemeslu dēļ skaits nav precīzs)	1 128	+37,39%
	autorizētie	475	399	-16%
Apmeklētība	kopskaits	6 751	~ 6 358	-5,82%
	autorizētie	455	361	-20,65%

Izdevumu atlase	kopskaits	20 949	~8 400	-59,9%
	no tiem mobilās aplikācijas pieprasījumi	1 529	1 509	-1,3%
Pasūtītie izdevumi		174	181	+4,02%

Līvānu un Ilūkstes bibliotēku kopkatalogs lietotājiem pieejams bibliotēkas interneta vietnē sadaļā “Elektroniskais katalogs” 24 stundas diennaktī no jebkura datora ar interneta pieslēgumu, vai izmantojot viedierīces (kataloga mobilā versija). Lietotājs WebPAC modulī var veikt vienkāršo vai paplašināto meklēšanu, veidot atlasīto ierakstu kopu (*meklējumu grozs*), lasīt ierakstu eksemplāru ziņu informāciju, izmantot publiski pieejamo ierakstu anotācijas.

Autorizētam lietotājam kataloga sadaļā “Mana bibliotēka” ir iespēja elektroniski meklēt, pasūtīt vai rezervēt grāmatas, aplūkot izsniegto izdevumu sarakstu un izsniegumu vēsturi, sekot izdevumu nodošanas termiņam un vajadzības gadījumā pieprasīt izdevuma pagarinājumu.

Analizējot lietotāju darbības WebPAC, var secināt, ka pārskata gadā visbiežāk lietotāji izmantojuši iespēju elektroniski sameklēt un atlasīt vajadzīgos izdevumus. Lasītāji aktīvāk sākuši izmantot e-kataloga mobilo versiju.

2024. gadā WebPac statistikas dati (*apmeklētības kopskaits un izdevumu atlases kopskaits*) nav precīzi: viens no iemesliem - pārskata periodā izmantošanas statistiku (no augusta līdz decembrim) krietni "pabojāja" (ro)botu pieslēgumi pie KISC serveriem, otrs - BIS ALISE servera atslēgšana gandrīz uz 4 nedēļām (Līvānu BIS ALISEs servera pārceļšana uz KIS centra virtuālo serveri).

WebPac statistikas dati - *apmeklētības kopskaita un izdevumu atlases kopskaita* aprēķinam tika izmantots vidējais matemātiskais rezultāts un, salīdzinājumā ar 2023. gadu, procentuāli ir liels mīnuss. Iemesli, kā bija minēts tekstā ir: - *tehniskās problēmas ((ro)botu pieslēgumi pie KISC serveriem, BIS ALISE servera atslēgšana uz 4 nedēļām)*; *samazinājās lietotājus skaits (iespējams, ir mainījušās bibliotēkas lietotāju intereses)*; *sezonāls faktors (piemēram, bibliotēkas lietotājs izmantoja bibliotēkas ārējo katalogu studiju laikā)* u.c. 2024. gadā (kā redzams tabulā) palielinājās par 37,39% bibliotēku lietotāju kopskaits, kuri izmanto WebPAC iespējas.

Lai ieinteresētu lietotājus par attālinātajiem pakalpojumiem, bibliotekāriem aktīvāk jāpopularizē autorizētu lietotāju pakalpojuma priekšrocības, turpinot apmācīt lietotājus izmantot elektronisko katalogu.

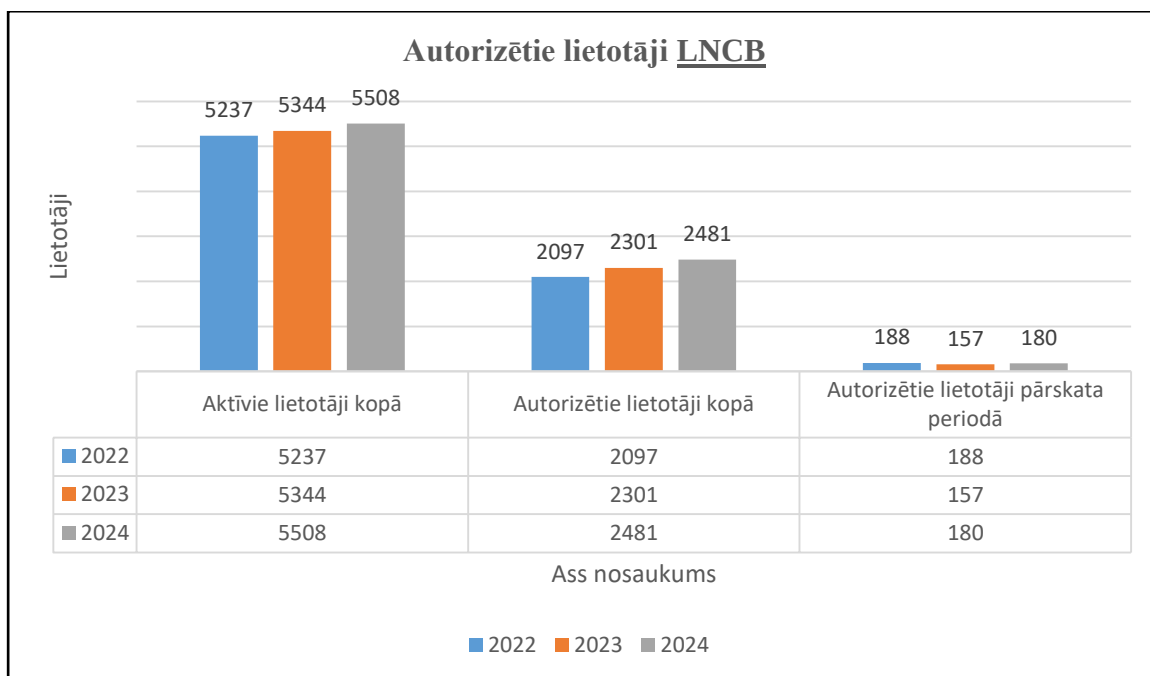
19.tabula “BIS ALISE izmantošana Līvānu reģionā”

Reģions/ Pilsēta/ Novads	Bibliotēku skaits	Cik bibliotēkas strādā ar BIS ALISE un ALISE-i	Strādā ar moduļiem			Pasūtīts (Web) eksemplāru (2024)
			Cirkulācija	SBA	Komplektēšana	
Līvānu reģions (Līvānu, Ilūkstes Novadi)	25 (16 pašvaldību publiskās bibliotēkas, 9 skolu bibliotēkas)	24 (16 pašvaldību publiskās bibliotēkas, 8 skolu bibliotēkas)	24	24	24	181

Reģionā viena izglītības iestādes bibliotēka neizmanto BIS Alise. Pārējās 24 bibliotēkās strādā ar moduļiem: cirkulācija, SBA, komplektēšana, katalogizācija, Z39.50 klients, svītrkodu druka, inventarizācija. Reģionā visi bibliotekāri ir kompetenti strādāts BIS Alise. Lielākā daļa no tiem ir ar bagātu darba pieredzi un spēj apmācīt jaunus kolēģus. Zināšanas iespējams papildināt arī organizētajos BIS Aliseursos.

20.tabula "Autorizētie lietotāji LNCB"

	2022	2023	2024	% salīdzinot ar iep. gadu	
				2022	2023
Aktīvie lietotāji kopā	5237	5344	5508	+2,04% ;	+3,06%
Autorizētie lietotāji kopā	2097	2301	2481	+9,73% ;	+7,82%
Autorizētie lietotāji pārskata periodā	188	157	180	-16,48% ;	14,65%

Bibliotēku darbinieki, piešķirot lietotājiem autorizācijas datus, iepazīstina ar autorizēta lietotāja iespējām. Viena no tām - attālināti pasūtīt un rezervēt izdevumus. Šo pakalpojumu pārsvarā izmanto lietotāji, kuri rēķinās ar savu laiku un nevēlas paši meklēt vajadzīgo izdevumu bibliotēkas plauktos. Izmantojot autorizācijas datus, iespējams arī pasūtīt izdevumus vai veidot tematisku pasūtījumu. Par rezervētiem izdevumiem lietotāji parasti tiek informēti (e-pasts, vai SMS/tālruņa zvans/watsapp ziņa). Ar autorizācijas datiem iespējama arī piekļuve 3td.lv e-grāmatu bibliotēkai, tāpēc lietotāju skaits, kuri to pieprasa un grib izmantot, kaut nedaudz, tomēr pieaug.

Kā redzams tabulā vai diagrammā, pārskata gadā un arī pēdējo triju gadu griezumā LNCB autorizēto lietotāju skaitam ir tendence pieaugt visās trijās pozīcijās. Vislielākais kāpums **+14,65%** un (pēc samazinājuma 2023. gadā mīnus 16,48%) atgriezies 2022. gada robežās ir **kopējo autorizēto lietotāju skaits**. Iepriekšējos gadus LNCB visiem aktīviem lietotājiem tika piešķirta autorizācija, līdz ar to pārskata periodā klāt rēķināti tikai jaunie reģistrētie lasītāji, bet novada/ reģiona bibliotēkās ne visiem lietotājiem tika piešķirta autorizācija. Bibliotēkām jāpievērš lielāka uzmanība šim pakalpojumam un aktīvāk jāpozicionē šo iespēju reģionu bibliotēku lietotāju vidū.

• **Iekšzemes un starptautiskais SBA:**

21.tabula “SBA rādītāji LNCB”

SBA	2022	2023	2024	+/- %, salīdzinājumā ar	
				2022	2023
No citām Latvijas bibliotēkām saņemto dokumentu skaits	35	23	59	-34	+157
Uz citām Latvijas bibliotēkām nosūtīto dokumentu skaits	852	565	417	-34	-26
No Latvijas Neredzīgo bibliotēkas saņemtās pielāgotās literatūras skaits	-	-	20		
Kopā LNCB	887	588	496	-33	-16

LNCB pārskata gadā no citām bibliotēkām saņēmusi 59 dokumentus, uz citām bibliotēkām nosūtījusi 417 izdevumus. Salīdzinājumā ar 2023. gadu SBA rādītāji ir samazinājušies par 23%, kas norāda, ka bibliotēkā pieejams pietiekami plašs izdevumu krājums.

Vislielākais pieprasījuma no LNCB ir pēc daiļliteratūras un bērnu literatūras izdevumiem, mazāk tiek pieprasīta izzinošā nozaru literatūra. Savukārt LNCB izmanto iespēju pasūtīt no citām bibliotēkām izdevumus, uz kuriem ir izveidojusies rinda, bet pagastu bibliotēkās tie ir mazāk pieprasīti. SBA grāmatu apmaiņa notikusi starp bibliotēkām novada robežās. Atsevišķas grāmatas tomēr nav pieejamas Līvānu novada bibliotēku krājumos. Tās tiek sūtītas no kaimiņu novadu bibliotēkām. Tāpat arī Jēkabpils, Preiļu novadu un Ilūkstes apkaimes lasītāji ir pieprasījuši grāmatas no mūsu krājumiem. Šī apmaiņa notiek caur bibliotēkām savstarpēji vienojoties. Nākotnē jāplāno sakārtot izsniegšanu formāli, lai bibliotēku sistēmā eksemplāru varētu parādīt izsniegumā.

Filiālbibliotēkas aktīvi izmanto SBA iespējas no LNCB, retāk no citu novadu bibliotēkām. SBA kārtā tiek pasūtīta nozaru literatūra, jo grāmatas ir dārgas un lauku bibliotēkā tomēr pieprasījums pēc zinātņu literatūras ir mazāks. LNCB ir izveidots rotējošais jeb vienotais fonds, kura krājumā ir tulkotā ārzemju literatūra. Šis krājums tika izveidots ar mērķi, lai lasītājiem nodrošinātu pieeju plašākam daiļliteratūras klāstam.

22.tabula “SBA rādītāji filiālbibliotēkās”

SBA	2022	2023	2024	+/- %, salīdzinājumā ar	
				2022	2023
No citām Latvijas bibliotēkām saņemto dokumentu skaits	705	622	719	-12	+16
Uz citām Latvijas bibliotēkām nosūtīto dokumentu skaits	130	81	118	-38	+46

No Latvijas Neredzīgo bibliotēkas saņemtās pielāgotās literatūras skaits	-	-	-		
Filiālbibliotēkās kopā	835	703	837	-16	+9

Visu novada bibliotēku (kopā) apkopotie dati rāda, ka LNCB ir bibliotēka, no kuras krājuma ir vairāk nosūtīto eksemplāru ka pieprasīto.

23.tabula “SBA rādītāji novada bibliotēkās kopā”

SBA	2022	2023	2024	+/- %, salīdzinājumā ar	
				2022	2023
No citām Latvijas bibliotēkām saņemto dokumentu skaits	740	645	778	-13	+21
Uz citām Latvijas bibliotēkām nosūtīto dokumentu skaits	982	646	535	-34	-17
No Latvijas Neredzīgo bibliotēkas saņemtās pielāgotās literatūras skaits	-	-	20		
Visās novada bibliotēkās kopā	1722	1291	1333	-25	+3,25

✓ **pieprasījumu analīze**

Pieprasījums ir no filiālbibliotēkām pēc daiļliteratūras tulkotajiem izdevumiem un bērnu literatūras. Nozaru literatūrai apmaiņa SBA kārtā ir neliela. Vadoties pēc krājuma koncepcijas, bibliotēkas prioritāte ir latviešu oriģinālliteratūras iegāde. Finansiālā ierobežojuma rezultātā tulkotā ārzemju literatūra filiālbibliotēkās tika iegādāta minimālā daudzumā. Filiālbibliotēku darbinieces nodrošināja pagastu lasītājus ar ārzemju literatūru no LNCB krājuma.

Pārskata periodā reģistrēti 90 SBA lasītāji.

• **Problēmas un risinājumi bibliotēkas pakalpojumu un pieejamības jomā**

LNCB problēmjautājumi un tiem pakārtotie risinājumi ir:

- iztrūkstoša dalība liela mēroga un starptautiskos projektos, risinājums – jaunu, radošu, uz inovācijām vērstu darbinieku piesaiste, sadarbība ar citām iestādēm,
- atalgojums darbiniekiem nav motivējošs – pašvaldības kompetences jautājums,
- trūkst starptautisko pieredzes un mācību braucienu - atkarīgs no finansiālās situācijas un darbinieku entuziasma,
- sarežģīta finansiālā situācija – pašvaldības kompetences jautājums, vēlama projektu izstrāde un īstenošana, sponsoru piesaiste,
- mazs jauniešu apmeklējums – nepieciešams inovatīvs pasākumu un aktivitāšu piedāvājums, sadarbība ar citām iestādēm, bibliotēkām jāklūst modernākām,

- tehnoloģisko sasniegumu inovāciju straujā aprīte – bibliotēkām jāseko līdzi dažādiem jauninājumiem, ieteicama sadarbība ar pašvaldības IT mentori,
- ieviešot VPVKAC, strauji palielinājies pienākumu apjoms filiālbibliotēkās – bibliotēkās vēkami divi pilnas slodzes darbinieki, darba plānošana un organizēšana,
- novecojis IT aprīkojums – iegāde atkarīga no finansiālās situācijas,
- zināšanu un tehnoloģiju trūkums kvalitatīvas publicitātes nodrošināšanai – vēlamas apmācības darbiniekiem, bet aprīkojuma iegāde atkarīga no finansiālās situācijas,
- izpaliek pasākumi, kas veicinātu novada kultūrvēsturiskās autentitātes popularizēšanu. Tiek veidotas novada talantīgo iedzīvotāju dažādu stilu mākslas darbu izstādes un izstāžu atklāšanas pasākumi. Savukārt, manāmi samazinājušās tikšanās ar vietējā sabiedrības kopienas atpazīstamām, nozīmīgām personībām.

Atbilst ANO Ilgtspējīgas attīstības mērķiem

7. Krājums

• Krājuma komplektēšanas politika un organizācija

✓ *krājuma komplektēšanas un organizācijas prioritātes pārskata periodā*

LNCB kvalitatīvu krājumu varētu pielīdzināt labai bibliotēkas vizītkartei. Tā veidošana, uzturēšana un atjaunošana ir prioritārs un regulārs darbs. Šos pienākumus, grāmatu komplektēšanu un elektroniskā kataloga precīzu ierakstu veidošanu un rediģēšanu reģiona līmenī veic LNCB Informācijas resursu attīstības nodaļas vecākā bibliotekāre krājuma komplektēšanas un apstrādes darbā.

Darbs ar krājumu tiek īstenots atbilstoši Līvānu novada Centrālās bibliotēkas 2024.-2028. gada krājuma komplektēšanas politikai.

Pārskata gada prioritātes palikušas nemainīgas - augstvērtīgas latviešu oriģinālliteratūras komplektēšana, kvalitatīvas nozaru literatūras komplektēšana, jaunākās bērnu un jauniešu literatūras komplektēšana, tematiski daudzveidīgs periodisko izdevumu klāsts, novadpētniecības krājuma papildināšana ar jauniem, iznākušiem izdevumiem, kopkataloga kvalitātes nodrošināšana. Darbinieki strādā pie krājuma kvalitātes uzlabošanas. Tika izvērtēts krājuma stāvoklis - norakstīti preses izdevumi un pēc satura novecojušās grāmatas. Dāvinājumus no privātpersonām apstrādei pieņemam ar stingru atlasi. Tās grāmatas, kas netiek ņemtas uzskaitē, tiek piedāvātas citām reģiona bibliotēkām, ievietotas Apmaiņas fondā, kā arī plauktā – Lasītājs lasītājam. No LNB atvestie dāvinājumi tiek sadalīti starp visām reģiona publiskajām un izglītības iestāžu bibliotēkām. Gada laikā notikusi arī iespieddarbu kustība no fonda uz fondu. No Lasītavas uz Abonementu tiek pārceltas grāmatas, ja tiek nopirkts jauns vai arī atjaunots, labots, papildināts izdevums. Apraksti, kurus Līvānu elektroniskajam kopkatalogam pievieno gan pilsētu, gan pagastu, gan skolu bibliotēkas, tiek regulāri rediģēti.

Filiālbibliotēkās Līvānu novada pašvaldības publiskajām bibliotēkām ir izstrādāta vienota krājuma komplektēšanas un organizācijas politika 2024. - 2028. gadam. Krājuma komplektēšanas prioritātes bija latviešu oriģinālliteratūras iegāde un jaunas grāmatas bērniem. Bibliotēkas krājums tiek veidots universāls, aktuāls, dažādam lietotāju vecumam un izglītības līmenim atbilstošs,

komplektēti dažādu veidu, nozaru un valodu dokumenti, iespēju robežās nodrošināta uzziņu krājuma daudzveidība visās zinātņu nozarēs, komplektēts literatūras krājums bērniem un jauniešiem, iegādāti izdevumi, kas nodrošina pagasta iedzīvotājiem literatūru mūžizglītībai.

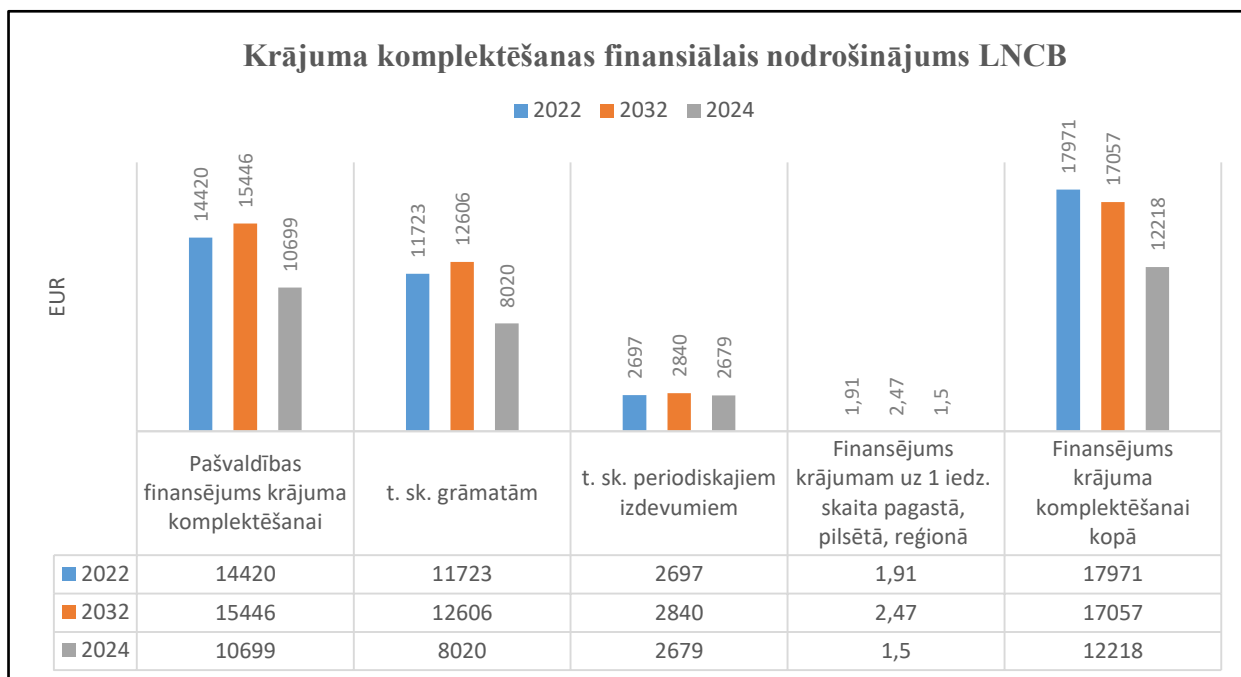
- ✓ **informācija par krājuma komplektēšanas politikas dokumentu**
Kājuma komplektēšanas politikas dokumentu skatīt pielikumā Nr. 1

- ✓ **secinājumi par iepriekšējo dokumentu**
Atskaites perioda krājuma komplektēšanas politika lielā mērā atbilst izstrādātajai stratēģijai. Izvirzītā mērķauditorija, finansējums, valodas, izdevumu veidi, formāti, hronoloģiskais apsvērums, krājumā neiekļautie izdevumi, dokumentu atlases kritēriji, krājuma norakstīšanas iemesli, Repozitārijs – šīs ir pozīcijas, kas pilnībā atbilst reālajai situācijai.
Nelielas novirzes no stratēģijas ir sekojošās pozīcijās:
 - krājuma komplektēšanas avoti – aizvietotā literatūra ir tikai neliela daļa,
 - prioritātes krājuma komplektēšanai – finansiālu apsvērumu dēļ netiek turpināta datubāzu: EBSCO, DB rokasgrāmatas abonēšana,
 - valodas, kādās dokumenti tiek komplektēti – jūtams pieprasījums pēc izdevumiem angļu valodā,
 - eksemplaritāte – finansiālu apsvērumu dēļ eksemplāru skaits tiek samazināts,
 - periodisko izdevumu glabāšanas termiņi – bibliotēkā telpas atļauj izdevumus uzglabāt arī ilgāk.

• **Krājuma komplektēšanas finansiālais nodrošinājums**

24.tabula “Krājuma komplektēšanas finansiālais nodrošinājums LNCB”

	2022	2023	2024	+/- % salīdzinot ar iepriekšējo gadu	
				2022	2023
Pašvaldības finansējums krājuma komplektēšanai	14420	15446	10699	+7,12 % ;	-30,73%
<i>t. sk. grāmatām</i>	11723	12606	8020	+7,62% ;	-36,38%
<i>t. sk. periodiskajiem izdevumiem</i>	2697	2840	2679	+5,30% ;	-5,67%
Finansējums krājumam uz 1 iedz. skaita pagastā, <u>pilsētā</u> , reģionā	1,91	2,47	1,50	+29,32% ;	-36,43%
Finansējums krājuma komplektēšanai kopā	17971	17057	12218	-5,09% ;	-28,37%

LNCB pēdējo triju gadu laikā krājuma komplektēšanai paredzētā pašvaldības finansiālā nodrošinājuma dinamika ir mainīga. Salīdzinot 2023. gadu pret 2022. gadu tā bija augšupejoša + 7,12%. Bet 2024. gadā tā ir lejupslidoša – **mīnus 30,73%**. Pārskata periods ir bijis finansiāli smags ne tikai bibliotēkām, bet novadā kopumā.

Lai arī novadā samazinās iedzīvotāju skaits, finansējums krājumam uz 1 iedzīvotāju pilsētā 2024. gadā **samazinājies par 36,43%**.

Situāciju LNCB mazliet uzlaboja LNB organizētā un VKKF atbalstītā projekta “Grāmatas publiskajām bibliotēkām” ietvaros iegūtās jaunās, augstvērtīgās grāmatas un dāvinājumi. Projekta rezultātā LNCB krājums papildinājās par 31 eksemplāru, par summu 474 EUR. Dāvinājumos saņemti 323 eksemplāri par 1518 EUR. Dāvinātāji: LNB, Bezatlīdzības. Projekta un dāvinājumu kopējā summa ir 1992 EUR, kas sastāda 16,30% no kopējā finansējuma LNCB krājuma komplektēšanai.

25.tabula “Krājuma komplektēšanas finansiālais nodrošinājums filiālbibliotēkās”

	2022	2023	2024	+/- % salīdzinot ar iepriekšējo gadu	
				2022	2023
Pašvaldības finansējums krājuma komplektēšanai	14581	21509	8449	+47,51% ;	-60,72%
t. sk. grāmatām	9370	10771	5271	+14,95 ;	-34,02% ;
t. sk. periodiskajiem izdevumiem	5211	3438	3178	-34,02% ;	-7,56%
Finansējums krājumam uz 1 iedz. skaita pagastos , pilsētā, reģionā	1,93	2,06	2,97	+6,74% ;	+44,17%
Finansējums krājuma komplektēšanai kopā	18096	24947	10632	+37,86% ;	-57,38%

26.tabula “Saņemto izdevumu sadalījums pēc piegādes avotiem filiālbibliotēkās”

Piegādes veids	Eksemplāri vienības	% no kopējā eksemplāru skaita (3137 vienības)	Summa EUR	% no kopējā finansējuma krājumam (7454 EUR)
1 Dāvinājumi [beztatlīdzības]	1	0,03%	1,77	0,02%
18 Latvijas Nacionālā bibliotēka	172	5,48%	1839,68	24,68%
28 Beztatlīdzības	128	4,08%	341,53	4,58%
32 Līvānu novada pašvaldība	2836	90,4%	5271,02	70,71%
KOPĀ:	3137		7454	
Periodiskie izdevumi			3178	
Pašvaldības finansējums = Grāmatas + periodiskie izdevumi			8449	
KOPĀ: Pašvaldības(grāmatas + periodiskie izdevumi)+ visi pārējie			10632	

Filiālbibliotēkās budžeta finansiālais nodrošinājums krājuma papildināšanai pēdējo triju gadu laikā ir bijis ar ļoti mainīgu dinamiku. 2023. gadā tā bijusi augšupejoša, bet 2024. gadā samazinājās drastiski. Situācija mazliet uzlabojās, kad rudenī ar domes sēdes apstiprinātu lēmumu pašvaldība piešķīra papildfinansējumu filiālbibliotēkām 1200 apmērā. Noslēdzot gadu, finansējums krājuma komplektēšanai bija par 60,72 % mazāks, salīdzinājumā ar 2023. gadu. Pārskata periodā arī filiālbibliotēkās stingri tika izvērtēta jaunieguvumu iegāde. Taupības nolūkos samazinājās finansējums periodisko izdevumu iegādei. Bibliotekāri kā alternatīvu piedāvā izmantot Lursoft Laikrakstu bibliotēku mews.lv.

Kopējo krājuma finansiālo nodrošinājumu (10632 EUR) uzlaboja projektos un lasīšanas veicināšanas mērķprogrammās saņemtie papildinājumi 1489 eksemplāri, kas sastāda 6,7% par summu 1649 EUR, kas sastāda 15,5%.

Procentuāli pēc piegādes avotiem Līvānu novada pašvaldības piešķirtā summa 8449 EUR sastāda 70,71% no kopsummas. Pārējie ir:

- dāvinājumi 0,02% no kopsummas,
- Latvijas Nacionālā bibliotēka 24,68% no kopsummas,
- beztatlīdzības 4,58% no kopsummas,

Periodikai Līvānu novada pašvaldība filiālbibliotēkām piešķīrusi 3178 EUR, kas sastāda 30% no visa kopējā krājumam izlietotā finansējuma.

Finansējums krājumam uz 1 iedzīvotāju pagastos ir 2,97 EUR.

• Krājuma pārbaude

LNCB pārskata periodā krājuma inventarizācija nav veikta.

Sakarā ar **Līvānu pamatskolas** slēgšanu tika saņemts Līvānu novada pašvaldības rīkojums par inventarizācijas komisijas izveidi un pilnu skolas bibliotēkas krājuma inventarizāciju.

Inventarizācijas komisijas sastāvā tika iekļauti 2 LNCB darbinieces: LNCB Informācijas resursu attīstības nodaļas vecākā bibliogrāfe – novadpētniecības speciāliste, kurai ir vairākkārt koordinējusi

krājumu inventarizācijas gaitu un Lietotāju apkalpošanas nodaļas bibliotekāre, kura pildīja komisijas priekšsēdētājas pienākumus. Pēc inventarizācijas uzskaitē esošās krājuma vienības tika pārceltas uz LNCB krājuma fondu *Skolas grāmatas*. Eksemplāru skaits - 7331, summa - 21491 EUR. Pārsvārā tās ir mācību grāmatas. Novada skolām tika piedāvāta iespēja uz pārvietošanas pieņemšanas-nodošanas akta pamata vajadzīgās grāmatas pārvietot savā krājumā.

Sekmīgi veikta kārtējā krājuma pārbaude augustā **Jersikas pamatskolas** bibliotēkā. Komisijā piedalījās LNCB Informācijas resursu attīstības nodaļas vecākā bibliotekāre krājuma komplektēšanas un apstrādes darbā.

Iepriekšminēto bibliotēku krājumu pārbaudes rezultātā konstatēti nelieli iztrūkumi pieļaujamo normu robežās, kas tika norakstīti un izslēgti no grāmatvedības uzskaites datiem.

• Krājuma rādītāji

28.tabula “Krājuma rādītāji LNCB”

	2022	2023	2024	+/- %, salīdzinot ar	
				2022	2023
<i>Jaunieguvumi kopā</i>	3094	2174	8913	-0,30%	+310%
<i>t. sk. grāmatas</i>	1698	1164	7610	-0,31%	+554%
<i>t. sk. latviešu daiļliteratūra</i>	338	205	1246	-0,39%	+508%
<i>t. sk. bērniem</i>	609	416	2532	-0,32%	+509%
<i>Izslēgtie dokumenti</i>	3645	6932	11218	0,90%	+62%
<i>Krājuma kopskaits</i>	94200	89442	87137	-0,05%	-3%
<i>Grāmatu krājuma apgrozība</i>	0,33	0,35	0,30		
<i>Periodisko izdevumu apgrozība</i>	0,77	0,76	0,12		

✓ **situācijas raksturojums, rādītāju analīze, secinājumi**

Dati tabulā uzrādīti pēc BIS Alise statistikas apkopojuma uz 2024. gada beigām – kopā ar pārvietoto Līvānu pamatskolas krājumu (7025 eksemplāri) LNCB krājumā pēc pamatskolas slēgšanas.

Pārskata gadā saņemti 1888 dažādi iespieddarbi (bez pārvietotā krājuma no Līvānu pamatskolas), no tiem:

- latviešu valodā ienākuši 1735 eksemplāri – 92%,
- citās valodās 153 eksemplāri -8%,
- jaunieguvumi daiļliteratūrā – 1226 eksemplāri – 65%,
- nozaru literatūrā – 662 eksemplāri – 35%,
- bērnu literatūrā – 349 eksemplāri – 18%.

Salīdzinot ar 2023. gadu, par 15% samazinājies jaunieguvumu skaits.

Noslēdzot atskaides gadu, LNCB krājumu veidoja 87137 informācijas resursi, no tiem 83% grāmatas un 17% periodisko izdevumu. 2024. gadā kopā izslēgti 11218 dokumenti, t.sk. 4726 grāmatas un 2188 periodiskie izdevumi. Norakstīto iespieddarbu utilizācijas veids - nodoti

makulatūrā. 2024. gadā makulatūra Līgatnes papīrfabrikai nodota divas reizes. Par to saņemts biroja papīrs. Krājuma apgrozība samazinājusies gan grāmatām, gan seriālizdevumiem. Kā izskaidrojumu tam varētu minēt nepiereģistrēto izsniegumu BIS traucējumu laikā un iedzīvotāju samazināšanos.

29.tabula “Līvānu novada bibliotēku krājumu rādītāji”
(LNCB+filiālbibliotēkas)

	2022	2023	2024	+/- %, salīdzinot ar	
				2022	2023
Jaunieguvumi kopā	3737	3730	5025	-0,19	34,72
t. sk. grāmatas	1382	2331	1699	68,67	- 27,11
t. sk. latviešu daiļliteratūra	624	756	538	21,15	- 28,83
t. sk. bērniem	584	934	683	59,93	- 26,87
Izslēgtie dokumenti	3669	4440	3375	21,01	- 23,99
Krājuma kopskaits	47306	47881	47902	1,22	0,04
Grāmatu krājuma apgrozība	0,4	0,4	0,4		
Periodisko izdevumu apgrozība	1,3	1,5	0,02		

Kopējais jaunieguvumu skaita procentuālā starpība salīdzinājumā ar 2023. gadu ir ar pozitīvu dinamiku +34,72 %. Iegādāto grāmatu skaita procentuālā starpība ir negatīva -27 %, arī latviešu daiļliteratūras jaunieguvumu skaita procentuālā starpība ir negatīva -28,23%. Kopējais novada bibliotēku krājums palicis praktiski nemainīgs. To izdevies saglabāt uz saņemto seriālizdevumu vienību apjoma. 2024. gadā grāmatām finansējums tika samazināts, bet periodiku bibliotēkas abonēja jau iepriekšējā gada nogalē - no 2023. gada piešķirtā finansējuma.

Pēdējo triju gadu posmā grāmatu krājuma apgrozība ir stabila. Periodisko izdevumu apgrozība pārskata periodā samazinājusies. Tas izskaidrojams ar iedzīvotāju sakaita samazināšanos novadā. Arī 2024. gadā veikts krājumu izvērtēšanas darbs, kopā izslēgti 3375 dokumenti.

Filiālbibliotēkas pārskatos norāda, ka jāturpina darbs pie krājuma kvalitātes uzlabošanas un jāveic vispusīga krājuma komplektēšana – jānodrošina alternatīvo lietu pieejamība krājumā. Izdevumu cenas pieaug, finansējums samazinās, līdz ar to arī jaunieguvumu skaits kļūst mazāks. Krājuma apgrozības rādītāji starp filiālbibliotēkām ir aptuveni vienādi. Visās lauku bibliotēkās seriālizdevumu apgrozība ir lielāka kā grāmatām. Grāmatu apgrozība starp bibliotēkām ir mainīga. Dažās palielinājusies, citās – samazinājusies. Tam kā iemeslu var minēt skolas neesamību bibliotēkas mikrorajonā vai pagastā.

- **Bibliotēku krājuma veidošana un papildināšana bērnu un jauniešu literatūrā**

LNCB bērnu krājumā 2024. gadā saņemtas:

346 jaunieguvumu vienības par summu 2473 EUR, kas sastāda:

- 18 % no kopējā LBCB jaunieguvumu skaita un
- 26 % no LBCB jaunieguvumu summas.

Jaunieguvumu sadalījums:

- 267 grāmatas par summu 2472 EUR kas sastāda:
 - 77 % no bērnu jaunieguvumu kopējā vienību skaita,
 - 99,9 % no bērnu jaunieguvumu iegādei izlietotās summas,
 - 30 % no LNCB grāmatu jaunieguvumu vienību skaita,
 - 26 % no LNCB grāmatu iegādei izlietotās summas.
- 78 seriālizdevumi, kas sastāda:
 - 23 % no bērnu jaunieguvumu kopējā vienību skaita,
 - 8 % no LNCB seriālizdevumu jaunieguvumu vienību skaita.
- 1 spēle par summu 1 EUR
- 345 izdevumi latviešu valodā, par summu 2464 EUR, kas sastāda:
 - 99 % no bērnu jaunieguvumu kopējā vienību skaita,
 - 99, % no bērnu jaunieguvumu iegādei izlietotās summas,
 - 20 % no LNCB jaunieguvumu latviešu valodā vienību skaita,
 - 29 % no LNCB jaunieguvumu latviešu valodā iegādei izlietotās summas.
- 1 izdevums krievu valodā, par summu 9 EUR, kas sastāda:
- 71 izdevums latviešu oriģinālliteratūra (daiļliteratūra), par summu 721 EUR, kas sastāda:
 - 21 % no bērnu jaunieguvumu kopējā vienību skaita,
 - 29 % no bērnu jaunieguvumu iegādei izlietotās summas,
 - 36 % no LNCB jaunieguvumu latviešu oriģinālliteratūra (daiļliteratūra) vienību skaita,
 - 29 % no LNCB jaunieguvumu latviešu oriģinālliteratūra (daiļliteratūra) iegādei izlietotās summas.
- 63 izdevumi latviešu oriģinālliteratūra (nozares), par summu 64 EUR, kas sastāda:
 - 18 % no bērnu jaunieguvumu kopējā vienību skaita,
 - 3, % no bērnu jaunieguvumu iegādei izlietotās summas,
 - 6 % no LNCB jaunieguvumu latviešu oriģinālliteratūra (nozares) vienību skaita,
 - 3,6 % no LNCB jaunieguvumu latviešu oriģinālliteratūra (nozares) iegādei izlietotās summas.
- 134 izdevumi latviešu oriģinālliteratūra kopā, par summu 785 EUR, kas sastāda:
 - 39 % no bērnu jaunieguvumu kopējā vienību skaita,
 - 32 % no bērnu jaunieguvumu iegādei izlietotās summas,
 - 11 % no LNCB jaunieguvumu latviešu oriģinālliteratūra (kopā) vienību skaita,
 - 21 % no LNCB jaunieguvumu latviešu oriģinālliteratūra (kopā) iegādei izlietotās summas.

- **Datubāzes**

✓ **abonētās tiešsaistes datubāzes**

LNCB 2024. gadā bija pieejamas:

datubāzes: Nacionālā enciklopēdija, Letonika, Lursoft laikrakstu bibliotēka (news.lv), Medijpratības, Filmas.lv, Latvijas Nacionālās bibliotēkas digitālā kolekcija.

E-grāmatu datu bāzes: 3td e-grāmatu bibliotēka, Onleihe e-bibliotēka (vācu valodā).

Reģistrētiem bibliotēkas lietotājiem tika piedāvāta arī attālināta pieeja Letonikas datubāzes resursiem.

Finansējuma trūkuma dēļ 2024. gadā bibliotēka bija spiesta atteikties no vairākām iepriekš abonētajām datubāzēm.

✓ *pašu veidotās datubāzes*
Līvānu novadā pašu veidotu datubāzu nav.

✓ *datubāzu izmantojuma rādītāji*

30.tabula “Bibliotēkā pieejamo datubāzu izmantojums LNCB”

Datubāze	2022	2023	2024	% salīdzinot ar iepr. gadu	
				2022	2023
Letonika	63	482 (41 attālināti)	317 (225 attālināti)		-34,23% (+448,78%)
skatījumi	63	482	317		-34,23%
piekļuves sesiju skaits	55	218 (36 attālināti)	211 (94 attālināti)		-3,21% (+161,11%)
lejuplāžu skaits	63	482	317		-34,23%
News	1388	567	382		-32,62%
skatījumi					
piekļuves sesiju skaits	108	97	67		-30,92%
lejuplāžu skaits	1388	567	382		-32,62%

LNCB Lursoft laikrakstu bibliotēka www.news.lv iepriekšējos gadus bija ļoti aktīvi izmantota tieši novadpētniecības krājumu papildināšanai, pārskata periodā akcents likts uz novadpētniecības krājuma oriģinālrakstu un dokumentu digitalizēšanu. Līdz ar to Lursoft laikrakstu bibliotēkas statistiskie dati salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu samazinājās uz 32,62%.

Gandrīz uz 448,78% pieauga datubāzes *Letonika.lv* kopējais attālināto klientu lietojums, bet uz 34,23% samazinājās kopējais klientu lietojums bibliotēkā. Attālinātais darbs arvien kļūst populārs, tas ļauj cilvēkiem būt elastīgākiem savā darba laikā un vietā. Datubāzi Letonika visbiežāk izmantoja skolēni un studenti, jo tā piedāvā daudzveidīgu materiālu klāstu attālinātām mācībām.

40.tabula “Bibliotēkā pieejamo datubāzu izmantojums filiālbibliotēkās”

Dabubāze	2022	2023	2024	+/- %, salīdzinājumā ar	
				2022	2023
Letonika					
lejuplāžu skaits	1494	1822	1584	+22 %	-13 %
News					
lejuplāžu skaits	1670	1357	960	-19 %	-29 %

Citas					
-------	--	--	--	--	--

Filiālbibliotēkās papildus lasītājiem pieejamas 2 datubāzes: www.letonika.lv un Lursoft laikrakstu bibliotēka www.news.lv. Piekļuve datubāzēm lietotājiem tiek nodrošināta bez maksas. Bibliotēkas lietotājiem tiek izsniegti datubāzes Letonika autorizācijas dati, kas nodrošina pieeju datubāzei arī ārpus bibliotēkas. Informācijas meklēšanu datubāzē Letonika izmanto skolēni un studenti, kuri to izmanto mācībām, arī skolotāji, gatavojoties stundām, pārbaudes darbiem. Daudziem tā kalpo kā palīgs padziļinātai skolas mācību programmas apguvei (vārdnīcas, enciklopēdijas, bagātas attēlu krātuves, sadaļas “Lasītava” un “Mācībām”) un uzticamas informācijas meklēšanai par Latviju, arī kā tulkošanas sistēma, pilnteksta latviešu literāro darbu bibliotēka, ierakstu audiolasītava. Darbinieki savā darbā bieži izmanto bibliotēku kalendāru, lai varētu uzzināt par ievērojamu cilvēku jubilejām. Ātri var pārbaudīt vārdu pareizrakstību sadaļā “Valoda”, izmantojot vārda analīzi. Daudzreiz tika izmantota sadaļa “Kultūras kanons”, kurā ātri var sameklēt informāciju par kultūras vērtībām literatūrā.

Novada trijās izglītības iestādēs: Līvānu 1. vidusskolā, Rožupes pamatskolā un Rudzātu vidusskolā tiek abonēta Letonikas datu bāze. Skolēniem un skolotājiem ir pieeja ar skolas izsniegtajiem autorizācijas rīkiem. Tas mazina publisko bibliotēku datubāzu izmantojamības rādītājus.

News ir izcils palīgs bibliotēkas lietotājiem informācijas meklēšanā Latvijas laikrakstos, meklējot informāciju par aktuāliem jautājumiem. Ne visas bibliotēkas var atļauties abonēt centrālos vai pat reģionālos laikrakstus. Tāpēc darbinieces Lursoft laikrakstu bibliotēku kā lielisku alternatīvu izmanto novadpētniecības krājuma materiālu un datubāzes “Līvānu novads” papildināšanai ar “Latgales Laiks”, “Vietējā” un citu centrālo laikrakstu publikācijām.

- **Krājuma un datubāzu popularizēšana**

LNCB notiek regulārs darbs pie krājuma popularizēšanas. Pirms jauno grāmatu dienas lasītāji ir raduši bibliotēkā un plašsaziņas kanālos iegūt ikmēneša informāciju par jaunieguvumiem. Arī izvietotajām literatūras izstādēm nepaier garām vienaldzīgi. Bibliotēkā tiek izmantotas dažādas metodes:

- jauno grāmatu dienas,
- literatūras un tematiskās izstādes,
- grāmatu prezentācijas,
- tikšanās pasākumi,
- ikmēneša bukleti ar jauno grāmatu sarakstiem un anotācijām,
- informācija par abonētajiem preses izdevumiem tiek atspoguļota sociālajos tīklos, pievēršot uzmanību arī publikācijām jaunākajos preses izdevumos par Līvāniem, Līvānu novada cilvēkiem, notikumiem, iestādēm, ievērojamām un vēsturiskām vietām, kultūras un vēstures pieminekļiem,
- lasītāko/pieprasītāko grāmatu TOP izvietošana bibliotēkas sociālo tīklu kontos.

Filiālbibliotēkās grāmatu un datubāzu popularizēšana ir būtiska darbības sastāvdaļa, kas palīdz piesaistīt apmeklētājus, veicina lasīšanas kultūru un attīsta informācijas meklēšanas prasmes. Šī procesa mērķis ir iepazīstināt lasītājus ar bibliotēkas piedāvājumu un rosināt viņus izmantot pieejamos resursus efektīvi.

Jaunieguvumu popularizēšanai tiek rīkotas Jauno grāmatu dienas, veidoti grāmatu saraksti, bukleti un izvietotas jaunieguvumu izstādes. Krājuma popularizēšanai un lasīšanas veicināšanai visās bibliotēkās katru mēnesi tiek eksponētas daudzveidīgas tematiskas literatūras izstādes. Informācija tiek publicēta sociālajos tīklos.

Rožupes bibliotēkas vadītāja krājuma popularizēšanas darbu izdalījusi četros segmentos:

- grāmatu popularizēšana - dažādas aktivitātes, kas palīdz izcelt bibliotēkas krājuma bagātību:
 - tematiskās izstādes: grāmatas par konkrētām tēmām, piemēram, svētkiem, vēsturiskiem notikumiem vai aktuālām sabiedrības tēmām,
 - lasītāju ieteikumi: stendi ar grāmatām, ko iesaka citi lasītāji, lai radītu kopienas sajūtu,
 - grāmatu apskati: sociālajos tīklos, lai ieinteresētu dažādas auditorijas.
- datubāzu popularizēšana:
 - apmācības: Piedāvājam praktiskas nodarbības, kurās apmeklētāji var apgūt datubāzu lietošanu,
 - reklāmas materiāli: Izvietojam informatīvus plakātus, brošūras par pieejamajām datubāzēm,
 - personalizētas konsultācijas: piedāvājam individuālas tikšanās, kurās bibliotēkas darbinieks palīdz lasītājam atrast nepieciešamo informāciju.
- interaktīvi pasākumi un spēles - lai padarītu grāmatu un datubāzu popularizēšanu aizraujošāku, var izmantot interaktīvas pieejas:
 - grāmatu medības: organizējam spēles, kurās dalībniekiem jāatrod noteiktas grāmatas vai informācija datubāzēs,
 - konkursi un viktorīnas: organizējam aktivitātes, kas saistītas ar grāmatām vai datubāzēm, piemēram, zināšanu pārbaudes spēles par dažādām tēmām.
- sadarbība ar skolu un kopienu:
 - organizējam izglītojošus pasākumus skolēniem, lai iepazīstinātu ar bibliotēkas piedāvājumu,
 - sadarbojamies ar vietējo kopienu, lai kopīgi rīkotu pasākumus, kas veicina grāmatu un datubāzu izmantošanu,

Grāmatu un datubāzu popularizēšana ne tikai palielina bibliotēkas apmeklētību, bet arī sekmē izglītības un kultūras attīstību sabiedrībā. Veiksmīgi īstenotas aktivitātes palīdz lasītājiem atklāt jaunas zināšanas un iedvesmo izmantot bibliotēkas resursus ikdienā.

Lai veicinātu datu bāzu izmantošanu lietotāju vidū, informācija par pieejamajām datubāzēm ir atrodamā bibliotēku tīmekļa vietnē, bibliotēkās uz vietas informācija izvietota pie datoriem un uz informatīvajiem stendiem. Darbinieces sniedz konsultācijas atsevišķām lietotāju mērķgrupām:

- skolēniem - projektu nedēļas laikā,
- senioriem - demonstrējot un iedrošinot lasītājus meklēt informāciju patstāvīgi,
- maznodrošinātajiem – iegūt laikrakstos publicēto informāciju, netērējot līdzekļus to iegādei. Mērķis ir radīt interesi lietot datubāzi arī bez bibliotēkara palīdzības.

Lasītāji nepaiekt garām vienaldzīgi izvietotajām literatūras izstādēm. Bibliotēkā tiek izmantotas dažādas metodes:

- jauno grāmatu dienas,
- literatūras un tematiskās izstādes,
- grāmatu prezentācijas,
- tikšanās pasākumi,
- ikmēneša bukleti ar jauno grāmatu sarakstiem un anotācijām,
- informācija par abonētajiem preses izdevumiem tiek atspoguļota sociālajos tīklos, pievēršot uzmanību arī publikācijām jaunākajos preses izdevumos par Līvāniem, Līvānu novada cilvēkiem, notikumiem, iestādēm, ievērojamām un vēsturiskām vietām, kultūras un vēstures pieminekļiem,
- lasītāko/pieprasītāko grāmatu TOP izvietošana bibliotēkas sociālo tīklu kontos.

• Programma “Grāmatu iepirkums publiskajām bibliotēkām”

LNCB Programmas ietvaros 2024. gadā krājums tika papildināts ar 31 eks. par kopējo summu 473, 30 EUR. Tas sastāda 0,2% no kopējā jaunieguvumu skaita LNCB, un sastāda 1,6% no krājuma komplektēšanai izlietotās kopsummas LNCB.

Grāmatu sadalījums pēc uzskaites kritērijiem:

Oriģinālliteratūra (kopā) 22 eksemplāri - 71 %, par summu 352.91 EUR – 75%, tai skaitā:

- oriģinālliteratūra (daiļliteratūra) 8 eksemplāri – 26 %, par summu 62.23 EUR – 13%,
- oriģinālliteratūra (nozāres) 14 eksemplāri – 45 %, par summu 290.68 EUR – 62%,
- bērnu izdevumi 3 eksemplāri – 10 %, par summu 33.55 EUR – 7%.

41.tabula “Programmas “Grāmatu iepirkums publiskajām bibliotēkām” ietvaros saņemtās grāmatas LNCB”

	2022	2023	2024
Eksemplāri	40	28	31
Vērtība, EUR	480,87	421,24	473,30

Publicitāte – bibliotēkas mājas lapa, sociālie tīkli, jaunieguvumu izstādes.

Izsniegums: par grāmatu izsniegumu, noslēdzot gadu, grūti sniegt vērtējumu. Pie lasītājiem šī augstvērtīgā literatūra nonāca tikai novembrī. Līdz gada beigām izsniegti 52 eksemplāri. Tie ir aptuveni 15% no novembrī un decembrī izsniegtajām grāmatām. Lasītāji pārsvarā izvēlējušies daiļliteratūras, bērnu literatūras un biogrāfiskos vēstures izdevumus.

Filiālbibliotēkās Aizvadītajā gadā projekta rezultātā krājums palielinājies par 60 eksemplāri kopsummā 707,24 EUR. Tie ir 1,9% no kopējā jaunieguvumu skaita filiālbibliotēkās un sastāda 7,9% no krājuma komplektēšanai izlietotās kopsummas filiālbibliotēkās.

Visās **novada bibliotēkās kopā** projektā saņemts 91 eksemplārs par summu 1178,54 EUR. Tie ir 1,8% no kopējā jaunieguvumu skaita visās novada bibliotēkās un sastāda 6% no krājuma.

42.tabula “Programmas “Grāmatu iepirkums publiskajām bibliotēkām” ietvaros saņemtās grāmatas”

Gads	Filiālbibliotēka	Eksemplāri	Vērtība, EUR	
2022	Jaunsilavu	11	114,33	53
	Rīta	9	96,81	eksemplāri
	Rožupes	11	121,17	kopsumma
	Rudzātu	11	142,39	1069,18 EUR
	Sutru	6	63,95	(ar
	Turku pagasta	5	49,67	LNCB)
2023	Jaunsilavu	12	136,00	60
	Rīta	11	135,65	eksemplāri
	Rožupes	11	129,09	kopsummā
	Rudzātu	14	218,18	774,05 EUR
	Sutru	6	75,39	bez
	Turku pagasta	6	79,74	LNCB
				1195,27 EUR (ar LNCB)
2024	Jaunsilavu	10	111,57	60
	Rīta	9	107,45	eksemplāri
	Rožupes	11	135,32	kopsummā
	Rudzātu	11	164,44	707,24 EUR
	Sutru	10	98,22	(bez LNCB)
	Turku pagasta	9	90,24	1178,54 EUR (Ar LNCB)

- Darbs ar parādniekiem – aprakstoši (pēc izvēles)**

LNCB no visiem bibliotēkas reģistrētajiem lasītājiem 2024. gadā parādnieku kopskaits ir samazinājies līdz 30%. Tas ir regulāra darba rezultāts. Tiek sūtīti atgādinājumi e-pastos un telefoniski, daudzkārt arī atkārtoti. Nereti darbinieki saskaras ar rupju un nepatīkamu lasītāju izturēšanos, kuri jūtas aizvainoti, saņemot ziņu par nenokārtotām saistībām ar bibliotēku. Biežāk tomēr lasītāji ir saprotoši un pateicīgi.

Filiālbibliotēkās darbinieki arī šai jomā ar lasītājiem strādā individuāli. Papildus atgādinājumiem arī informē par izņemto dokumentu nodošanas termiņa pagarināšanu. Kolēģu starpā notiek savstarpēja sadarbība. Arī izglītības iestāžu bibliotēku darbinieki tiek iesaistīti veicināt grāmatu atgriešanu publiskajās bibliotēkās, īpaši skolēnus, aizejot vasaras brīvdienās. Kopā ar skolas grāmatām bērni, kuriem tas izdevīgāk, skolā atstāj arī pagasta bibliotēkas grāmatas. Iedarbīga metode ir skolēnu uzrunāšana, apkalpojot ārējā izsniegšanas punktā pamatskolā. Tiek izmantota atgādinājumu sūtīšana elektroniski, izmantojot BIS Alise iespējas. Uzsvars tiek likts uz pieprasītajām grāmatām, kad veidojas rindas. Bibliotēkās, kuras paziņojumus nesūta no BIS Alise, ieviesta sava sistēma, lai apzinātu parādniekus, jo ne visiem reģistrētajiem lasītājiem uzrādītas e-pasta adreses. Arī informācijas stendā ievietota atgādnē par savlaicīgu grāmatu nodošanu, protams, ievērojot personas datu aizsardzību.

- Ar bibliotēkas krājumu saistītās problēmas un to risinājumi, vajadzības, galvenie secinājumi pārskata periodā**

LNCB 2024. gada aktuālākās problēmas:

- samazinātais finansējums. Salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu mīnus 30.73%. Ļoti niansēti bija jāizvērtē komplektējamo grāmatu saturs un aktualitāte,

- nepietiekams krājuma apjoms svešvalodās – angļu valodā. Pēdējā laikā ir bijuši vairāki atteikumi lasītgrībētājiem angļu valodā,
- domas dalās par krievu valodas izdevumu iegādes apjomu. Šeit varētu būt izstrādāta vienota koncepcija valsts mērogā,
- prognozējot ar redzes vai citām lasīšanas grūtībām lasītāju skaita palielināšanos, attiecīgi jāseko pielāgotās literatūras nodrošinājumam. Papildus krājuma komplektēšanai jāveicina SBA apmaiņa ar LNERB.

Filiālbibliotēkās vēl izteiktāka bija finansiālā problēma Kopumā pagastu bibliotēku finansējums krājuma iegādei samazinājies pat par 60,72 %.

Darbinieces secinājušas, ka aktīvāk jāstrādā ar pārskata gadā maz izmantoto grāmatu krājuma daļu. Kā iespējas veicināt apgrozījumu ir krājuma kvalitātes uzlabošana un publicitāte. Mazāk organizētas datubāzu publicēšanas aktivitātes, bet sniegtas individuālas konsultācijas lietotājiem.

Bibliotēkās ieviešot VPVKAC funkciju nodrošināšanu, bibliotekāres saskaras ar laika trūkumu tiešajiem pienākumiem. VARAM rīkoja daudz tiešsaistes apmācību. Jaunajiem darbiniekiem bija jānācās, jānokārto testi. Pirmajos mēnešos bija nedrošība par savām prasmēm, atkārtoti tika skatīti mācību ieraksti, patērēti lieli laika resursi. Jāatrod laiks, lai attīrītu krājumu, pārskatītu alfabētisko precizitāti, kas ietekmē grāmatu meklēšanu, lai salīmētu, aprakstītu novadpētniecības materiālus, kas sakrājušies mapītē, bet nav pievienoti novadpētniecības datubāzei “Līvānu novads”.

Bibliotēkās trūkst viegla satura lasāmvielas.

Par pamatu ņemot grāmatu un seriālizdevumu eksemplāra vidējo cenu un izsniegumu skaitu, tika veikts sabiedrības ekonomiskā ieguvuma aprēķins EUR un salīdzinājums ar 2023. gadu visās novada bibliotēkās kopā. Šajā aprēķinā netiek iekļautas citas pakalpojumu pozīcijas.

43.tabula “Sabiedrības ekonomiskā ieguvuma salīdzinājums novadā”

	2023 EUR	2024 EUR	Starpība, salīdzinot ar iepriekšējo gadu EUR	+/-, salīdzinot ar iepriekšējo gadu %
Grāmatas	133835	297448	+163613	+122
Seriālizdevumi	41863	71817	+29954	+72
KOPĀ	175698	369265	+193567	+110

Pēc procentuālā salīdzinājuma ar 2023. gadu konstatēts, ka sabiedrības ekonomiskais ieguvums finansiālajā izteiksmē 2024. gadā pieaudzis aptuveni divas reizes. Tas liecina par krājuma kvalitāti un atbilstību sabiedrības kopienas interesēm un apliecina bibliotēku būtisko lomu izglītošanās, ekonomiskajā, sociālajā un kultūrvides jomā, veicinot sabiedrības attīstību un labklājību.

Atbilst ANO Ilgtspējīgas attīstības mērķiem:

8. Darbs ar bērniem un jauniešiem

• Darbs ar bērniem un jauniešiem raksturojums un vispārīgie rādītāji

LNCB darbs ar bērniem un jauniešiem ir ilgtermiņa, un tas virzīts uz perspektīvu attīstību. Šajā darbā svarīgākais ir nezaudēt saikni ar bērniem. Bibliotekāra uzdevums:

- atraktīvi organizēt literārus pasākumus,
- aizraut lasītājus ar interesantiem literatūras apskatiem,
- sarīkot dažādas viktorīnas, tematiskās pēcpusdienas, konkursus, radošās nodarbības, kurās piedaloties bērni ne tikai patīkami pavada brīvo laiku, bet arī gūst jaunu informāciju, pieredzi, izjūt sacensības garu, var sevi apliecināt, iegūt jaunus draugus.

Novērojams, ka skolēni bibliotēkā gandrīz neizmanto datoru pakalpojumus. Ja izmanto, tad vairāk mācībām, ieskatās e-klasē vai lasa kādu grāmatu letonika.lv sadaļā Literatūra, jo ne vienmēr pietiek grāmatu, ko izņemt lasīšanai mājās. Arvien lielāku lomu arī bērnu dzīvē ieņem viena ierīce – viedtālrunis. To izmanto zvanīšanai, fotografēšanai, filmēšanai, rakstīšanai un citām vajadzībām.

Pirmsskolas vecuma bērnu lasītāju skaits bibliotēkā arī šajā gadā ir krietni lielāks nekā to uzrāda statistiskie rādītāji, jo daudzi vecāki izdevumus mazuliem saņem, izmantojot savu lasītāja karti, t.i., neregistrējot bērnu bibliotēkā. Otra tendence - ja ģimenē kā lasītājs reģistrēts viens bērns, tad, izmantojot šo viņa lasītāja karti, grāmatas lasīšanai izvēlas visa ģimene, tai skaitā arī vecāki, kuri paši nav reģistrējušies bibliotēkā kā lasītāji.

Filiālbibliotēkās darbs ar bērniem tendēts uz aktivitātēm, kas veicina iestādes regulāru apmeklēšanu, interesi par grāmatām, zināšanu papildināšanas un radošo darbu atklāsmes prieku. Tagadējie mazie lasītāji būs arī potenciālie nākotnes bibliotēku apmeklētāji. Bibliotēkās bērniem ierīkotas atsevišķas zonas, ar bērniem pielāgotu aprīkojumu, grāmatu krājumu, spēlēm un rotaļlietām mazajiem. Sutru bibliotēkas vadītāja atzīmē, ka lielākais bērnu pieplūdums ir vasaras mēnešos un skolēnu brīvdienās. Sutru pagastā vairs nav skolas. Bērni brauc uz kaimiņu pagastu vai novadu skolām, mājās atgriežas vakarā, saguruši, bibliotēku apmeklējums izpaliek.

LNCB 2024. gadā bija **450** lasītāji vecumā līdz 16 gadiem (-2, salīdzinot ar 2023. gadu) un **89** jauniešu vecumā no 16 līdz 18 gadiem, kas ir par 51 lasītāju vairāk, salīdzinot ar 2023. gadu. Pirmo reizi bibliotēkā pierakstījušies 117 jauni lasītāji (par 60 lasītājiem vairāk nekā 2023. gadā). Tāpat jāpiemin lasītāji uz laiku, kuri īpaši aktīvi lasa vasarās un skolēnu brīvdienās, kad atbrauc ciemos pie vecvecākiem.

Filiālbibliotēkās par 15% pieaugošais bērnu līdz 18 gadiem lietotāju skaits izskaidrojams ar to, ka pagastos ir ierobežots citu iestāžu organizēto nodarbību un aktivitāšu piedāvājums. Sabiedriskā dzīve norit tikai bibliotēkās un kultūras namos. Četros no pieciem pagastiem darbojas skolas. Kultūras nami apmeklējami pasākumu vai pulciņu mēģinājumu laikā. To darbības profils atšķiras no bibliotēku mērķiem un vīzijas. Tāpēc svarīgi bibliotēkām būt pieejamām ārpus tradicionālā darba laika un sestdienās. Iespēju robežās Līvānu novadā to arī praktizē. Līvānos tika slēgta Līvānu pamatskola. Liela daļa bērnu turpina mācības novada pagastu skolās, līdz ar to arī reģistrējas pagastu bibliotēkās. Kā svarīgāko argumentu lietotāju skaita pieaugumam var minēt bibliotēku sniegto pakalpojumu kvalitātes uzlabošanu un saistošu, daudzveidīgu pasākumu organizēšanu dažādām mērķgrupām un vecumiem.

Šie paši argumenti attiecināmi arī uz apmeklējumu skaita pozitīvo dinamiku 2024. gadā +54%.

Bērnu bibliotekārais aptvērums pēdējos trijos gados filiālbibliotēkā ir stabili virs 100%. Tas patiešām tā arī ir, jo vasarās bibliotēkas iecienījuši no citiem novadiem ciemoties atbraukušie bērni.

Bibliotēkās reģistrētie radnieki, pie kā atbraucēji ciemojas, par viņiem aizpilda galvojumus. Arī bijušās Līvānu pamatskolas skolēniem reģistrējoties, deklarētā dzīves vieta uzrādās Līvānu pilsētā.

Izvērtējot pēdējo triju gadu izsniegumu bērniem redzams, ka aizvien ir tendence rādītājiem samazināties. Tāpat kā iepriekšējā periodā, arī 2024. gadā kritums ir par -3%. Lasītveelme bērniem samazinās. Kā alternatīvu tie izmanto virtuālās pasaules piedāvājumu. Tradīcija lasīt vai tieši nēlasīt grāmatas, iesakņojusies jau paaudzēs. No Līvānu pamatskolas reģistrētie jaunpienācēji pārsvarā ir krievvalodīgie. Tajā savulaik mācījās krievu tautības bērni. Tiem lasīšana latviešu valodā sagādā grūtības. Viņi labprāt izmanto citus bibliotēkā piedāvātos pakalpojumus: apmeklē pasākumus, iesaistās radošajās darbnīcās, izglītojas dažādās nodarbībās. Daļa lauku teritorijas aktīvāko bērnu izjūt laika tūkumu lasīšanai. Viņi pēc stundām brauc uz pilsētu, lai brīvo laiku pavadītu pilnveidojot savas zināšanas un prasmes ārpusizglītības nodarbībās pilsētā. Skolās bērni apmeklē interešu pulciņus, iesaistās arī jaunsardzē.

2024. gadā Līvānu novada pagastos no kopējā:

- iedzīvotāju skaita bērni ir 15%,
- aktīvo lietotāju skaita bērni ir 31%,
- apmeklējumu skaita bērni ir 34%,
- izsniegumu skaita bērniem ir 9%.
- Bibliotēkārāis aptvērums pieaugušajiem -56%, bērniem – 125%.

Sutru pagastā nav skolas.

- **Uzziņu darbs, pakalpojumi, prasmju un iemaņu attīstīšana, pasākumi dažādām vecuma grupām**

LNCB viens no bibliotēkārā uzdevumiem ir apmācīt lietotājus, kā labāk izmantot bibliotēkas resursus. Jaunos lietotājus rosinām apgūt prasmes izvēlēties un rezervēt grāmatas attālināti caur savu kontu. Tāpat atgādinām, kā pagarināt grāmatas, ja nav iespējams apmeklēt bibliotēku klātienē. Skolēni iemācās pašus vienkāršākos paņēmienu, kā sameklēt vajadzīgo grāmatu un to rezervēt. Diemžēl jāsecina, ka skolēni grāmatu rezervēšanu izmanto retāk nekā pieaugušie, jo viņiem grāmatu vajag tūlīt un nekavējoties. Gaidīt bērniem nav ne laika, ne gribēšanas. Izņēmums ir Bērnu žūrijas kolekcijas grāmatas, tās tiek rezervētas, jo grāmatu ir maz un visiem nepietiek.

Tiešsaistes pakalpojumi un prasmes tos izmantot nākotnē kļūs arvien populārāki, jo situācija valstī ir izmainījusi cilvēku paradumus, mudinot tos arvien vairāk izmantot iespēju darboties attālināti, neizejot no mājām.

Mudinām skolēnus aktīvāk izmantot datu bāzi letonika.lv un LNCB izveidoto novadpētniecības datu bāzi Līvānu novads. Apmācām skolēnus meklēt atbildes uz jautājumiem par iespējamajiem riskiem un apdraudējumiem Latvijas Drošāka interneta centra mājas lapā drossinternets.lv.

2024. gadā sniegta uzziņa par dažādiem jautājumiem. Bērnu interesē ballīšu rīkošana, dažādas spēles telpās un svaigā gaisā, cilvēka uzbūve, uzvedības kultūra un jautājumi, kas saistīti ar etiķeti, mistiskas būtnes, Latvijas vēsture, Līvānu pilsētas vēsture un dažādi vides objekti, eksperimenti, pusaudžu problēmas un daudz kas cits. Bērnu vecākus interesē ikdienišķas lietas: kā iemācīt bērnu aizmigt savā gultiņā, pašam saģērbties un sakārtot savas mantas, kā veidot dzīvnieceiņus no dabas materiāliem vai kā pagatavot bērnam veselīgas maltītes.

Jauniegvumu izstādes bibliotēkā tiek rīkotas regulāri. 2024. gadā tika izlikta 10 jauniegvumu izstādes bērniem un jauniešiem.

Tematiskās izstādes tiek veidotas par aktuāliem notikumiem, latviešu gadskārtu svētkiem (tradīcijām). Veidojam ar mācību programmām saskaņotas izstādes (piem., par rakstniekiem, dzejniekiem un viņu darbiem). 2024. gadā tika izlikta 19 tematiskās izstādes. Par vienu tēmu atlasītās grāmatas ļauj lasītājiem ātrāk un ērtāk izvēlēties sev tīkamāko lasāmvielu. Interesi nav zaudējušas gadskārtu un dažādu tradīciju izstādes.

Veiksmīga un labi apmeklēta bija Lienes Antevičas personālizstāde “Es, grāmatas un lelles”. Autores darinātie leļļu tērpi pamatā tapuši no vecām, vairs nevajadzīgām grāmatām, kas izgreznoti ar citiem materiāliem - audumu, papīru, pērlītēm, akmentiņiem, pat monētām.

Filiālbibliotēku darbs ar bērniem un jauniešiem ir nozīmīgs, jo tas veicina ne tikai lasītprasmi un zinātkāri, bet arī palīdz veidot izglītības un kultūras pamatus nākamajām paaudzēm. Kā atzīmē Rožupes filiālbibliotēkas vadītāja, *darbs bibliotēkā ar bērniem un jauniešiem prasa īpašas prasmes, empātiju un radošumu, lai veicinātu lasītprīku un intelektuālo izaugsmi. Īpašības un prasmes, kas nepieciešamas šādam darbam:*

komunikācijas prasmes - skaidra un draudzīga komunikācija ar dažāda vecuma bērniem un jauniešiem, ar viņu vecākiem un pedagogiem. Svarīgi ir radīt vidi, kurā bērni jūtas uzklauti un motivēti,

pedagoģiskā pieeja - izpratne par bērnu un jauniešu vecumposmu attīstību, atbilstību viņu interesēm un zināšanu līmenim,

radošums - interaktīvu pasākumu organizēšanu, piemēram, lasīšanas stundas, radošās darbnīcas, konkursus un spēles, kas veicina bērnu iesaisti un interesi par lasīšanu,

pacietība un iecietība - svarīga spēja saglabāt mieru un izpratni dažādās situācijās, piemēram, kad bērni ir nemierīgi vai uzmanību novērš citas lietas,

tehnoloģiju pārzināšana - spēja vadīt bērnus un jauniešus digitālo resursu izmantošanā, piemēram, e-grāmatu platformās vai izglītojošās aplikācijās,

lasītprīka veicināšana - bibliotekārs - entuziastisks grāmatu lasītājs, kurš spēj iedvesmot bērnus un jauniešus iepazīt literatūras pasauli. Spējīgs ieteikt grāmatas, kas atbilst dažādām interesēm,

organizatoriskās prasmes - spēja plānot un vadīt pasākumus, pārvaldīt bibliotēkas resursus, nodrošināt, lai bērni un jaunieši pilnvērtīgi izmanto bibliotēkas piedāvātās iespējas,

Filiālbibliotēku vadītājas iesniegtajos pārskatos norāda, ka ikdienas darba pienākumos ir pieprasīto uzzīņu kvalitatīva sagatavošana. Uzzīņu avotiem tiek izmantoti bibliotēkā pieejamie resursi – datubāzes, elektroniskie resursi, iespieddarbu krājums, novadpētniecības krājuma materiāli, tematiskās mapes un brīvpīejas tīmekļa resursi. Interesējošie temati tiek apkopoti un atlasītas grāmatu kopas.

Sniegtas informatīvas, tematiskas, precizējošas faktu uzzīņas, par krājumu un konkrētu grāmatu pieejamību tajā. E-prasmju jautājumos sniegtas individuālas un grupu konsultācijas:

- prezentāciju sagatavošana programmā PowerPoint,
- lietotāja profilu “Mana bibliotēka” izmantošana,
- par datubāzi “Letonika”,
- reģistrēšanās 3td e-bibliotēkā.

Uzzīņu un informācijas pakalpojumu sniegšana darbā ar bērniem un jauniešiem notiek regulāri. Tiek sniegtas uzzīņas un konsultatīva informācija. 2024. gadā vispieprasītākās bija tematiskās uzzīņas, kas saistītas ar:

- mācībām un studijām,
- notikumiem Latvijā un pasaulē,
- latviešu folkloru un gadskārtu svētkiem,
- muzeju kultūrvēsturisko mantojumu,
- literatūru, kultūras darbiniekiem,
- reliģiju un baznīcas vēsturi,
- modes tendencēm,
- pārgājienu maršrutiem, takām, dabu, dzīvniekiem un dažādu valstu ģeogrāfiju,
- dažādu valstu kultūru un tradicionāliem svētkiem,
- veselīgu dzīvesveidu u.c.

Bērni un jaunieši visbiežāk tās pieprasa zināšanu papildināšanai mācību procesā – referātiem, mājasdarbiem, projektiem. Vidusskolēni nāk ar pieprasījumiem, izstrādājot zinātniski pētnieciskos darbus. Tēmas darbiem zināmas vismaz pusgadu iepriekš, tas ir pietiekošs laiks, lai atlasītu bibliotēkā literatūru pēc temata, pasūtītu SBA no citām bibliotēkām, sameklētu rakstus presē. Izsniegti Letonikas pieejas dati, stāstīts par Lursoft Laikrakstu bibliotēku. Skolēni meklē arī iespēju, kā ātrāk izlasīt grāmatu un izmanto Letonikas audio ierakstus.

Pārskata periodā bērni un jaunieši tika aicināti pilnveidot digitālo prātību Drošāka interneta dienās. Tika piedāvāti pasākumi dažādām mērķa grupām – “Drošība sāks ar Tevi!”, “Mobils un drošs”, “Medijpratība digitālajā vidē”, TET sociālajā iniciatīvā “Tet skoliņa bērniem” un citas aktivitātes. Digitālās nedēļas laikā bērni un jaunieši tika aicināti attālināti piedalīties tiešsaistes pasākumos, kas pieejami interneta vidē. Tika organizētas informācijpratības stundas, kurās sadarbībā ar (Rožupes) pamatskolu stāstīts par drošību internetā un sociālajos tīklos, noskaidrots, kā rīkoties dažādās situācijās un kā pasargāt sevi.

Organizētas pirmklasnieku iepazīšanās ar bibliotēkām. Pamatskolas skolēniem - bibliotēkārās stundas un informācijpratības nodarbības. Bibliotēkaro stundu mērķis – iepazīstināt skolēnus ar bērnu un jauniešu literatūras krājuma daudzveidību, veicinot pozitīvu attieksmi pret grāmatu lasīšanu un attīstot interesi par bibliotēku. Skolēni informēti par bibliotēkas piedāvātajiem pakalpojumiem, kā arī mācījās izmantot kopkatalogu, sistēmu “Mana bibliotēka”, 3d e-grāmatu bibliotēku, LNB katalogu, datubāzes un citus informācijas resursus. Karjeras dienu ietvaros pārskata periodā vairākās bibliotēkās tika izvērtēta bibliotēkara profesija.

• **Veiksmīgākie pasākumi, lasīšanas veicināšanas aktivitātes**

LNCB Priekšstatu par bibliotēku un tās pakalpojumiem svarīgi radīt jau **pirmskolas vecuma bērniem**. Sekmīga sadarbība izveidojusies ar pirmskolas izglītības iestādi „Rūķīši”. Mazajiem lasītājiem adresēti pasākumu cikli “Tikšanās vieta bibliotēka” un “Profesija – bibliotekārs”.

Sākumskolas vecuma bērni veido lielāko daļu no visiem bibliotēkas lietotājiem, tāpēc sadarbībai ar skolām veltām īpašu uzmanību. Turpinām pasākumu ciklus “Iepazīšanās ar bibliotēku” un “Tavas iespējas bibliotēkā”.

Pusaudži un jaunieši ir tā lasītāju daļa, kurus visgrūtāk ieinteresēt grāmatu lasīšanai, jo ir taču tik daudz citu vilinošu lietu, kuras jāpaspēj izdarīt. Kā radīt pusaudžos interesi par grāmatu lasīšanu? Patīkami, ka daudzi skolēni ir lietas kursā par jaunajiem bestselleriem, kuri būtu jāizlasa ikvienam sevi cenošam jauniešim, un nāk uz bibliotēku ar konkrētiem pieprasījumiem.

Līvānu novads 2024. gadā, kļuva par Latvijas jauniešu galvaspilsētu, piesaistot īpašu uzmanību jauniešu dzīvei pilsētā. Jaunieši aktīvi iesaistījās dažādu pasākumu plānošanā un organizēšanā, iegūstot vērtīgas praktiskās prasmes un kļūstot par sabiedrības dzīves neatņemamu daļu. Vienai no vasaras aktivitātēm jaunieši sadarbībā ar bibliotēkas darbiniekiem izstrādāja testu “Tavas personības grāmata”. Atbildot uz jautājumiem jaunieši varēja noskaidrot rakstura īpašības un kuras grāmatas piemērotākas lasīšanai.

2024. gadā turpinājās Lietotāju apkalpošanas nodaļas vadītājas 2023. gadā izstrādātā un VKKF atbalstītā projekta “Rakstnieks runā ar lasītāju” realizācija. LNCB projekta literāro tikšanos cikla mērķis ir lasīšanas veicināšana un latviešu oriģinālliteratūras popularizēšana kā latviskās identitātes nesēja Līvānu novada bērnu un jauniešu vidū. Projekta ietvaros Līvānu novada skolu skolēni un skolotāji tikās ar bērnu rakstniecēm Eviju Gulbi un Luīzi Pastori. Jauniešu auditorijai projekta ietvaros notika tikšanās ar dzejnieku Ivaru Šteinbergu, rakstnieku Andri Kalnozolu un rakstnieci Maiju Krekli. Jauniešiem paredzētās tikšanās organizēja pieaugušo segmentā strādājošie darbinieki.

2024. gada veiksmīgākās lasīšanas veicināšanas aktivitātes:

- **Bērnu žūrijas ekspertu 5+ noslēguma ballīte**

Noslēguma pasākums lasīšanas veicināšanas programmas “Bērnu žūrija - 2023” lasīšanas ekspertiem vecuma grupā 5+. Pirmsskolas izglītības iestādes Rūķīši sagatavošanas grupas “Knīpas un Knauķi” bērni garajos rudens mēnešos aktīvi lasīja “Bērnu žūrijas - 2023” kolekcijas grāmatas un piedalījās grāmatu vērtēšanā. Lasīšanas ekspertiem bija jāizlasa 5 grāmatas - tās jānovērtē pēc satura un vizuālā noformējuma. Aizpildot vērtēšanas anketas, noskaidrojām, ka šogad interesantākās grāmatas titulu iegūst Anetes Meleces “Pazudušais miedziņš”.

- Pasākumu cikls “Kas jauns bibliotēkā?”

Pasākuma laikā bērni iepazīstas ar bibliotēkas telpām, pačaloja klusajās lasītavās un izpētīja skaistās un krāsainās grāmatas bērniem.

- Skatās lasīšanas sacensības Līvānu reģiona fināls

24. aprīlī “Skatās lasīšanas sacensības” finālā Līvānu novada Centrālajā bibliotēkā piedalījās vienpadsmit labākie lasītāji no Līvānu novada skolām: Jaunsilavas pamatskolas, Jersikas pamatskolas, Līvānu 1. vidusskolas, Rožupes pamatskolas, Rudzātu vidusskolas.

Žūrijas eksperti: Līvānu Bērnu un jauniešu centra direktore, teātra un mākslas pedagoģe, karjeras konsultante un dzejniece un psiholoģijas un sociālā pedagoģe vērtēja dalībnieku prasmi aizraut klausītājus, paust emocijas un salikt pareizos uzsvarus, izmantojot balsi.

Titulu “Līvānu reģiona lasīšanas ČEMPIONS-2024” par izteiksmīgāko lasījumu ieguva Mikus Jankovskis (skolotāja Dagnija Vilcāne) no Līvānu 1. vidusskolas. Mikus iegūst ceļazīmi uz starpfinālu Rēzeknē.

5. septembrī Rēzeknē, Nacionālo biedrību kultūras namā norisinājās “Skatās lasīšanas sacensības” starpfināls, kurā piedalījās 9 reģionālie lasīšanas čempioni no Latgales. Līvānu reģiona “Skatās lasīšanas sacensības” čempions Mikus Jankovskis no Līvānu 1. vidusskolas uzstājās ar sesto kārtas numuru. Viņš lasīja fragmentu no Dzintara Tilaka grāmatas “Raibi labā nometne” un izceļoja ceļazīmi uz Rīgu, uz Latvijas Nacionālo bibliotēku, kur notika lielais “Skatās lasīšanas sacensības” fināls.

- Tikšanās ar bērnu grāmatu autori Eviju Gulbi (VKKF atbalstīts projekts)

Bērnu grāmatu autore Evija Gulbe tikās ar trešo klašu skolēniem. Bibliotēkas mazākajiem lasītājiem Evija Gulbe pazīstama no 2011. gada, kad izdoti viņas pirmie piedzīvojumu stāsti “Koko un Riko”. Nīprajiem žurku puikām augot un drauskojoties, tapušas vēl vairākas grāmatas.

Detektīvspēle bibliotēkā “Mākslas detektīvi” kopā ar bērnu grāmatu autori Luīzi Pastori (VKKF atbalstīts projekts).

Detektīvu lomā iejutās Līvānu 1. vidusskolas 5.a klases skolēni un Jaunsilavas pamatskolas piektās klases skolēni. Pasākuma ievadā autore pastāstīja skolēniem par to, kas pamudinājis viņu jau astoņu gadu vecumā sākt rakstīt un kā radās doma par detektīvu sēriju “Mākslas detektīvi”.

Otrajā pasākuma daļā skolēni kļuva par detektīviem, lai atrisinātu Luīzes Pastores izdomātos āķīgos jautājumus. Tikai tad, kad atbildes uz jautājumiem bija atrisinātas un ierakstītas krustvārdu mīklas lodziņos, varēja saņemt jautājumu parolei, lai iegūtu atslēgvārdu, kas simboliski atvērtu bibliotēkas durvis. “Mākslas detektīvi” ir alternatīva izlaušanās spēlēm, kas pēdējā laikā aizrauj skolēnus.

- Pasākumu cikls “Profesija – bibliotekārs”

No 7. līdz 11. oktobrim jau divpadsmito reizi Latvijas skolās norisinājās ikgadējā Karjeras nedēļa, tās tematika šogad ir “Izglītība un karjera ikvienam”. Tās laikā Līvānu novada Centrālo bibliotēku apmeklēja Jaunsilavas, Jersikas un Rožupes pamatskolu skolēni, lai iepazītos ar bibliotekāra profesiju. Skolēni noklausījās stāstījumu par to, cik dažādus darbus bibliotēkā veic bibliotekāri. Prezentācijā par bibliotekāra profesiju īpaša uzmanība tika pievērsta izglītībai, lai skolēnos rosinātu interesi par nākotnes profesijas izvēli.

- Ziemeļvalstu literatūras nedēļas Rīta lasījums “Briesmonītis teica – Nē!”

21. novembrī kopā ar Līvānu 1. vidusskolas 1. a klases skolēniem un 22. novembrī ar pirmsskolas izglītības iestādes “Rūķīši” grupas “Knīpas un Knauķi” audzēkņiem kopīgi lasījām bilžu grāmatu “Briesmonītis teica NĒ!”, ko radījuši trīs Ziemeļvalstu autori. Grāmatu no islandiešu valodas tulkojis Dens Dimiņš.

2024. gadā bērniem un pusaudžiem noorganizēti 26 pasākumi. Nofiksētie pasākumu dalībnieki vecumā līdz 16 gadiem - 490. Bibliotēkas rīkoto pasākumu piedāvājums bija bērniem saistošs un izglītojošs.

Filiālbibliotēkās kā veiksmīgākie jaunajai paaudzei novada organizētie pasākumi minami:

- akcija "Uzdāvēini mammai dzejoli",
- darbošanās ar bērniem ģimeņu festivālā Šļakatas pagasta estrādē,
- spēļu, radošu nodarbību, viktorīnu, konkursu piedāvājums skolas organizētajos pasākumos,
- pasākums "Spoku nakts", noslēgumā pārgājiens uz Sociālās aprūpes centru,
- LNB Atbalsta Biedrības rīkotā ceļojošā izstāde "Vai grāmatai ir knābis?",
- pārsteiguma akcija "Brīnumainā Ziemassvētku dzejoļu kaste",
- piparkūku cepšanas darbnīcas,
- Lieldienu radošā darbnīca "Zaķu Fabrika",
- apsveikumu gatavošana Māmiņdienā,
- vasaras asociācijas zīmējumos uz asfalta pie bibliotēkas "Tevi gaidu, vasariņa!",
- zīmējumu konkurss "Uzzīmē Jersikas karaļvalsti!",
- pasākums dzejas dienas ietvaros "Mans pirmais dzejolītis",
- nodarbība dzejas dienas ietvaros "Dzejoļi grāmatu plauktos",
- Eiropas valodu dienas nodarbība "Latviskojam angļu valodas aizguvumus",
- radošo darbu izstāde "Dejo diegs ar adatiņu",
- ekskursija bibliotēkā un izstādes "Es, grāmatas un lelles" apmeklējums bērniem (ar īpašām vajadzībām),
- Latgales reģiona izglītības iestāžu interešu izglītības mākslas programmu konkursa izstāde "Saules ritmi",
- noorganizēti godalgotās filmas "Straume" seansi kultūras namā,
- dzejas dienu pasākums "Dzejai pa pēdām",
- gleznu un zīmējumu izstāde "Manas vērtības",
- 3D tehnikā veidoto papīra plastikas izstrādājumu izstāde "Papīra pasaule",
- bērnu un jauniešu iesaistīšana pagasta svētku aktivitātēs un organizēšanā.

Filiālbibliotēkas, aptverot visus vecumu posmus, iesaistās organizētajos projektos un lasīšanas veicināšanas mērķprogrammās: "Nacionālās skaļās lasīšanas sacensības", "Bērnu, jauniešu un vecāku žūrija", kas noslēdzas ar patīkamiem pasākumiem un pārsteigumiem bērniem. Ziemeļvalstu bibliotēku nedēļas laikā notiek rīta lasījumi bērniem.

Īstenoti tematiski pasākumi skolēnu lasītprasmes veicināšanai un zināšanu papildināšanai: – "Preses izdevumu apskats", "Mācību stunda bibliotēkā", "Skaļās lasīšanas diena", "Mana grāmata" u.t.t. Pasākumu aktivitātes tika papildinātas ar aizpildāmām darba lapām, ekspress jautājumiem, aptaujām u. tml.

Dažas bibliotēkas organizē radošās darbnīcas, lai popularizētu krājumu un veicinātu vēlmi lasīt, piemēram, "Lasām pasaku un ilustrējam". Notiek pasākumi dzejas dienu ietvaros.

Savukārt Sutru bibliotēkā, kur apkāpes zonā nav skolas, bibliotēkas vadītāja izmanto šādas lasītveicināšanas metodes: *"Lasīšanas veicināšanas jomā ar bērniem strādāju ik reizi, kad saņemu jaunu sūtījumu. Kad bērni ierodas bibliotēkā, īsumā tiek izstāstīts par grāmatu saturu, dizainu, uzzinu, kāda satura grāmatas viņiem interesē."*

Bibliotēkās lasīšana, izglītība un radošums tiek veicināti caur dažādiem pasākumiem un aktivitātēm. Šeit ir daži no veiksmīgākajiem filiālbibliotēku piemēriem:

- tematiskās grāmatu izstādes - tiek izcelti konkrēti literārie žanri vai autori,
- lasīšanas maratoni - rīkoti lasīšanas izaicinājumus, piemēram, "Čaklākais kasītājs", "Izlasi 10 grāmatas vasarā". Dalībnieki motivācijai saņem balvas un īpašas pateicības, kas veicina lasītāju entuziasmu un iesaisti,

- radošās darbnīcas - saistītas ar tā brīža aktualitāti (sveču liešana, piparkūku cepšana u.c.), par attiecīgo tēmu paralēli veidojot krājuma materiālu izstādes,

- "Grāmatu maiņas punkts" - ikviens var atnest savas izlasītās grāmatas un apmainīt tās pret citām,

- digitālās lasīšanas apmācības - atzīstot tehnoloģiju nozīmi mūsdienu sabiedrībā, bibliotēka piedāvā apmācības par e-grāmatu un digitālo resursu izmantošanu. Šī aktivitāte īpaši pievilcīga ir jauniešiem,

- grāmatu lasīšanas stundas – jaunākā vecuma auditorijai,

- literārie konkursi, viktorīnas - bērnos un jauniešos atklājas jauni talanti, tiek veicināts radošums un lepnumu par paveikto. Labāko darbu autori tiek pie balvām.

Šie pasākumi un aktivitātes ir veicinājuši lasīšanas kultūras attīstību Rožupes kopienā, padarot bibliotēku par nozīmīgu izglītības un kultūras centru.

"Restarts lasīšanai" ir sabiedrības iesaistes kustība augstākā līmeņa lasīšanas atbalstam, lai nostiprinātu lasīšanas tradīcijas sabiedrībā un pilnveidotu jaunās paaudzes lasītprasmi.

LNCB aktīvi iesaistās visās valsts lasīšanas veicināšanas programmās, iesaistot jaunus atbalstītājus un uzrunājot visu vecumu cilvēkus lasīt pašiem un veidot lasīšanas tradīcijas.

- "Bērnu, jauniešu un vecāku žūrija - 2024" programmas mērķis ir veicināt lasītprasmi un interesi par grāmatām, vienot lasītājus un rosināt diskusijas par grāmatām, sekmēt augstvērtīgas literatūras izplatību,

- "Nacionālās Skaļās lasīšanas sacensības", kurās piedalās Līvānu novada piekto klašu skolēni, 2024.gadā noritēja vairākos posmos – klasēs, skolās, bibliotēkās, starpfināls - Rēzeknē un valsts fināls Latvijas Nacionālajā bibliotēkā.

Filiālbibliotēkās lai veicinātu interesi par grāmatām un lasīšanas prieku, tiek organizēti dažādi pasākumi iniciatīvas "Restarts lasīšanai" ietvaros:

Rožupes bibliotēkā

- lasīšanas sacensības,
- dalībnieki (skolēni) sacentās, kurš izlasīs lielāko grāmatu skaitu noteiktā laika posmā (vasarā). Pēc tam sekoja radošās darbnīcas un apbalvošana,
- interaktīvas grāmatu darbnīcas,
- dalībnieki (skolēni) ilustrēja stāstus, radīja alternatīvus nobeigumus populāriem literāriem darbiem. Rakstīja anotācijas nelasītām grāmatām, tās izvēloties pēc izskata. Izšķīrstot grāmatu un izlasot nelielu fragmentu, apskatot ilustrācijas, tapa grāmatas apraksts. Šai procesā bērniem radās interese par daudzām nelasītām grāmatām,
- skaļās lasīšanas stundas.

Uz bibliotēku nāca klašu grupas, izvēlējās grāmatu un rindas kārtībā skaļi lasīja.

Šādi tika attīstītas lasīšanas prasmes un vēlēšanās būt labākam lasītājam.

Šīs stundas palīdz atdzīvināt interesi par lasīšanu, kā arī pierāda, ka grāmatas var būt aizraujošs piedzīvojums.

Vasaras mēnešos bibliotēkā notika Rīta lasījumi bērniem Sutru bibliotēkā. Ik rītu bibliotēkā ieradās pirmskolas un sākumskolas bērni, lai vismaz divas stundas pavadītu klausoties lasījumu un pārrunātu dzirdēto. Bibliotekāres darbu atvieglināja kāda jaunā māmiņa, kura ar saviem trim bērniem vasaru pavadīja laukos un regulāri apmeklēja bibliotēku. Sākumā klausoties, bet vēlāk aktīvi iesaistījās lasīšanā gan māmiņa, gan vecākā meitiņa. Astoņgadīgās meitenes raitais un izteiksmīgais lasījums piesaistīja pārējo bērnu interesi klausīties un diskutēt par dzirdēto. Lasot pasakas, piedzīvojumu stāstus, dažreiz arī nopietnāku literatūru par dzīvniekiem, dabu, sadzīvi, raisīja interesi mazajiem klausītājiem pašiem paņemt kādu grāmatiņu lasīšanai mājās. Šo nodarbi bibliotēkas vadītāja organizēju kustības "Restarts lasīšanai" ietvaros.

Rudzātu filiālbibliotēkas vadītāja “Restartu lasīšanai” raksturo: “Pārskata perioda gads nebija veiksmīgs jaunu aktivitāšu ieviešanā ierobežoto finansiālo līdzekļu dēļ, tāpēc kustībā “Restarts lasīšanai” iesaistījāmies kopā ar Rudzātu vidusskolas bibliotēku, dažādojot pasākumus lasītveicināšanas programmā “Bērnu, jauniešu un vecāku žūrija”. Kolekcijas grāmatas ieteiktas lasīšanai, literatūras stundās notika pārrunas par izlasīto un skolēniem bija iespēja saņemt vērtējumu. Uzzinot par grāmatu, bērniem radās interese izlasīt vairāk žūrijas kolekcijas grāmatu un kļūt par lasīšanas ekspertiem. Dzejas dienu laikā arī pievērsām uzmanību žūrijas dzejas grāmatām, jo jaunu grāmatu nebija daudz. Mazākie bērni grāmatas lasīja kopā ar vecākiem, arī vecāki tika iesaistīti žūrijas darbā, diemžēl vecāki kā eksperti anketas neaizsūtīja. Arī “Skaļās lasīšanas sacensības” 1. kārtā iesaistām visus 5. klases skolēnus, iepazīstinot ar sacensības noteikumiem un piedāvājot jaunākās un populārākās grāmatas no bibliotēku krājumiem, bet bērni bieži izvēlas grāmatu fragmentus no mājas bibliotēkas, tā iepazīstinot klases biedrus ar savām mīļākajām grāmatām.”

- **Problēmas bibliotēku darbā ar bērniem un jauniešiem, to iespējamie risināšanas ceļi**

LNCB bērnu un jauniešu skaits, kam patīk lasīt un kuri grib strādāt ar grāmatu, sarūk, bet palielinās to bērnu skaits, kuriem lasīšana sagādā grūtības. Viņi neprot stāstīt par izlasīto vai filmās redzēto, jo daudziem skolēniem ir nabadzīga valoda. Jauniešu nevēlēšanos lasīt daļēji var izskaidrot gan ar audzināšanu ģimenē, gan ar lielo noslogotību skolās. Lietotāju apkalpošanas nodaļas vecākā bibliotekāre darbā ar bērniem un jauniešiem uzsver: “Manuprāt, projekts “Skaļās lasīšanas sacensības” ir pozitīvs piemērs pusaudzju iesaistīšanā un ievilināšanā grāmatu lasīšanā. Aug jauna bērnu paaudze - hiperaktīvie bērni un ir ļoti jādodomā, kā noturēt viņu uzmanību.

Pievienojos uzskatam, ka darbs ar bērniem un jauniešiem ir jādara bibliotēkas darbiniekam, kuram tas padodas un patīk, tikai tad jaunie bibliotēkas lietotāji būs ieinteresēti apmeklēt bibliotēku. Lai bērnus iesaistītu aktivitātēs, katram ir jāveltī individuāla uzmanība, kas aizņem daudz laika, kura bieži trūkst. Laiks un uzmanīga ieklausīšanās ir viens no priekšnoteikumiem, lai noritētu sekmīgs darbs ar bērniem. Laiks – sarunām, pārrunām, konsultācijām, uzmundrinājumam un ieinteresēšanai.”

Filiālbibliotēkās kā nākotnes problēmu saskata:

- mākslīgā intelekta spēju aizstāt cilvēka intelektu. Tas varētu novest pie draudīgas konkurences bibliotēkām,
- bibliotēkām papildus laiku prasa pašvaldības klientu apkalpošanas centra funkciju pienākumi – pasākumu organizēšanai laika atliek mazāk,
- lasītprasmes un teksta izpratnes kvalitātes zudums un lasītprasmes dažādie līmeņi,. Būtiski, lai ģimenēs un skolās apzinātos iespējamās sekas – intelekta līmeņa un lasīšanas kultūras mazināšanos. Kā risinājums – bibliotēku, vecāku un skolu sadarbība lasītprasmju veicināšanas nolūkā,
- grūtības lasot koncentrēties, noturēt uzmanību,
- intereses trūkums par bibliotēku - tas pārsvarā novērojams jauniešu mērķgrupai. Vajadzīgas inovatīvas un radošas darba metodes, iespējams arī modernas IT, lai ieinteresētu jauniešus,
- resursu trūkums bibliotēku darbā plašāku aktivitāšu piedāvājumam,
- iedzīvotāju skaita samazināšanās.

Atbilst ANO Ilgtspējīgas attīstības mērķiem:

9. Novadpētniecība

LNCB Bibliotēku novadpētniecības darba mērķis – popularizēt Līvānu novada lokālo kultūrvidi, tās kultūras, izglītības, citu radošo jomu personību atpazīstamību, izcelt vietējās kopienas devumu un unikālo nozīmi.

Bibliotēku novadpētniecības darbu veic atbilstoši bibliotēkas misijai un uzdevumiem, izmantojot galvenokārt bibliotēkas darba metodes. Bibliotēku novadpētniecības darba pamats ir novadpētniecības literatūra.

Filiālbibliotēkās Novadpētniecība ir būtiska bibliotēku darbības joma, kas palīdz popularizēt vietējās kopienas, vēstures, kultūras un tradīciju mantojumu. Bibliotēka veic pagasta dzīves izpēti un dokumentēšanu.

• Novadpētniecības darba virzieni un pakalpojumi, pārskata perioda prioritātes, jauninājumi novadpētniecības darbā

- Novadpētniecības krājuma veidošana, pilnveidojot resursu daudzveidību,
- kvalitatīvu un mūsdienīgu pakalpojumu attīstība, veicinot sabiedrības izglītošanu un informēšanu,
- datu par novadu un novadniekiem lokalizēšana datu bāzē “Līvānu novads” un novadpētniecības materiālu digitalizēšana.

Filiālbibliotēkās pārskata periodā novadpētniecības darba virzieni noteikti kvalitatīva, nacionālā novadpētniecības krājuma darbības principiem atbilstoša savu bibliotēku novadpētniecības krājumu veidošana un pakalpojumu sniegšana atbilstoši vietējās sabiedrības pieprasījumam. Novadpētniecības darba mērķis - izzināt, fiksēt, apkopot un popularizēt informāciju par pagastiem un to ļaudīm. Regulāri tiek papildināti esošie novadpētniecības krājumi, apkopoti un sistematizēti esošie materiāli. Bibliotēkas nemainīgi turpina vākt un sistematizēt materiālus par vietējiem cilvēkiem, notikumiem, iestādēm, ievērojamām un vēsturiskām vietām.

Kā galvenos virzienus filiālbibliotēkās min:

- pagastu vēstures izpēte, apkopošana - atsevišķiem, piemēram, Jersikas, pagastiem ir sena vēsture sākot no 12. gadsimta beigām un 13. gadsimta sākuma, kad pirmo reizi minēts Jersikas vārds,
- krājuma papildināšana un sistematizēšana,
- novadpētniecības datubāzes “Līvānu novads” papildināšana,
- novadpētniecības resursu popularizēšana,
- materiālu pieejamības nodrošināšana,
- iedzīvotāju iesaiste pagastu vēstures izpētē.

Bibliotēku lietotājiem piedāvātas iespējas izmantot novadpētniecības krājumus, datubāzes, tematiskās mapes, piedalīties bibliotēkas organizētajos novadpētniecības pasākumos, iepazīt novadpētniecības izstāžu materiālus, piedalīties bibliotēkas novadpētniecības krājuma papildināšanā, bibliotēkas vēstures un novada izzināšanā. Novadpētniecības materiālus izmanto skolēni, studenti, pagasta pastāvīgie iedzīvotāji un viesi.

Kā jauninājumus var minēt sadarbībā ar īpašniecēm organizētos gadskārtu pasākumus valsts nozīmes Latgales tautas celtniecības arhitektūras pieminekļa- zemnieku sētas “Šultes” pagalmā Sutru pagastā.

• Novadpētniecības krājums

Novadpētniecības krājums, kas ietver vēstures liecības par novadu, ievērojamiem novadniekiem, sociālās, ekonomiskās un kultūras dzīves sasniegumiem, paaudžu paaudzēs saglabātām tradīcijām un

vērtībām, ir ikvienas bibliotēkas krājuma unikāla daļa. Novadpētniecības krājuma veidošana ir ikdienas praktiskā darba svarīga sastāvdaļa.

✓ ***komplektēšana, ietvertu materiālu veidi***

LNCB Visas bibliotēkas novadpētniecības krājuma vienības ir atspoguļotas bibliotēkas elektroniskajā kopkatalogā. Krājuma vienības tiek katalogizētas bibliotēku informācijas sistēmā (BIS) "ALISE" saskaņā ar starptautisko katalogizācijas formātu MARC21 atbilstoši standartam "Resursu apraksts un piekļuve" (RDA).

BIS "ALISE" EK var katalogizēt ne tikai bibliotēkām raksturīgos un ierastos izdevumu veidus (t. i., tekstizdevumus), bet arī npublicētos materiālus (atmiņas, vēstules, fotogrāfijas, u. c.), kartogrāfiskos izdevumus.

Filiālbibliotēkās pieejams sistematizēts, noformēts novadpētniecības materiālu klāsts:

- grāmatas,
- materiālu tematiskās mapes (hronoloģiskā secībā un pa tematiem sakārtotas rakstu kopijas no grāmatām, periodiskajiem izdevumiem, elektroniskajiem resursiem u.c.),
- arhīvu dokumentu kopijas,
- dažādu gadu pašvaldības izdevumu arhīvs,
- skolēnu un studentu izstrādātie pētījumi,
- mutvārdu vēsture, atmiņu pieraksti,
- dzīvesstāsti, intervijas ar pagasta iedzīvotājiem,
- fotoattēlu albumi,
- lietišķie materiāli, npublicētie dokumenti,
- iedzīvotāju dāvinājumi,
- bibliotēkas lietotāju personīgo arhīvu materiālu kopijas, fotogrāfijas, atklātnes.

Jaunākie novadpētniecības materiāli pārsvarā tiek iegūti no Līvānu novada informatīvā izdevuma "Līvānu Novada Vēstis", reģionālā laikraksta "Latgales Laiks", "Vietējās Latgales avīzes", Lursoft Laikrakstu bibliotēkas news.lv, retāk no republikāniskajiem laikrakstiem, grāmatām, novadnieku dāvinājumiem, kā arī pateicoties pagastu iedzīvotāju atsaucībai un līdzdalībai. LNB Digitālajā bibliotēkā tiek meklēta informācija par personām, kuras saistītas ar novada iedzīvotājiem.

Rudzātu bibliotēka uzsākusi Līvānu rajona avīzes "Uzvaras ceļš" 1958. gada rakstu skatīšanu, meklējot novadpētniecības materiālus. Plānots izskatīt visus avīžu komplektus, jo Rudzātu pagasts bija Līvānu rajonā un ir daudz informācijas par Rudzātu ciema padomi un tās teritorijā bijušajiem kolhoziem.

✓ ***krājuma organizācija un glabāšana***

LNCB Novadpētniecības materiāli (krājums, tematiskās mapes) ir marķēti ar speciālu atzīmi (plaukta indeksu), un pieejami tiešsaistē - novadpētniecības elektroniskajā datu bāzē "Līvānu novads".

Tāpat BIS "ALISE" iespējams atspoguļot elektroniskos resursus no dažādām tīmekļa vietnēm, ziņu portāliem, datubāzēm, digitālajām kolekcijām, digitālajām bibliotēkām – tas ir svarīgi, jo arvien vairāk nozīmīgu resursu par novadu atrodami globālajā tīmeklī.

Filiālbibliotēkās novadpētniecības materiāli sistematizēti apgriezti hronoloģiskā secībā pa tematiem un apkopoti mapēs. Materiālu apraksti, dažām bibliotēkām arī pilnteksti, pievienoti datu bāzē "Līvānu novads".

✓ ***digitalizācija, digitālie resursi un to veidošana, kopaina***

LNCB Turpinās novadpētniecības krājuma digitalizēšanas process, lai nodrošinātu attālināto piekļuvi novadpētniecības materiālu pilntekstiem datu bāzē "Līvānu novads", bibliotēkas lietotāju un citu interesentu informēšanai un novadpētniecības materiālu popularizēšanai e-vidē (bibliotēkas mājas lapā, sociālajos medijos u.c.). Krājuma digitalizācija nodrošina arī materiālu ilgtermiņa

saglabāšanu un plašu pieejamību sabiedrībai, tādējādi veicinot bibliotēkas atpazīstamību un resursa izmantojumu, paver iespējas ikvienam piekļūt, izlasīt un izpētīt vērtīgus un senus materiālus.

Pilnteksti tika pievienoti no LNB digitālās kolekcijas periodika.lv, portāla news.lv, skenēti un pievienoti reģionālo laikrakstu un citu novadpētniecības materiālu un dokumentu pilnteksti vai veidotas anotācijas. Vērtīgākie materiāli tiek kopēti un izkārtoti tematiskajās mapēs.

Piedalīties novadpētniecības resursu bibliografēšanā ir viens no nozīmīgākajiem bibliotēkas uzdevumiem novadpētniecībā.

Analītiskā bibliografēšana novadpētniecībā ir ļoti nozīmīga, jo bieži vien konkrētajam novadam veltītu atsevišķu novadpētniecības izdevumu ir maz. Nereti kāda vēsturiska notikuma vai pat laikposma raksturojumu var iegūt vienīgi no tā laika preses izdevumiem (periodika.lv). Analītiskie apraksti atsevišķām publikācijām no periodiskajiem izdevumiem (jo īpaši svarīgs ir vietējais izdevums), grāmatām un citiem informācijas avotiem, tajā skaitā elektroniskajiem un audiovizuālajiem izdevumiem, kā arī interneta resursiem tiek veidoti BIS "ALISE" Kataloģizācijas modulī, izmantojot pielāgotus novadpētniecības resursu ierakstu MARC 21 lauku šablonus. Novadpētniecības datubāzēs retrospektīvā daļa pamatā tiek veidota uz daudzu gadu gaitā tapušo novadpētniecības mapju materiālu bāzes. Tiek veikta arī senāko vietējo laikrakstu retrospektīvā analītiskā bibliografēšana (Uzvaras Ceļš, Novadnieks, u.c.).

Kataloģizējot novadpētniecības materiālus BIS "ALISE", iespējams izmantot Z39.50 protokolu, lai no Latvijas Nacionālās bibliotēkas Nacionālās bibliogrāfijas datubāzes importētu nepieciešamos bibliogrāfiskos ierakstus.

Novadpētniecības datu bāzē bibliogrāfiskajiem ierakstam ir iespējams pievienot aprakstīto vienību digitālās kopijas vai norādi (saiti) uz aprakstītās vienības oriģinālu tīmeklī: pilntekstu, attēlu, u. c., lai nodrošinātu tiem tūlītēju piekļuvi. Ar autortiesībām aizsargātu publikāciju pilntekstus var pievienot BIS "ALISE" bibliogrāfiskā apraksta lokālajā anotācijā, kas nav pieejama publiski, bet tikai uz vietas bibliotēkā. Tas dod iespēju materiālu glabāt digitāli un neveidot fiziskas kopijas.

Lai nodrošinātu pēc iespējas pilnīgāku un kvalitatīvāku meklēšanu novadpētniecības datu bāzē, svarīgi ir veidot kvalitatīvus autoritatīvos ierakstus personām, institūcijām, ģeogrāfiskiem objektiem u. c., kā arī lietot lokālos priekšmetus un atslēgvārdus. BIS "ALISE" ir integrētas un tiek papildinātas autoritatīvās, priekšmetu un atslēgvārdu, datu bāzes, MARC 21 autoritatīvie ieraksti tiek arī importēti no Latvijas Nacionālās bibliotēkas Autoritatīvās datubāzes.

✓ *krājuma kvalitātes, aktualitātes, attīstības novērtējums*

Filiālbibliotēkās krājuma vizuālais stāvoklis ir labs. Materiāli, kas glabājas mapēs, ievietoti kabatiņās. Publikācijām un citiem novadpētniecības materiāliem izveidoti nepieciešamie apraksti. Krājums regulāri tiek papildināts ar pieejamu jaunu informāciju. Mapes sistematizētas pa tematiem: personālijas, sadzīve, sabiedrība, izglītība, reliģija, kultūra u.c.

✓ *izmantojums*

LNCB veidotā novadpētniecības elektroniskā datu bāze „Līvānu novads” atvieglo novadpētniecības materiālu meklēšanu, novadpētniecības uzziņu darbu, lietotājiem dod iespēju attālināti piekļūt novadpētniecības krājumam, resursi ir pieejami ne tikai lokāli, bet arī globālajā tīmeklī, tematiski strukturēti bibliotēkas mājas lapā. Kopējais ierakstu skaits datu bāzē 2024. gadā – 34053, no tiem saites uz pilntekstiem pievienotas 20818 ierakstiem.

Filiālbibliotēkās vietējie iedzīvotāji vairumā jau laika gaitā ir iepazinušies ar novadpētniecības krājumu. Par novadpētniecības materiāliem biežāk interesējas tie cilvēki, kuri vairs pagastā nedzīvo, bet viņus aizrauj dzimtā pagasta vēsture. Tiek izcilāti un lasīti gandrīz visi materiāli, jo cilvēkos tas rada nostalgiskas atmiņas, daudzi interesenti publikācijās var ieraudzīt paši sevi, vieni par to nemaz nav zinājuši, citi nozaudējuši vecās publikācijas.

Materiālus izmanto arī pagasta pārvaldes un kultūras nama darbinieki vēsturisku datu precizēšanai. Projektu izstrādes mērķiem interesi par krājumu ir izrādījusi KTSP vadītāja. Bibliotēkas

tika iesaistītas vietējās apkaimes autentitātes saglabāšanas nolūkā vietu latgalisko nosaukumu apzināšanā.

✓ **novadpētniecības darba popularizēšana**

LNCB Sabiedrības interese par novadpētniecības resursiem bibliotēkās pieaug. Bibliotēku novadpētniecības krājumi ietver unikālu liecību kopumu par novadu, ievērojamiem novadniekiem, sociālās, ekonomiskās un kultūras dzīves sasniegumiem, novada vēsturi un attīstību, prezentē vietējās vērtības un tradīcijas, atklāj lokālās identitātes savdabību. Katra Latvijas novada novadpētniecības krājums ir vienota nacionālā novadpētniecības krājuma daļa, tādēļ ir svarīgi, lai novadpētniecības darbs bibliotēkās tiktu veikts kvalitatīvi, ievērojot vienotus darbības principus.

Pārskata periodā bibliotēkas novadpētniecības darba popularizēšana regulāri tika veikta attālināti e-vidē, atspoguļojot informāciju bibliotēkas mājas lapā un citos sociālajos medijos, lai veicinātu iedzīvotāju interesi par savu novadu un novadpētniecības resursu pieprasījumu. Novadpētniecības darbs tiek popularizēts cikla “Līvānu industriālais mantojums” izstādēs, pasākumos un tikšanās reizēs ar vietējās kopienas cilvēkiem, uzziņu darbā u.c. Turpinājās novadā populāru, radošu cilvēku gleznu, rokdarbu, fotogrāfiju izstādes.

2024. gadā sniegtas 16 uzziņas par tēmām, kas saistītas ar novada dabu, vēsturi, tautsaimniecību (Līvānu māju būves kombināts, Līvānu stikla fabrika, Līvānu ielu vēsture, par kultūrvēsturiskajiem objektiem - Jersikas pilskalnu, Jersikas pareizticīgo baznīcu, senajiem vietvārdiem novadā). Tiek veikta uzziņu klasifikācija un uzskaitē bibliotēkā. Raksturīga mūsdienu uzziņu darba tendence ir pāreja no tradicionālajām uzziņām uz digitālajām. Aizvien pieprasītāks pakalpojums ir elektroniska dokumentu kopiju piegāde. Lasītāji vēlas dokumentu kopijas (rakstus no periodikas, informāciju no datu bāzēm) saņemt attālināti (pa e-pastu). Novadpētniecības materiālu apkopošanā un uzziņu darbā tiek izmantota LNB Analītikas datubāze, Lursoft laikrakstu bibliotēka news.lv, latgalesdati.du.lv. Viens no visintensīvāk izmantotajiem gan bibliotēkārū, gan lasītāju vidū novērtētajiem resursiem ir Latvijas Nacionālā digitālā bibliotēka un tās kolekcijas, kā, piemēram, periodikas kolekcija. Digitālajā bibliotēkā atrodamas digitalizētu laikrakstu, karšu, grāmatu, nošu, skaņu ierakstu, attēlu un citas kolekcijas.

Filiālbibliotēkās veido pastāvīgās novadpētniecības izstādes:

- “Pirmais no mūsu tautas” - novadniekam Kardinālam Julijanam Vaivodam,
- “Katram sava garša, katram sava īpatnība” - novadniekam skolotājam, publicistam Antonam Rusiņam,
- “Sutru skola atmiņās” - slēgtās Sutru skolas relikvijas,
- “...pagātne satiekas ar tagadni” - fotogrāfiju izstāde,
- “Rudzāti un “Rudzātieši”.

Izstāžu materiāli eksponēti bibliotēkās un citās plašākai apskatei pieejamās telpās. Tika veidotas nelielas virtuālas izstādes par novadniekiem (Rudzātu, Rīta bibliotēkā).

Pārskata periodā veidotas izstādes:

- “Ekoskola – Jersikas pamatskola!”,
- novadnieku vaska sveču izstāde,
- Jersikas pamatskolai – 90,
- bibliotēkas kā sadarbības partneri piedalās pagastu svētku organizēšanā - sagatavota viktorīna, izmantojot novadpētniecības krājuma materiālus,
- bibliotēka (Rudzātu) piedalījiesies dzejnieka Ulža Bērziņa dzimšanas dienas atceres pasākumā, ko organizēja dzejnieka ģimene. Pateicībā par dzejnieka piemiņas saglabāšanu, radinieki novadpētniecības krājuma papildināšanai uzdāvināja Ulža Bērziņa tulkotās grāmatas,
- izstāžu cikls “Šis mēnesis pagasta vēsturē” (ikmēneša novadpētniecības materiālu izstāde par dažādu gadu notikumiem Turku pagastā),

- izstāde “Vai atceries?” (dažādu ar Jaunsilavu bibliotēkas vēsturi saistītu materiālu izstāde);
- folkloras kopas “Turki” 45. gadu jubilejai veidotā darbības hronika, izmantojot novadpētniecības materiālus,
- “Pa Sutru krucifiksu ceļu” – bibliotēkas un citu pagasta iestāžu sadarbības projektā tapusī izstāde eksponēta pagasta pārvaldē, Znotiņu baznīcā un Sutru bibliotēkā,
- novadnieka grāmatu un publikāciju lasījumi Bibliotēku nedēļā

✓ **novadpētniecības istabas**

Līvānu novadā novadpētniecības istabu nav.

✓ **galvenie secinājumi pārskata periodā, nākotnes prognozes, vajadzības, problēmas un to risinājumi**

LNCB Kataloģizējot vietējos novadpētniecības resursus, jāņem vērā, ka bibliogrāfisko datu kvalitātei jāatbilst vienotiem standartiem un noteikumiem, un tiem jābūt izmantojamiem publisko bibliotēku elektronisko katalogu un novadpētniecības datubāzes apvienošanā tuvākā vai tālākā nākotnē.

Sākotnēji novadpētniecības datubāzes veidoja reģionu galvenās bibliotēkas. Taču, lai šajās datubāzēs pilnīgāk tiktu atspoguļoti reģiona publisko bibliotēku novadpētniecības resursi, to veidošanā iesaistās arī novada filiālbibliotēku darbinieki. Novada bibliotēku bibliotekāri, ar reģiona galvenās bibliotēkas atbalstu (mācību semināri, individuālas apmācības, konsultācijas), bibliogrāfiskos ierakstus par savu novadu veido paši.

Novadpētniecības darbs tiek veikts ar mērķi rosināt interesi par novadpētniecību, nodrošināt vietējā kultūras mantojuma saglabāšanu nākamajām paaudzēm. Novadpētniecības krājumu papildināt ar jauniem dokumentiem, pilnveidot resursu daudzveidību, veicināt bibliotēku lokālās kultūrvides izzināšanas darbu.

Bibliotekāriem nemitīgi jāattīsta sava personība un jāapgūst ne tikai tradicionālās profesijas iemaņas, bet arī jāiegūst daudz plašākas zināšanas, kas veicinās labākus darba rezultātus. Jāiesaistās vienotas digitālā kultūras mantojuma platformas izveidē.

Filiālbibliotēkās secināts, ka krājums nav pietiekami novērtēts, maz pieprasīts, īpaši jauniešu vidū.

Jāturpina veidot vēsturisku fotogrāfiju apraksti. Ir daudz digitālo fotogrāfiju, bet to krājums joprojām nav sakārtots. Kursos ieteikts “ikdienas” fotogrāfijas kārtot hronoloģiskā vai tematiskā secībā, bet tas ir laikietilpīgs darbs un atkal atlikts uz nākošo gadu.

Rudzātu bibliotēka plāno izveidot novadnieka, Līvānu Goda pilsoņa Jāņa Būmaņa piemiņas “stūrīti” bibliotēkā. Pašlaik visi novadnieku darbi skatāmi kopīgā novadpētniecības materiālu plauktā, bet Jānis Būmanis ļoti daudz darījis, pētot Rudzātu vēsturi, arī par mūža mājām izvēlējies Rudzātu kapsētu, lai gan pēdējos dzīves gadus pavadījis Ķegumā. Novadpētnieka sapnis bija atrast piemērotas telpas, kur izveidot dzimtas piemiņas istabu, bet šo sapni viņš nepaspēja piepildīt.

Sutru pagastā ir iecere veikt pagasta kultūrvēsturisko pieminekļu un piemiņas vietu iezīmēšanu dabā ar norādēm. Bibliotēkai ir nepieciešamība iegādāties izstāžu standus (kastes ar stikla virsmu), jo bibliotēkā glabājas unikālas kardināla Julijana Vaivoda privātās relikvijas.

Novadpētniecības darbā traucē uzskats, ka visu vajadzīgo informāciju var atrast internetā. Vēlams pilnveidot zināšanas un prasmes, kas spētu uzlabot novadpētniecības darbu.

Publikācijās maz jaunas informācijas par kultūrvēsturiskiem faktiem. Iedzīvotāju privātajās kolekcijās ir daudz vērtīgu materiālu, bet lielai daļai iestājusies rutīna, grūti pamudināmi kopīgi veidot sava pagasta novadpētniecības faktu vai materiālu apkopojumu.

Atbilst ANO Ilgtspējīgas attīstības mērķiem:

10. Projekti

Pārskata periodā tika sagatavoti 2 projekti iesniegšanai VKKF.

44.tabula “Projektu apkopojums”
(2024. gadā iesniegtie)

Projekta nosaukums	Finansētājs	Finansējuma apjoms	Projekta apraksts (t. sk. īstenošanas laika periods, rezultāti, īss kopsavilkums)	Atbalstīts/neatbalstīts
“Sarunas ar radošām personībām”	VKKF	1200	Iepazīstināt Līvānu novada iedzīvotājus, tai skaitā skolas vecuma jauniešus ar rakstniecēm: Dž. Andersoni, D. Butrimu, Z. Nuts un tulkotāju G. Ābolinu un viņu devumu latviešu literatūrā. Sekmēt kultūras vērtību pieejamību vietējā sabiedrībā - Līvānu novada iedzīvotāju kopienā, organizējot tikšanās ar literātiem Līvānu novada Centrālajā bibliotēkā.	neatbalstīts
“Sarunas ar radošām personībām”	VKKF	810	Iepazīstināt Līvānu novada centrālās bibliotēkas apmeklētājus, skolu skolēnus, skolotājus ar rakstniekiem: - Dž. Andersoni, - D. Tabūnu, - I. Šlāpinu. Sekmēt kultūras vērtību pieejamību vietējā sabiedrībā - Līvānu novada iedzīvotāju kopienā, organizējot tikšanās ar literātiem Līvānu novada Centrālajā bibliotēkā.	atbalstīts

• Projektu apraksts

Nolūkā tuvināt Līvānu novada iedzīvotājus Latvijas kultūras telpai, popularizēt latviešu oriģinālliteratūru, aktualizēt Līvānu novada Centrālās bibliotēkas pakalpojumus novadā, pilnveidot skolēnu kompetenču izglītību, pārskata periodā turpinājās 2023. gadā VKKF iesniegtā un atbalstītā projekta “Rakstnieks runā ar lasītāju” realizācija.

45.tabula projekta “Rakstnieks runā ar lasītāju”
(2023. gadā iesniegtā projekta realizācija 2024. gadā)

Autors	Pakalpojuma līguma datums	Autoratlīdzības/pakalpojuma Summa EUR
Maija Krekle	17.01.2024	170,00 EUR
Evija Gulbe	29.02.2024	170,00 EUR
Luīze Pastore	27.03.2024	300,00 EUR
Andris Kalnozols	22.05.2024	200,00 EUR
KOPĀ 2024. gadā		840 EUR

Filiālbibliotēkas Rožupes bibliotēka Pārskata periodā sadarbībā ar Līvānu novada izglītības pārvaldi iesaistījāmie biedrības “Miromida” projektā “Lady Teacher”. Projekta ietvaros organizēta pasākums-meistarklase - “Sievšķība un dabas spēks vasaras saulgriežu laikā”.

Pie Rožupes pamatskolas, Dubnas upes krastā uz meistarklasi tika aicinātas Rožupes pagasta sievietes. Tika izziņāts augu spēks un dziedinošā enerģija, tika gatavotas maģisko Jāņu zāļu laternas sievietes priekam, enerģijai un labsajūtai. Kā arī klātesošie tika iepazīstināti ar Jāņu dienas siera siešanas veidiem, garšām. Pasākuma dalībnieces priecēja un svētku noskaņu radīja līgo dziesmas ansambļa “Sapņu bites” izpildījumā.

Bibliotēkā norisinājās septiņu nodarbību cikls par finanšu pratību. Tika dota iespēja mācīties par to, kā plānot finanses, par uzkrājumiem un to veidiem, kas ir “drošības spilvens”, kāda ir Latvijas pensiju sistēma, kā mazināt finanšu riskus, izvēloties piemērotākos apdrošināšanas veidus.

Tika īstenots Eiropas Savienības Erasmus+ programmas projekta „Nacionālie koordinatori dalības pieaugušo izglītībā veicināšanai Latvijā” Projekta Nr. 101144108-NCLV2024-2025-ERASMUS-EDU-2023-AL-AGENDA-IBA neformālās izglītības programmas “Kļūsti par naudas pratēju” modulis “Manu personīgo finanšu plānošana”.

Pārējās filiālbibliotēkās patstāvīgi projekti netika plānoti.

• **Pārdomas, secinājumi par darbu ar projektiem**

Projekta izstrāde bija labi saprotama, taču uzstādītais mērķis tika sasniegts projektu iesniedzot atkārtoti. Pirmajā pieteikumā iekļautie autori neatbilda VKKF vērtēšanas kritērijiem: bija vairāki komerc autori. Tāpēc bija nepieciešams veikt korekcijas izvēlēto autoru sarakstā iekļaujot tikai oriģinālliteratūras autorus.

11. Publicitāte

• **Bibliotēkas tēla veidošana, publicitāte, sabiedrības informēšana par bibliotēkas funkcijām, pakalpojumiem**

LNCB bibliotekāri ir galvenie bibliotēkas tēla veidotāji, gan praktiski, profesionāli darbojoties, gan sadarbojoties ar žurnālistiem un citiem mediju, sabiedrisko attiecību pārstāvjiem, kuri tad plašākai sabiedrības daļai nodos mūsu vēstījumu. Šī sadarbība un profesionālā rīcība būs tas, kas nodrošinās bibliotēkas veiksmīgāku pastāvēšanu, nostiprinās pozitīvāku tēlu sabiedrībā un veicinās savstarpējo izpratni. Bibliotēkas tēla veidošana sekmē iestādes atpazīstamību savā reģionā un ārpus tā. Līvānu caurbraucējus bibliotēka “uzrunā” ar pievilcīgo ēku un pamanāmo, tumšā laikā izgaismoto uzrakstu. Telpās apmeklētājus sagaida moderns, ērts aprīkojums, vizuāli estētisks noformējums svētkos, izstādes Straumes zālē un citās telpās, pamanāmas un nepārprotamas informatīvās norādes un laipni darbinieki. Novada bibliotēka izmanto vienotā stilā veidotus logo.

Sabiedrības informēšanai, darba un sniegto pakalpojumu popularizēšanai tika izstrādātas afišas, dažādi paziņojumi, bukleti, video. Informācija publicēta vietējas nozīmes medijos, kas ziņo par bibliotēkas piedāvātajiem klātienē un attālinātajiem pakalpojumiem, plānotajiem pasākumiem un aicina tajos piedalīties. Sabiedrības informēšana par bibliotēkā pieejamiem pakalpojumiem un jaunumiem pārsvarā notiek, izliekot informāciju pie bibliotēkas informācijas stenda. Līvānu iedzīvotājiem un iebraucējiem vai garāmbraucējiem bibliotēkas informācija pieejama pilsētā trijos pašvaldībā uzstādītajos afišu stendos. Informācija par gaidāmajiem notikumiem tiek nodota KTSP, ievietošanai Līvānu novada informatīvajā izdevumā “Līvānu Novada Vēstis”, kas tiek izdota 1x mēnesī. Līvānos pilsētas centrā – pašvaldības ēkas tuvumā, peldbaseinā “Upe” un Līvānu 1. vidusskolā ir uzstādīti LED ekrāni, kur kopā ar citu novada aktuālo informāciju tiek publicētas arī bibliotēkas ziņas. LNCB 1. stāvā esošais lielformāta interaktīvais ekrāns tiek izmantots kā viens no saziņas kanāliem. Ārpus LNCB, tai piederošajā teritorijā tiek nolikts pārvietojams metāla stends aktuālās informācijas publiskošanai. Par visiedarbīgāko informācijas formu strādā individuālas tikšanās un sarunas ar lasītāju.

Par gaidāmajām aktivitātēm un svarīgākajiem notikumiem bibliotēku darbinieki sniedz informāciju KTSP organizētajā kultūras, tūrisma un sporta iestāžu un pašvaldības administrācijas darbinieku sapulcēs.

Par notikušajiem pasākumiem apraksti tiek iesniegti publicēšanai ikmēneša izdevumā [“Līvānu novada Vēstis”](#). Uz pasākumiem pieaicinām Jēkabpils televīziju, uzņemtie sižeti tiek rādīti [Vidusdaugavas](#) tv kanālā un reģionālās televīzijas kanālā [Retv](#).

Filiālbibliotēkas Lai bibliotēka efektīvi pildītu savas funkcijas un piesaistītu dažādu auditoriju, ir svarīgi radīt labvēlīgu tēlu, nodrošināt kvalitatīvu publicitāti un informēt sabiedrību par piedāvātajiem pakalpojumiem. Bibliotēkas tēls ir tās identitātes un vērtību atspoguļojums sabiedrības acīs. Laba reputācija palīdz piesaistīt jaunus piedāvājumus, veicināt sadarbību. Rožupes bibliotēkas pārskatā lasāms: *“Publicitātes veidošanu - tekstuālās informācijas sagatavošanu, vizuālo materiālu sagatavošanu, tehnisko nodrošinājumu, materiālu publicēšanu un izplatīšanu veic bibliotekārs. Šis process dažkārt ir laikietilpīgs. Cenšamies nodrošināt informācijas kvalitāti – satura, valodas stila un komunikācijas līdzekļu atbilstību tēmai un mērķauditorijai. Pārskata gadā bibliotēkas publicitātei tika noteikti šādi uzdevumi:*

- *informēt sabiedrību par bibliotēkas pakalpojumiem, aktualitātēm, pasākumiem,*
- *popularizēt bibliotēkas krājumu un veicināt lasīšanu,*
- *piesaistīt bibliotēkai jaunus lietotājus un rosināt apmeklējumu kā klātienē, tā virtuāli,*
- *veidot bibliotēkas tēlu, veicināt atpazīstamību”.*

Dažām bibliotēkām publicitāte sākas ar norādēm pie autoceļiem pagriezienos uz ciematu. Pie administratīvās ēkas ārsienas ir norādes par bibliotēku darba laiku, par to, ka te iespējami e-pakalpojumi un ka pieejams Wi-Fi. Ārpusē zaļajā zonā novietojams visām novada bibliotēkām vienotā stilā veidots metāla stends, kur var iepazīties ar bibliotēkas piedāvātajiem pakalpojumiem un aktuālākajiem jaunumiem. Pie ieejas durvīm bibliotēkā atkārtoti uzlikta norāde par darba laiku. Bibliotēkām tāpat vienotā stilā ir veidots logo, ko izmanto, lai veicinātu bibliotēkas atpazīstamību sabiedrībā.

Publicitātes nodrošināšanai bibliotekāri izmanto pasākumu afišas, fotoreportāžas, sociālo mediju ierakstus, informatīvas lapiņas un bukletus. Bibliotēkās ir stendi informācijas izvietošanai. Sutros stends ir uz ritenīšiem - pārvietojams. Aktuālā informācija tiek izvietota arī citās sabiedrībai pieejamās vietās stendos un nodota iestādēs. Darbinieki secinājuši, visiedarbīgākā metode ir individuālās vai telefoniskās sarunas. Informācija par pasākumiem bibliotēkā ir iesniegta LNCB. Ik gadu tiek atjaunoti bibliotēku bukleti ar svarīgāko informāciju – īsu ieskatu bibliotēkas vēsturē, informāciju par bibliotēkas funkcijām, pakalpojumiem, lietošanas noteikumiem, darba laiku un saziņas iespējām.

• **Bibliotēkas informācija tīmeklī**

✓ ***bibliotēkas tīmekļvietne***

LNCB Elektroniskajā vidē darbojas [LNCB](#) mājas lapa un ir izveidoti bibliotēkas profili vairākos sociālajos tīklos. Īpaša uzmanība tika pievērsta lasītāju informēšanai par pieejamajiem bibliotēkas pakalpojumiem, kas pieejami attālināti, neapmeklējot bibliotēku klātienē. Bibliotēkas LNCB tīmekļa vietnē tiek publicēta informācija par pieejamajiem pakalpojumiem, kontaktinformācija un statistika sadaļā *Par mums*, aktivitāšu kalendārs un informācija par pasākumu norisi sadaļā [Pasākumi](#). Tiek veidotas speciāli tiešsaistes videi paredzētas pasākumu afišas, sagatavotas publikācijas utt. Publicitātes un interešu pārstāvēniecības nolūkā LNCB izmanto vairākus sociālos tīklus – [Draugiem.lv](#), [Facebook](#), [Instagram](#) un [YouTube](#). Pārskata periodā šis saziņas veids palīdzēja atrast savu mērķauditoriju, uzrunāt ikvienu, kuram nepieciešami bibliotēkas sniegtie pakalpojumi un piesaistīt bibliotēkai jaunus apmeklētājus un lasītājus.

Publiskojamo datu informācija pieejama [kultūras datu](#) vietnē

46.tabula “Sociālo tīklu saturvienību skaits LNCB”

	Saturvienību skaits
	2024
Facebook	162
Instagram	62
Draugiem	116
YouTube	7
	Kopā: 347

LNCB tīmekļa vietnē [www.livanub.lv](#) 2024.gadā sadaļā *Jaunumi* tika ievietoti 96 ziņu ieraksti, pārskata periodā tika atjaunotas un papildinātas gandrīz visas mājas lapas sadaļas. Informācija par aktivitātēm un aktualitātēm bibliotēkā publicēta arī Līvānu novada pašvaldības portālā [www.livani.lv](#) un [www.visitlivani.lv](#). Informācija par pasākumiem un citas aktivitātes par LNCB tika publicētas arī novada laikrakstā “Līvānu novada Vēstis”.

Filiālbibliotēkas savas tīmekļa vietnes neveido. Informācija par bibliotēkām pieejama [LNCB](#) tīmekļa vietnē sadaļā Reģiona bibliotēkas, [Līvānu novada](#) tīmekļa vietnē, Latvijas kultūras oficiālās statistikas publicējamo datu vietnē - [kultūras datu](#) portālā, informācija par bibliotēku krājumu pieejama Līvānu un Ilūkstes bibliotēku [kopkatalogā](#).

Informācija par paredzamajām aktivitātēm un atskati uz notikušajiem pasākumiem sabiedrībai pieejama sociālajos medijos. Darbinieces savos individuālajos facebook kontos ir izveidojušas lapas bibliotēkām:

[Jaunsilavu](#) bibliotēka

[Rīta](#) bibliotēka

[Rožupes](#) bibliotēka

[Rudzātu](#) bibliotēka

[Sutru](#) bibliotēka

[Turku](#) pagasta bibliotēk

47.tabula “Sociālo tīklu saturvienību skaits filiālbibliotēkās”

	Saturvienību skaits
	2024

Facebook	523
Instagram	
TikTok	
YouTube	
X	

- **Ar publicitātes darbu saistītās problēmas un to risinājumi**

LNCB Publicitātes darbs ir laukietilpīgs process un prasa arī zināšanas un iemaņas, lai materiāls izskatītos kvalitatīvs. Katram publicitātes kanālam informācijas ievietošanai pielāgojami atšķirīgi parametri. Tas nozīmē, ka viena afīša jāsagatavo vairākos formātos. Tas ietilpst bibliotekāru pienākumos.

Bibliotēkas identitātes rīki ir novecojuši, plānots izveidot jaunu, modernu identitātes dizainu.

Filiālbibliotēkās Problemātiski ir sasniegt to sabiedrības daļu, kas dzīvo attālākajās lauku teritorijās, kuri neabonē laikrakstus un neizmanto internetu, līdz ar to ne vienmēr laicīgi saņem aktuālo informāciju.

Veidojot publicitāti, jāspēj pielāgoties mainīgajai videi, tehnoloģiju attīstībai un iedzīvotāju paradumu maiņai. Publicējot informāciju interneta vidē, jāpiedomā, lai tā izceltos lielajā informācijas daudzumā. Tā kā bibliotēka strādā ar dažādām mērķauditorijām, svarīgi izvēlēties katrai mērķauditorijai atbilstošu informācijas kanālu. Jāturpina meklēt veidi un informācijas kanāli, kā uzrunāt auditoriju, izprast viņu vēlmes un vajadzības bibliotēkas pakalpojumu kontekstā.

Bibliotēkās, uzsākot KAC pakalpojumu nodrošināšanu, apmeklētāju plūsma nav prognozējama. Tāpēc jāielāgo saplānot pienākumus, lai spētu nodrošināt vispusīgu bibliotēkas darba apriti.

12. Sadarbības tīkla raksturojums

- **Sadarbība ar pašvaldību un pašvaldības institūcijām**

48.tabula “Sadarbības partneri un veiktās aktivitātes LNCB”

Sadarbības partneri	Veiktās sadarbības aktivitātes
Līvānu novada pašvaldība	Juridisko un finansiālo jautājumu kārtošana, bibliotēku interešu pārstāvniecība Digitalizācijas un Informāciju tehnoloģiju mentore – apmācību cikls digitalizācijas rīku izmantošanā Novērtējuma balvas “Gada darbinieks 2024” pasniegšana Rožupes filiālbibliotēkas vadītājam
Līvānu novada Kultūras, sporta un tūrisma pārvalde	Organizatoriskie jautājumi kultūras jomā - informatīvās ikmēneša sanāksmes, Dalība LNCB semināros Dalība muzicējošo lasītāju pasākumā Ziemassvētkos
Līvānu stikla un	Izstāžu, pasākumu pilnveidošana;

amatniecības centrs (LSAC)	Reprezentācijas materiālu nodrošināšana
Vietējie amatnieki, rokdarbnieki, mākslinieki	Izstāžu veidošana
Līvānu novada skolu bibliotēkas	Nacionālās Skaļās lasīšanas reģionālā fināla organizēšana, BJVŽ, krājuma inventarizācija Jersikas pamatskolā, Līvānu pamatskolas krājuma inventarizācija un pārvietošana LNCB krājumā skolu bibliotekāru dalība LNCB rīkotajā seminārā
Līvānu pamatskola	Tehniskie darbi saimnieciskajos jautājumos
Līvānu novada Kultūras centrs	KC telpu izmantošana bibliotēkas pasākumu rīkošanai, Apskaņošanas aprīkojuma patapināšana LNCB pasākumos KC notiek LNCB sagatavoto afišu izdruka, jo KC iegādājies lielformāta izdrukas ierīci
Sutru un Rožupes kultūras nams (KN)	KN vadītājs - Dzejas dienu pasākuma vadītājs LNCB
Līvānu novada pašvaldības Sabiedrisko attiecību daļa	Bibliotēkas publicitātes nodrošināšana pašvaldības mājas lapā, informatīvajā izdevumā, uz LED ekrāna pilsētas centrā, iknedēļas informatīvajā raidījumā, "Līvānu novada dome informē"
Biedrība "Sava kabata"	Ziemassvētku tirdziņa organizēšana bibliotēkā
Līvānu novada pensionāru apvienība	Pensionāru dalība bibliotēkas organizētajos pasākumos, Pensionāru dalība mūžizglītības apmācībās
Multifunkcionālais jauniešu centrs	Telpu nodrošināšana ārējā apkalpošanas punkta darbībai Pasākumu kopīga organizēšana – vislatvijas jauniešu forums "Kopums"

- **Citi sadarbības partneri reģionā un Latvijā, veiktās sadarbības aktivitātes**

49.tabula "Citi sadarbības partneri un veiktās aktivitātes LNCB"

Sadarbības partneri	Veiktās sadarbības aktivitātes
LNB	Bibliotēku darba organizācija Ceļojošo izstāžu eksponēšana
Latvijas neredzīgo bibliotēka	Sadarbības līgums par LNerB pielāgotās literatūras izmantošanu, Izbraukums pieredzes apmaiņas nolūkā
Grāmatu izdevniecības	Grāmatu iegāde bibliotēku krājuma papildināšanai "Jumava" – Tikšanās ar autori Liu Gulevsku
Kinopunkts	Kinoseansu demonstrēšana

Biedrība "Dienvidlatgales NVO atbalsta centrs"	Senioru medijpratības seminārs "Saproti informāciju!"
Latvijas permakultūras biedrība	Sēklu maiņas punkta veidošana Izglītojošas lekcijas
Digitālās platformas www.lietovelreiz.lv	Aprite ekonomikas veicināšanas nolūkā ar projektu vadītājas E. Ozolas-Ozoliņas atbalstu veidots lietu aprites plaukts "Kas pašam lieks – citam prieks"
VKKF	Atbalstīti projekti "Sarunas ar radošām personībām"
SIA Tieto Evry BIS "Alise"	Uzturēšana, konsultācijas, dalība mācībuursos
Vidusdaugavas televīzija	Izveidoti 5 videosižeti par bibliotēkas aktualitātēm
Informatīvais ziņu portāls "Jēkabpils ziņas"	Publicētas 3 ziņas par bibliotēkas aktualitātēm
Kultūras informācijas sistēmu centrs	Abonēto datubāzu uzturēšana, BIS Alise datu virtuālā servera uzturēšana
Ziemeļvalstu Ministru padomes birojs Latvijā	Ziemeļvalstu literatūras nedēļas aktivitāšu organizēšana bibliotēkās
Apsardzes firma "Mega sargs"	Drošības pakalpojumi, drošības sistēmu uzturēšana
Latgales centrālā bibliotēka	Izglītojošs pasākums "Kultūras un atmiņas institūcijas digitālajai bibliotēkai: digitālā kultūras mantojuma publiskā un legālā pieejamība"
Valsts administrācijas skola	Izglītojošs pasākums "Dokumentu izstrādāšana un noformēšana"
Valsts ieņēmumu dienests	VID seminārs amatpersonām
Biedrība "Jēkabpils rezidence"	Izglītojošs pasākums "Publiskā runa - sevis un sava uzņēmuma atpazīstamības veicināšanai"
Augšdaugavas novada kultūras pārvalde	Izglītojošs pasākums "Kā sarīkot neaizmirstamu pasākumu. Skudras metropole, Gundega Skudriņa"
VARAM	Izglītojošas nodarbības e-pakalpojumu nodrošināšanai

Filiālbibliotēkās

50.tabula "Sadarbības partneri un veiktās aktivitātes filiālbibliotēkās"

Sadarbības partneri	Veiktās sadarbības aktivitātes
Līvānu novada pašvaldība	Dokumentu aprīte, finansiālais nodrošinājums
Līvānu novada kultūras, tūrisma un sporta pārvalde	Ikmēneša sanāksmes, Sabiedrības iesaiste KTSP projektā par latgaliešu valodas vietvārdu apzināšanu, Sniegta novadpētniecības krājumā pieejamā informācija

	Filmas “Straume” seansa demonstrēšana
Pagastu pārvaldes / Līvānu novada Pagastu apvienība	Dalība valdes sēdēs, Saimnieciskie jautājumi, Pasākumu kopīga plānošana un realizēšana
Novada filiālbibliotēkas	Bērnu žūrija, SBA, Skaļās lasīšanas sacensība utt.
Līvānu novada Centrālās bibliotēkas Lietotāju apkalpošanas nodaļa	Bērnu žūrija, Skaļās lasīšanas projekts, SBA grāmatu apmaiņa, dalība LNCB organizētajās tikšanās ar rakstniekiem, piem., Evija Gulbe
LNCB	Semināru apmeklējumi, krājuma komplektēšanas koordinēšana, konsultatīva un metodiska palīdzība bibliotēku darba organizēšanā, SBA
Pagastu teritorijās esošās skolas, skolu bibliotēkas	Bērnu žūrijas aktivitātes, Skaļās lasīšanas projekts, bibliotēkārās stundas, radošās nodarbības, gatavošanās dažādiem konkursiem, metodiskā palīdzība skolas bibliotēkai, “Dzejas dienas 2024” Ziemeļvalstu bibliotēku nedēļa Eiropas autoru diena Ārējo apkalpošanas punktu telpu bezatlīdzības nodrošināšana, aktivitātes bērniem ar īpašām vajadzībām
Novada kultūras iestādes	Pasākumi, pasākumu afišu izvietošana
Pašdarbības kolektīvi	Materiālu atlase pasākumiem
Vietējās kopienas	Pasākumi, izstādes
Biedrība “Baltā māja”	Dienas aprūpes centra dalībnieku izstāde
Senioru apvienība	Dalība pasākumos, Sniegta novadpētniecības krājumā pieejamā informācija Ekskursiju organizēšana senioriem
Aprūpes centrs	Pasākumi iemītniekiem
Nevalstiskās organizācijas	Dalība projektu pieteikumu sagatavošanā (Rudzātu bibliotēkas situācija: pārskata periodā iedzīvotāju iniciatīvas grupa, gatavojot projektu par ambulances krāsojuma atjaunošanu, lūdza informāciju par ēkas vēsturi. Izskatot materiālus bibliotēkā un www.periodika.lv , atklājās interesanti nezināmi fakti, kas tika pievienoti novadpētniecības krājumam.)
Sociālais dienests	Piegādā no citām un nogādā citām bibliotēkām SBA grāmatas (viens sociālais darbinieks amata pienākumus pilda vairākos pagastos)

Interesants fakts, ka vasarā Rudzātu bibliotēku par pieturas punktu izvēlējās velotūristi no Francijas Žanžeks un Monika, kuri ceļoja no Tallinas cauri visām Baltijas valstīm uz Grieķiju. Abi francūži ar velo tūrismu aizraujas jau 12 gadus un viņiem patīk braukt pa Latvijas ceļiem, jo te maz mašīnu.

- Citi sadarbības partneri reģionā un Latvijā, veiktās sadarbības aktivitātes

51.tabula “Citi sadarbības partneri un veiktās aktivitātes filiālbibliotēkās”

Sadarbības partneri	Veiktās sadarbības aktivitātes
Privātpersonām, amatniekiem	Izstādes par cilvēku vaļaspriekiem
LNB	Interaktīvā izstāde bērniem “Vai grāmatai ir knābis?”
LatvijasNeredzīgo bibliotēka	Izbraukuma seminārs
IK Virja, “Latvijas Grāmata”, apgāds “Zvaigznes ABC” veikals Preiļos	Grāmatu iegāde
Līvānu novada pašvaldības Plānošanas un attīstības nodaļa	Apmācības Latvijas - Lietuvas pārrobežu sadarbības programmas 2021. - 2027. gadam projekta “Mobilā daudzpakalpojumu koncepcijas izstrāde sociāli mazaizsargātām grupām Līvānos un Mažeikos” ietvaros
Pašvaldības VVPKAC	Konsultācijas pakalpojumu sniegšanā iedzīvotājiem un formalitāšu sakārtošanā

- Pārrobežu sadarbība, starptautiskā sadarbība

Filiālbibliotēkas kā bibliotekāro un VPKAC pakalpojumu sniedzēji attālāko lauku apvidu iedzīvotājiem tiks iesaistīti Līvānu novada pašvaldības administrācijas Plānošanas un attīstības plānošanas nodaļas sagatavotajā starptautiskajā [projektā](#) „Mobilā daudzpakalpojumu koncepcijas izstrāde sociāli mazaizsargātām grupām Līvānos un Mažeikos”.

- Bibliotēku interešu aizstāvības darbs

LNCB direktore un vietniece piedalās novada pašvaldības sēdēs, stāstot par bibliotēkas darbu un aktualizējot radušās problēmas. KTSP organizētajās informatīvajās sanāksmēs kopā ar novada kultūras iestāžu vadītājiem norisinās informācijas apmaiņa un pasākumu plānošana. Iepriekšējā gada nogalē sākas iestāžu budžeta plānošana un aizstāvēšana pašvaldības budžeta apspriedes sapulcēs, kurās piedalās direktore.

Līvānu novada Centrālā bibliotēka un tās filiāles ir Latvijas Bibliotekāru biedrības Latgales nodaļas institucionālie biedri.

Lietotāju apkalpošanas nodaļas vecākā bibliotekāre darbā ar bērniem un jauniešiem ir Līvānu novada pašvaldības kultūras komisijas locekle, 1x mēnesī piedalās komisiju sēdēs.

- Sadarbības raksturojums novadpētniecības darbā

LNCB Lai nodrošinātu novadpētniecības resursu un pakalpojumu attīstību, sadarbībā ar vietējiem novadpētniekiem un novadā populāriem cilvēkiem, tika izstādīti materiāli no privātkolekcijām – gleznas, rokdarbi, fotogrāfijas (K. Lipkova, K. Bogdāns, J. Staris, u.c.). Turpinājās sadarbība ar Līvānu novada Kultūras, tūrisma un sporta pārvaldi (novadpētniecības materiāli aptaujai par latgalisko paralēlo nosaukumu piešķiršanu vietvārdiem Līvānu novadā), citām pašvaldības iestādēm un struktūrvienībām, nevalstiskajām organizācijām u.c. institūcijām resursu apvienošanā un popularizēšanā. Pedagogi un skolēni novadpētniecības materiālus un datu bāzi “Līvānu novads” izmantoja mācību procesa organizēšanai.

Filiālbibliotēkas Bibliotekāres atzīmē arī sadarbības nozīmi novadpētniecības jomas attīstībā bibliotēkās. Visbiežāk pieminētie ir kultūras darba organizētāji pagastos, pašvaldības darbinieki, pagastos esošo skolu skolēni un skolotāji, novada bibliotēku kolēģi, un iedzīvotāji. Kāda Jersikas pagasta iedzīvotāja uzsākusi materiālu apkopošanu par Jersikas Sv. Marijas Magdalēnas Romas katoļu baznīcu un tās priesteriem, Jersikas pagasta iedzīvotājiem. Veidojot izstādi par Jersikas pamatskolu kā Ekoskolu, tika izmantotas fotogrāfijas no skolas fonda. Rožupes bibliotēkas vadītāja atzīmējusi:

Rožupes pamatskola - Novadpētniecības stundas. Skolēnu darbu izstādes: zīmējumu, rokdarbu, radošo darbu. Iesaistīšanās karjeras nedēļas pasākumos. Virtuālās fotoizstādes.

Senioru apvienība - dalība izstāžu rīkošana ar rokdarbiem, fotogrāfijām, atmiņu stāstījumiem, vēsturiskām lietām.

Rožupes pagasta iedzīvotāji - novadpētniecības materiālu izmantošana un popularizēšana.

Rožupes Kultūras nams - dalība KN pasākumos. Rožupes pašdarbības kolektīvu popularizēšana. Novadpētniecības materiālu izmantošana un popularizēšana.

Rudzātu bibliotēka uztur sakarus ar novadnieka Ulža Bērziņa tuviniekiem – sadarbojusies dzimšanas dienas atceres pasākumā. Sadarbībā ar pašvaldības darbiniekiem organizēti Rudzātu pagasta svētki.

Atbalstot KTSP vadīto projektu par latgalisko vietvārdu apzināšanu, iedzīvotāji tika aicināti iepazīties ar iespējamajiem paralēlajiem vietvārdu nosaukumiem latgaliešu valodā, izskatīt piedāvātās iespējas un izteikt savu viedokli. Rezultātā tiks stiprināta latgaliskā identitāte un saglabāts mantojums nākamajām paaudzēm, līdz ar pamestajām mājām nepazudīs vietu nosaukumi. KTSP pēc pieprasījuma tika sniegta informācija par Zviedru skanstīm Rudzātu pagastā. Izmantoti novadpētniecības krājuma materiāli no Jāņa Būmaņa grāmatas “Mazā Zemgale laikmetu griežos” un Zviedru skanstes rašanās nostāsts bijušās vēstures skolotājas rokrakstā. Par tā patiesumu gan nav ziņu. Arī filma “Straume” demonstrēta, pateicoties KTSP un Rudzātu saietam.

Sutru filiālbibliotēkai veiksmīgi rezultējiesies sadarbība ar Znotiņu baznīcu – organizēta baznīcu nakts, izveidota krucifiksu fotogrāfiju izstāde. Ar pagastā esošā kultūras vēstures arhitektūras pieminekļa [zemnieku sēta “Šultes”](#) īpašniecēm organizēti kopēji pasākumi. Vadītāja min, ka bibliotēka, kultūras nams un pagasta pārvalde sadarbībā iesaistās kā viens vesels, jo visas institūcijas ir ieinteresētas novadpētniecības izpētē.

- **Bibliotēkas sadarbības tīkls bērnu un jauniešu apkalpošanā, nozīmīgākie partneri, sadarbības vērtējums**

LNCB Lietotāju apkalpošanas nodaļas vecākā bibliotekāre darbā ar bērniem un jauniešiem kā sadarbības partnerus min:

- Līvānu novada pirmsskolas iestāde ‘Rūķīši’,
- Līvānu novada skolas (arī karjeras konsultante),
- Līvānu Bērnu un jauniešu centrs, Līvānu novada bibliotēkas.

LNCB vecākā bibliotekāre darbā ar bērniem un jauniešiem aktīvi popularizē savu darbu, iesaistās bērnu un jauniešu lasīšanas un izglītības veicināšanā. Biežākās sadarbības formas:

- tematiskie pasākumi,
- bibliotēkārās stundas,
- ekskursijas uz bibliotēku,
- izstāžu organizēšana,
- informatīvu materiālu izplatīšana.

LNCB vecākā bibliotekāre darbā ar bērniem un jauniešiem sadarbojas ar Līvānu novada pašvaldības izglītības iestādēm:

- skolām un pirmsskolas izglītības iestādēm,
- organizācijām - Bērnu un jauniešu centru,

- profesionālajām institūcijām – skolu bibliotēkām.

Ļoti nozīmīga ir skolu bibliotekāru un skolotāju atsaucība, īpaši organizējot kopīgus pasākumus.

Filiālbibliotēkās Rudzātu bibliotēka bija kā informatīvais sadarbības partneris. Biedrība “LVC” un izdevniecība “Byumaņi” (Ansis Ataols Bērziņš), piedaloties projektu konkursā, guva finansējumu un izdeva krāsojamu grāmatu pasaku “Saldats i čorts”. Grāmatas atvēršanas svētki notika Rudzātu vidusskolā, ko vadīja projekta realizētājs Ansis Ataols Bērziņš. Bibliotēka bija kā informatīvais sadarbības partneris.

Rožupes bibliotēka analizējot sadarbību bērnu un jauniešu apkalpošanā min vietējo pamatskolu, bērnudārzu un kultūras namu. Pie aktivitātēm uzrādītas lasīšanas veicināšanas aktivitātes, mācību stundas bibliotēkā, bibliotekārās stundas, izstāžu rīkošanu un dalība pašvaldības organizētajos pasākumos, piemēram, organizēta un vadīta spēle “Grāmatu medības”, “Spoku nakts ballīte”, organizētas spēles, rotaļas, lasītas grāmatas pagasta svētku festivālā “Šļakatas”.

Atbilst ANO Ilgtspējīgas attīstības mērķiem

13. Metodiskais un konsultatīvais darbs

- **Situācijas apraksts, kopaina, metodiskā un konsultatīvā darba prioritātes pārskata periodā**

LNCB veic Līvānu RGB metodiskā darba funkcijas novada 6 vietējās nozīmes bibliotēkām, 7 izglītības iestāžu bibliotēkām, atbalsta darbinieku profesionālo pilnveidi, nodrošina darbinieku neformālās izglītības pārraudzību, ir atbildīga par dokumentu un bibliotēku nozares un cita veida aktuālās informācijas apriti novada, reģiona un valsts līmenī.

LNCB kā Līvānu RGB koordinē BIS Alise darbību reģiona bibliotēkām visās Līvānu novada un Ilūkstes novada 9 publiskajās un 1 izglītības iestādes bibliotēkā.

Par 2024. gada prioritāti izvirzīta bibliotēku darbinieku profesionālās tālākizglītības veicināšana, tādā veidā sekmējot bibliotēku sniegto pakalpojumu kvalitātes uzlabošanu un konsultācijas bibliotekāriem profesionālajā jomā.

- **Reģiona galvenās bibliotēkas sniegtais metodiskais un konsultatīvais atbalsts, īstenotie profesionālās pilnveides un pieredzes apmaiņas pasākumi**

Mēneša pēdējā ceturtdiena Līvānu novada bibliotēkās ir paredzēta kā metodiskā diena semināru organizēšanai. Semināra dienai tiek sastādīta darba kārtība, ko apstiprina bibliotēkas direktore un izsūtīta bibliotēku darbiniekiem. Par LNCB organizētajiem semināru apmeklējumiem dalībnieki saņem apliecinājumus. 2024. gadā izsniegti 72 apliecinājumi. Kopējais LNCB organizēto semināru stundu skaits 25. Šīs dienas pielāgojam arī publisko pasākumu organizēšanai visiem lietotājiem vai konkrētām mērķgrupām.

Pārskata gadā LNCB organizējusi 4 metodiskos seminārus novada bibliotekāriem. Semināros darbinieki tiek informēti par aktualitātēm bibliotēku jomā, darbinieki dalās ar apmeklētajos

profesionālās pilnveides pasākumos gūtajām atziņām, tiek uzaicināti pašvaldības pārstāvji. Gada sākumā parasti atskatāmies un izvērtējam iepriekšējā gada veikumu un problēmsituācijas novada bibliotēkās. Lai paplašinātu bibliotekāru redzesloku un profesionālās iemaņas, iespēju robežās uzstāties tiek pieaicināti vieslektori:

- ar prezentāciju par digitālo rīku izmantošanas iespējām tika uzaicināta Līvānu novada pašvaldības Digitalizācijas un Informācijas tehnoloģiju mentore,
- vienotās dokumentu aprites sistēmas izmantošana platformā microsoft; iespējas digitālā dizaina platformas Canva izmantošanā- pašvaldības Digitalizācijas un Informācijas tehnoloģiju mentore,
-

“Ievērojamākie Latgales rakstnieki un dzejnieki” - lekcija notikumu cikla “Latviešu grāmatai 500” ietvaros – Līvānu 1. vidusskolas literatūras skolotāja,

- medijpratības darbnīca “Saproti informāciju” Izglītības un zinātnes ministrijas Profesionālās un pieaugušo izglītības departamenta speciāliste,
- ieskats portāla lakuga.lv darbā, informācijas sagatavošanā medijiem un latgaliešu valoda publicitātē – latgaliešu ziņu portāla lakuga.lv pārstāve,
- latgaliskās identitātes stiprināšanas iespēju apzināšana – KTSP vadītāja.

2024. gadā tika organizēts viens izbraukuma seminārs uz Rīgu. Profesionālās pieredzes apmaiņas braucienā tika apmeklēta Latvijas Neredzīgo bibliotēka un LNB. Viesojanās LNerB rezultējās ar jauna pakalpojuma ieviešanu LNCB. Tika noslēgts sadarbības līgums ar LNerB, lai attiecīgajai mērķauditorijai un arī senioriem vai bērniem būtu nodrošināta pieejamība pielāgotās literatūras izdevumiem.

LNB apmeklējuma laikā Līvānu novada bibliotēku darbinieki piedalījās LNB KAC organizētajā seminārā. LNB nozaru speciālistu prezentētās tēmas bija:

- jaunieši un tehnoloģijas,
- lasīšanas veicināšana un medijpratība – viens pēc otra vai kopā?
- digitālā bibliotēka: nojaucot robežas,
- Latvijas Bibliotēku Portāls un Literatūras ceļvedis – lasi, uzzini, iesaisties!
- Bērnu literatūras centra pakalpojumi (7. stāvs),
- LNB Apmaiņas krājuma un bezatlīdzības izdevuma sadales telpas

LNCB direktorei Baibai Āriņai šis bija pirmais pieredzes apmaiņas brauciens un arī pirmie iespaidi: *“Jaunu sadarbību veidošana un pieredzes apmaiņa ir kā gaiša lāpa rudens dzestrumā. Noslēgtā sadarbība ar Latvijas Neredzīgo bibliotēku Līvānu novadam sniegs būtisku pienesumu, sniedzot jaunas un speciāli pielāgotas lasīšanas iespējas mūsu senioriem. Savukārt bibliotēkas kolektīva vizīte LNB ļāva iedvesmoties jauniem darbiem, iegūt atziņas un saliedēt kuplo Līvānu novada bibliotekāru saimi.”*

Darbinieki atzinīgi novērtē šādu semināru lietderību. Iegūtie atzinumi sekmēs inovatīvu metožu pielietošanu bibliotēku darba organizācijā. Tā bija arī darbinieku iepazīšanās ar LNB speciālistiem.

LNCB pēc vajadzības notiek arī iepriekš neplānotas sapulces. Darba dienās bibliotekāri darbu uzsāk vienu stundu pirms apmeklētāju apkalpošanas, tāpēc nekas nerada šķēršļus noorganizēt spontāni šādas sapulces. Tajās tiek apspriesti bibliotēkas aktuālie jautājumi, pasākumu organizēšanas jautājumi, nodota informācija kolēģēm pēc KTSP rīkotajām sapulcēm kopā ar pašvaldības administrāciju un jebkāda cita veida aktuāla informācija. Pašvaldības organizētajās sapulcēs piedalās LNCB direktore, direktores vietniece un filiālbibliotēku darbinieces.

Ērts saziņas veids ir Whatsapp grupu sarakstes. Izveidotas atsevišķas grupas ar filiālbibliotēku, LNCB un izglītības iestāžu bibliotēku kolēģēm. Bieži šajās sarakstēs izmantojam opciju “Aptauja”.

Regulāra sazināšanās notiek telefoniski, informācijas un dokumentu apmaiņa notiek ar e-pasta starpniecību.

52.tabula “LNCB organizētie semināri”

N.p.k.	Norises laiks	Norises vieta	Organizētājs	Pasākuma nosaukums, galvenās tēmas	Dalībnieku skaits/ no tiem skolu bibliotekāri	Stundu skaits
1.	25.04.24.	LNCB	LRGB	Seminārs Līvānu novada bibliotekāriem: - Bibliotēku aktualitātes, - Iepazīšanās ar potenciālo sadarbības partneri – Izglītības pārvaldes Digitalizācijas un IT mentori, - LNB Apaļā galda diskusijās gūtās atziņas un informācija, - Latvijas skolu un bērnu bibliotēkuru lasītprasības foruma aktualitātes, - Pieredzes apmaiņa par VPKAC darbību bibliotēkās, - Mācību ciklā “Mēs savai kopienai” gūtā iespaidi un atziņas, - LNCB filiālbibliotēku labākie 2023. gada praktiskās pieredzes piemēri, - Tikšanās ar rakstnieku, žurnālistu Armandu Puči.	20 / 4	5
2.	26.09.24.	LNCB	LRGB	Seminārs Līvānu novada bibliotekāriem: - Bibliotēku aktualitātes, - Kultūras, sporta un tūrisma pārvaldes informācija, - Vienotās dokumentu aprites sistēmas izmantošana platformā Microsoft, - Iespējas digitālā dizaina platformas CANVA izmantošanā, - Radošās aģentūras “Skudras metropole” direktores Gundegas Skudriņas seminārā “Kā sarīkot neaizmirstamu pasākumu” gūtās atziņas, - KAC un Pagastu apvienību aktuālā informācija, - “Ievērojamākie Latgales rakstnieki un dzejnieki”, - Līvānu novada iedzīvotāju vajadzību izpēti rezultātu apkopojums.	17 / 0	5

3.	31.10.24.	Rīgas Neredzīgo bibliotēka, LNCB	LRGB	Līvānu novada bibliotekāru profesionālās pieredzes apmaiņas brauciens uz Latvijas Neredzīgo bibliotēku un izbraukuma seminārs Latvijas Nacionālajā bibliotēkā: - Latvijas Neredzīgo bibliotēkas apmeklējums - Jaunieši un tehnoloģijas, - Lasīšanas veicināšana un medijpratība – viens pēc otra vai kopā?, - Digitālā bibliotēka: nojaucot robežas, - Latvijas Bibliotēku Portāls un Literatūras ceļvedis – lasi, uzzini, iesaisties! - Bērnu literatūras centra pakalpojumi (7. stāvs), - LNB Apmaiņas krājuma un bezatlīdzības izdevuma sadales telpas.	17 / 0	8
4.	28.11.24.	LNCB	RGB	Seminārā Līvānu novada bibliotekāriem: - Bibliotēku aktuālā informācija, - Kultūras, sporta un tūrisma pārvaldes informācija, - Medijpratības darbnīca “Saproti informāciju”, - Ieskats portāla lakuga.lv darbā, informācijas sagatavošanā, medijiem un latgaliešu valoda publicitātē, - Komplektēšanas seminārā gūtās pieredzes atziņas, - Intara Rešetina-Pētersona koncertprogramma.	16 / 2	7

• Metodiskais un konsultatīvais atbalsts izglītības iestāžu bibliotēkām

Metodiskais un konsultatīvais darbs sniegts 7 izglītības iestāžu bibliotēkām. Tā ir aktuālās informācijas nodošana un LNCB speciālistu konsultācijas. Skolu bibliotekāri tiek aicināti arī uz LNCB organizētajiem semināriem. Atsevišķos gadījumos notiek sazināšanās ar Līvānu novada izglītības pārvaldi, jo skolu bibliotēku darbība ir tiešā pakļautībā izglītības pārvaldei. Intensīvāka komunikācija notika atskaišu sagatavošanas un iesniegšanas posmā, Līvānu pamatskolas slēgšanas periodā, kad tika veikta pilna krājuma inventarizācija un krājuma nodošana LNCB un BIS Alise

darbības traucējumu laikā, kas bija saistīts datu pārcelšanu KISC virtuālajā serverī. Saziņa, tāpat kā ar publisko bibliotēku darbiniekiem, notiek telefoniski, ar e-pasta starpniecību un Whatsapp skolu bibliotekāru grupiņā, arī individuālās tikšanās.

- **Metodiskā un konsultatīvā darba organizācija darbā ar bērniem un jauniešiem**

LNCB vecākā bibliotekāre darbā ar bērniem un jauniešiem veic konsultatīvo darbu ar novada bibliotēkām:

- regulāri sadarbojas ar visām LNCB filiālbibliotēkām un Līvānu novada skolu bibliotēkām,
- koordinē Bērnu žūrijas aktivitātes un organizē noslēguma pasākumu Līvānu novada bibliotēkām,
- koordinē "Skaļās lasīšanas" sacensību aktivitātes, piedalās vietējos konkursos un organizē reģionālo noslēguma pasākumu,
- informē par LNB Bērnu literatūras centra aktivitātēm, piedalās semināros un informē pagastu bibliotēku darbiniekus par aktuālāko darbā ar bērniem un jauniešiem.

- **Sadarbība ar citām iestādēm (metodiskā un konsultatīvā darba jomā)**

53.tabula "Citi sadarbības partneri un veiktās aktivitātes LNCB"

Sadarbības partneri	Veiktās sadarbības aktivitātes
LNB Bibliotēku attīstības centrs	Grāmatu dāvinājumi, informācija par bibliotēku darba novitātēm, konsultācijas, semināri, konferences
LNB Bērnu literatūras centrs	Konsultācijas, lasīšanas veicināšanas programmu koordinēšana
LNB Kompetenču attīstības centrs	Bibliotekāru dalība profesionālās pilnveides izglītībasursos
KM, VARAM	Profesionālās pilnveides semināri, sadarbības partneri, veiktās sadarbības aktivitātes
Citu novadu bibliotēkas	Koleģiālas konsultācijas un ieteikumi reālās darba situācijās

- **Metodiskā un konsultatīvā darba problēmas un to risinājumi, profesionālās pilnveides vajadzības**

LNCB metodisko darbu veic direktores vietniece. Darba kvalitāti mazina profesionālās pieredzes trūkums. Darbiniece komunicē ar iepriekšējo direktores vietnieci metodiskajā darbā, turpina iepriekšējās darba iestrādes, sazinās ar kolēģiem citos novados, labprāt izmanto izdevību piedalīties LNB organizētajos pasākumos darba kvalitātes uzlabošanas nolūkos.

2024. gadā pēc pašvaldības administrācijas ierosinājuma bibliotēkas e-pasti tika pārcelti no Thunderbird uz Microsoft Office vidi Outlook programmu. Līdz programmas piedāvāto iespēju apgūšanai tika konstatēti dažādi starpgadījumi – nepamanīti e-pasta ziņojumi, nokļīduši dokumenti u. c. Šo programmu administrē pašvaldības Informācijas tehnoloģiju nodaļas datorsistēmu un datortīklu administrators. LNCB Informācijas tīkla pārzinim administrēt šo programmu pieeja liegta. Līdz ar to sarežģītumu risinājumi kļuva laikietilpīgāki. Outlook programmas piedāvāto opciju dažādību LNCB un novada bibliotēku darbiniekiem palīdzēja apgūt Līvānu novada Digitalizācijas un Informācijas

tehnoloģiju mentore kopīgajā bibliotekāru seminārā un 6 nodarbībās grupiņām ar nelielu dalībnieku skaitu.

Oficiālajos PMLP un RIG010 portālos statistikas dati atšķiras. Novadā vienoties par vienu no abiem avotiem ir problemātiski, jo katrai bibliotēkai jau pirms vairākiem gadiem ir bijusi iespēja izvēlēties jebkuru no avotiem. Līdz ar to darba kvalitātes rādītāju galarezultāta aprēķināšana būs atšķirīga.

Pārskata apkopošanai izmantoti:

Informācijas resursu attīstības nodaļas vadītājas **Taisijas Vasilenko**,
LNCB Informācijas resursu attīstības nodaļas vecākās bibliogrāfes – novadpētniecības speciālistes **Ivetas Švirkstes**,
LNCB Informācijas resursu attīstības nodaļas vecākās bibliotekāres krājuma komplektēšanas un apstrādes darbā **Tatjanas Pavlovas**,
Lietotāju apkalpošanas nodaļas vecākās bibliotekāres darbā ar bērniem un jauniešiem **Margitas Mālnieces**,
Lietotāju apkalpošanas nodaļas bibliotēku informācijas speciālistes **Intas Onckules**,
Jaunsilavu bibliotēkas vadītājas **Ligitas Iesalnieces**,
Rīta bibliotēkas vadītājas **Meldras Vilcānes**,
Rožupes bibliotēkas vadītājas **Maijas Jasinskas**,
Rudzātu bibliotēkas vadītājas **Skaidrītes Brūveres**,
Sutru bibliotēkas vadītājas **Valdas Pintānes**,
Turku pagasta bibliotēkas vadītājas **Ritas Grugules**
iesniegtie gada darba pārskati.
Pārskatu sagatavoja LNCB direktores vietniece Lidiņa Pintāne.

14. Pielikumi

Pielikums Nr. 1

Līvānu novada Centrālās bibliotēkas krājumu komplektēšanas un organizācijas politika 2024. – 2028. gadam.

Līvāni, 2024

Līvānu novada pašvaldības iestāde - Līvānu novada Centrālā bibliotēka un tās struktūrvienības: Jaunsilavu, Jersikas, Rīta, Rožupes, Rudzātu, Sutru un Turku pagasta bibliotēkas nodrošina Līvānu novada pašvaldības teritorijā izglītojošu, informatīvu un kultūras pieejamību, un kvalitatīvus bibliotekāros pakalpojumus. Līvānu novada Centrālajai bibliotēkai ir izveidots ārējais grāmatu izsniegšanas punkts, kurš darbojas multifunkcionālā jaunatnes iniciatīva centra „Kvartāls” telpās un 3 ārējās apkalpošanas punkti novadā: Jersikas bibliotēkas ārējās apkalpošanas punkts Jersikas pagasta Jersikas ciemā, Rožupes bibliotēkas ārējās apkalpošanas punkts Rožupes pagasta Mežancānu ciemā un Rožupes bibliotēkas ārējās apkalpošanas punkts Alternatīvās aprūpes centrā “Rožlejas”.

Līvānu novada Centrālās bibliotēkas krājums

Līvānu novada Centrālās bibliotēkas krājums ir universāls un tiek veidots atbilstoši administratīvās teritorijas attīstības interesēm. Bibliotēka nodrošina sava krājuma, datu bāzu un informācijas sistēmu, kā arī citu bibliotēku krājumu pieejamību ikvienam lietotājam, izmantojot

starpbibliotēku abonementu pakalpojumus. Līvānu novada Centrālā bibliotēka ir reģiona galvenā bibliotēka, tās klientu segmentācija ir daudzveidīga, tas nosaka universāla krājuma attīstības principu.

Līvānu novada Centrālās bibliotēkas filiālbibliotēku krājumi

Līvānu novada vietējas nozīmes bibliotēkas nodrošina bibliotēku pakalpojumus lietotājiem to dzīvesvietās, darba, mācību, atpūtas vietās un citu vietu tiešā tuvumā, lai iegūtās prasmes un iemaņas pielietotu novada iedzīvotāju izglītības kvalitātes nodrošināšanai, radošas pieejas attīstīšanai, tālākizglītības un mūžizglītības kvalitātes nodrošinājumam.

Filiālbibliotēkas uzkrāj un sistematizē universāla rakstura dokumentus, kas apmierina bibliotēkas lietotāja pieprasījumu, nodrošina pieprasītā dokumenta pieejamību no citām bibliotēkām.

Krājuma komplektēšanas mērķis - veidojot krājumu, nodrošināt Līvānu pilsētas un novada iedzīvotājiem pirmo saskarsmi ar grāmatu, piekļuvi informācijai gan drukātā, gan elektroniskā formātā, atbalstu formālai un mūžizglītībai, un iespēju atpūsties.

Mērķauditorija jeb galvenās bibliotēku lietotāju grupas:

- Pirmsskolas vecuma bērni;
- Skolēni;
- Studenti;
- Nodarbinātie;
- Bezdarbnieki;
- Pensionāri.

Krājuma komplektēšanas avoti:

- pirkumi,
- abonēšana,
- dalība projektos,
- dāvinājumi,
- aizvietošana.

Grāmatas un audiovizuālie dokumenti tiek iepirkti grāmatu izdevniecību veikalos, grāmatu bāzēs, grāmatu izstādēs, pie izplatītājiem.

Preses izdevumi tiek abonēti Latvijas Pasta abonēšanas sistēmā, tiek izmantoti arī preses izdevēju atlaižu piedāvājumi.

Finansējums krājumu komplektēšanai:

Līvānu novada Centrālās bibliotēkas un filiālbibliotēku finansējumu krājumu veido:

- Līvānu novada pašvaldības budžets;
- dalība VKKF mērķprogrammās;
- dāvinājumi.

Līvānu novada Centrālās bibliotēkas prioritātes krājuma komplektēšanai:

- **Informācija.** Uzziņu izdevumi, enciklopēdijas, vārdnīcas, rokasgrāmatas, ceļveži, datubāzes.
- **Daiļliteratūra, latviešu oriģinālliteratūra.**
- **Nozaru literatūra.** Līvānu novada Centrālā bibliotēkā komplektē visu nozaru literatūru. Padziļināti komplektē tādas nozares kā: psiholoģija, sociālās zinātnes, medicīna, menedžments, mārketinga, sabiedriskās attiecības, kultūras vēsture, vēsture; Lai nodrošinātu piekļuvi aktuālai un pārbaudītai informācijai, tiek abonētas datubāzes: EBSCO, DB rokasgrāmatas.
- Filiālbibliotēkas nozaru literatūru komplektē saskaņā definētajām komplektēšanas prioritātēm (skatīt tabulu). Pārējo nozaru literatūras pieejamību pagastos nodrošina ar SBA palīdzību.
- **Izdevumi bērniem un jauniešiem.** Bērnu literatūras nodaļa komplektē visu nozīmīgāko Latvijā izdoto daiļliteratūru un nozaru literatūru, bērniem, pusaudžiem un jauniešiem no 0 – 16 gadiem. Komplektēšanas izvēle ir balstīta uz to, lai bērnu apkalpošanas nodaļas krājums dotu

Līvānu novada publisko bibliotēku pārskats par 2024. gadu

iespēju dažāda vecuma lasītājiem atrast savām interesēm atbilstošu daiļliteratūras vai nozaru tēmu.

- **Dokumenti novadpētniecības krājumam.** Izdevumi, kas saistīti ar Līvāniem, kultūrvēsturisko novadu, personībām.

Tabula “Komplektēšanas prioritātes LNCB filiālbibliotēkās”

Bibliotēka	Komplektēšanas prioritātes	Mērķauditorija
Jaunsilavu bibliotēka	Latviešu oriģinālliteratūra Tulkotā daiļliteratūra Nozaru literatūra: • Psiholoģija; • Izglītība; • Lauksaimniecība; • Mājturība, mājsaimniecība; • Medicīna; • Ģeogrāfija; • Vēsture. Literatūra bērniem un jauniešiem	Skolēni – 41% Nodarbinātie – 19% Bezdarbnieki – 10% Pensionāri – 8% Izglītības darbinieki – 6% Studenti – 5%
Jersikas bibliotēka	Latviešu oriģinālliteratūra Tulkotā daiļliteratūra Nozaru literatūra: • Psiholoģija; • Māksla; • Mājturība, mājsaimniecība; • Medicīna; • Ģeogrāfija; • Vēsture Literatūra bērniem un jauniešiem	pensionāri; bezdarbnieki; nodarbinātie; bērni un jaunieši līdz 18 gadiem; invalidi; studenti.
Rīta bibliotēka	Latviešu oriģinālliteratūra Tulkotā daiļliteratūra Nozaru literatūra: • Psiholoģija; • Mājturība, mājsaimniecība; • Medicīna; • Māksla; • Lauksaimniecība; • Ģeogrāfija ; ▪ Vēsture. Literatūra bērniem un jauniešiem	Bērni un jaunieši līdz 18 gadiem; Studenti; Strādājošie Bezdarbnieki Zemnieki Pensionāri
Rožupes bibliotēka	Latviešu oriģinālliteratūra Tulkotā daiļliteratūra Nozaru literatūra: • Filozofija; • Psiholoģija; • Reliģija; • Sabiedriskās zinātnes;	Pirmsskolas vecuma bērni Skolēni Studenti Pedagogi Bezdarbnieki Pensionāri Zemnieki

	• Medicīna; • Lauksaimniecība; • Inženierzinātnes; • Māksla; • Valodniecība; • Vēsture. Literatūra bērniem un jauniešiem	
Rudzātu bibliotēka	Latviešu oriģinālliteratūra Tulkotā daiļliteratūra Nozaru literatūra: • Psiholoģijā ; • Pedagoģijā ; • Ekonomikā ; • Tehnika ; • Lauksaimniecībā ; • Uzņēmējdarbībā ; • Māksla ; • Literatūrzinātne ; • Ģeogrāfija ; • Vēsture . Literatūra bērniem un jauniešiem	Bērni un jaunieši līdz 18 gadiem; Strādājošie; Izglītības darbinieki; Bezdarbnieki; Pensionāri; Studenti; Zemnieki
Sutru bibliotēka	Latviešu oriģinālliteratūra Tulkotā daiļliteratūra Nozaru literatūra: • Psiholoģija; • Mājturība, mājsaimniecība; • Medicīna; • Māksla; • Lauksaimniecība; • Ģeogrāfija ; • Vēsture Literatūra bērniem un jauniešiem	• pirmsskolas bērni; • skolēni; • nodarbinātie; • mājsaimnieces; • bezdarbnieki; • pensionāri.
Turku pagasta bibliotēka	Latviešu oriģinālliteratūra Tulkotā daiļliteratūra Nozaru literatūra: • vispārīgā nodaļa; • psiholoģija; • medicīna; • lauksaimniecība; • māksla; • vēsture. Literatūra bērniem un jauniešiem	• pirmsskolas bērni; • skolēni; • zemnieki; • bezdarbnieki; • pensionāri.

Citi faktori, kas nosaka prioritātes dokumentu komplektēšanā

1. Reģionālais aspekts.

2. Valodas, kādās dokumenti tiek komplektēti. Pamatā tiek komplektēti dokumenti latviešu valodā. Ja konkrētā nozarē trūkst dokumentu latviešu valodā, ar lielu atlati komplektē dokumentus angļu, krievu valodās, retāk vācu valodā. Prioritārā valoda tiek izvēlēta, ņemot vērā pieejamos dokumentus un bibliotēkas lietotāju mērķa grupas, kas pamatā izmanto attiecīgo literatūru.

3. Izdevumu veidi, formāti. Līvānu novada Centrālā bibliotēka komplektē dažādu veidu un formātu izdevumus, atbilstoši bibliotēkas statusam un definētajam komplektēšanas līmenim nozarē. Svarīgi, komplektējot krājumu, ievērot racionālu attiecību starp tā daļām – esošo un jauno fizisko un digitālo resursu esamību proporcionāli klientu pieprasījumam.

4. Eksemplaritāte.

- Bērnu literatūru komplektē 1 – 2 eksemplāros;
- Nozaru dokumentus komplektē 1 eksemplārā;
- Pieaugušo daiļliteratūru komplektē 1 – 2 eksemplāros.

5. Hronoloģiskais apsvērumš.

- Komplektē jaunus uzziņu izdevumus, enciklopēdijas un vārdnīcas, kā arī dažādos laika periodos izdotos dokumentus, kas nav zaudējuši aktualitāti, ir pieprasīti, vai ar īpašo kultūrvēsturisko vērtību;
- Daiļliteratūra – aktīvam krājumam komplektē pamatā pēdējo 5 gadu izdevumus;
- Periodiku komplektē, abonējot, vēlāk glabā un nodrošina pieeju attiecīgi noteiktajiem termiņiem.
- Dāvinājumus pieņem ar atlasīti, īpaši pieprasītos vai ar kultūrvēsturisko vērtību pilnos gada komplektos (retos gadījumos vērtīgiem izdevumiem komplektos pieļaujami iztrūkumi).

Krājumā neiekļauj:

- Skolu mācību grāmatas;
- Sīkus iespaidarbus, īslaicīgas nozīmes iespaidarbus (programmas, afišas, reklāmas prospektus un tml.), izņemot novadpētniecības krājumam;
- Aģitācijas materiālus.

Dokumentu atlases kritēriji

- Dokumenta atbilstība bibliotēkas mērķiem un lasītāju vajadzībām;
- Dokumenta saistība ar esošajiem materiāliem krājumā;
- Zinātniskā, kultūrvēsturiskā, literārā un mākslinieciskā dokumenta vērtība;
- Informacionālā un sociālā dokumenta vērtība (klasika, autora vai izdevēja reputācija un nozīmīgums, novadpētniecības tematika);
- Dokumenta novitātes pakāpe attiecībā uz krājumā esošajiem;
- Dokumenta praktiskā nozīme, aktualitāte, pieprasījums;
- Dokuments nav pieejams vai ir ierobežota pieeja citās bibliotēkās;
- Dokumenta formāts ir atbilstošs bibliotēkai;
- Dokumenta cena.

Krājuma norakstīšanas iemesli:

Norakstīšanai paredzētos dokumentus bibliotēkas atlasa pēc sekojošiem kritērijiem:

- Saturā novecojuši dokumenti;
- Liekie dubleti;
- Bibliotēkas profilam neatbilstoši dokumenti;
- Nolietoti vai bojāti dokumenti, kuri kļuvuši nederīgi turpmākai izmantošanai un kurus nav iespējams (vai nav finansiāli izdevīgi) salabot;
- Lietotāju nozaudēti un citi dokumenti, kuri pazuduši brīvpieejas apstākļos un kuru zudumu bibliotēka ir konstatējusi;

- Dokumenti, kas nav atgūstami lietotāju vainas dēļ (piemēram, lietotāju dzīvesvietas maiņas dēļ).

Periodisko izdevumu glabāšanas termiņi:

- Laikraksti - 10 gadi,
- Bērniem un pusaudžiem adresētie izdevumi atkarībā no aktualitātes – 1-3 gadi;
- žurnāli - 5 gadi; nozaru, tematiskie - pēc vajadzības,
- Līvānu novada pašvaldības informatīvais izdevums “Līvānu Novada Vēstis” - bez laika ierobežojuma.

Līvānu novada Centrālās bibliotēkas Repozitārijs

Repozitārijs ir pasīvais iespieddarbu krājums ar reģionālu nozīmi.

Repozitārija galvenās funkcijas:

- nodrošināt maz pieprasītās krājuma daļas saglabājamību;
- garantēt depozitārija krājumā esošo dokumentu pieejamību visu Līvānu novada Centrālās bibliotēkas lietotāju pieprasījuma apmierināšanai.

Repozitārija krājumā ir pieejami:

- maz pieprasīti iepriekšējo gadu dokumenti ar zinātnisku, kultūrvēsturisku vai māksliniecisku vērtību (arī ar potenciālo), kā arī reti izdevumi;
- dažāda satura dubletes;
- dokumenti, kas nav pieejami citās reģiona pašvaldību publiskajās bibliotēkās.

Repozitārija dokumentu izsniegšana:

- Līvānu novada Centrālās bibliotēkas metodiskās zonas pārraudzības zonas bibliotēkām izsniegšana notiek, reģistrējot izsniegumu kā SBA pakalpojumu.

LNCB Krājuma komplektēšanas un apstrādes vadītāja T. Pavlova _____
2024. gada 02. janvāris

Pielikums Nr.2
“Aptaujas rezultāti”

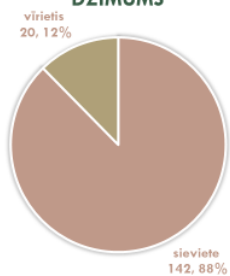

PAR APTAUJU

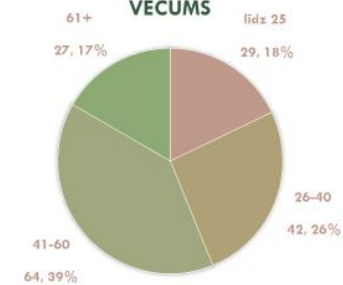
- Aptaujas mērķis: noskaidrot Līvānu novada iedzīvotāju intereses un vajadzības bibliotēkas pakalpojumu uzlabošanai un pilnveidei.
- Aptaujas norises laiks: augusts-septembris 2024.
- Digitāla un drukāta anketas forma.

- Kopējais dalībnieku skaits: 162

DZIMUMS

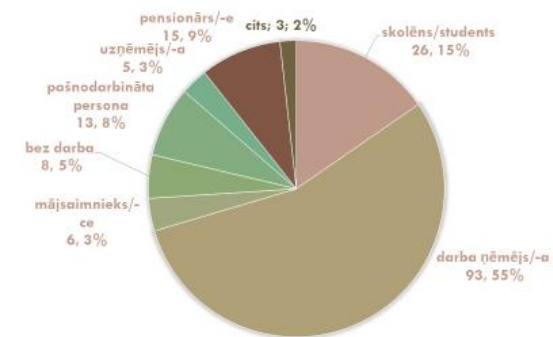
VECUMS

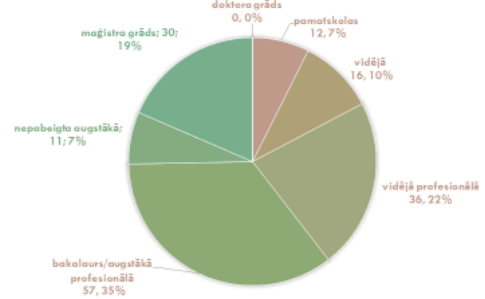
DZĪVESVIETA

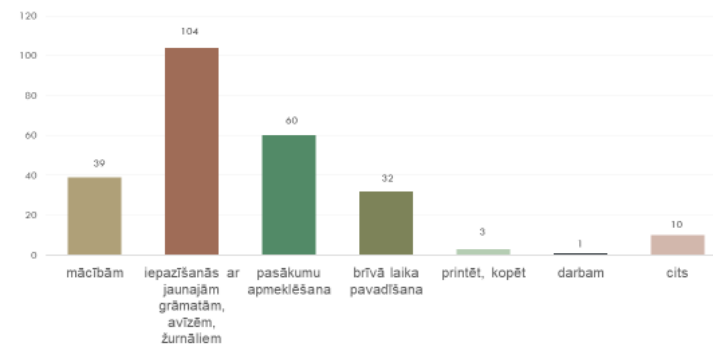
NODARBOŠANĀS

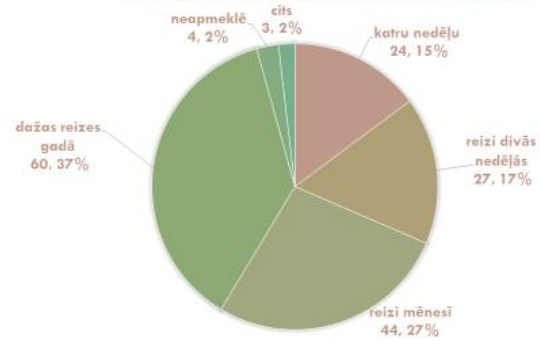
IZGLĪTĪBAS LĪMENIS

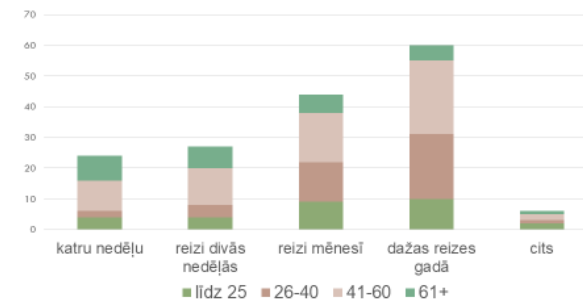
BIBLIOTĒKAS APMEKLĒJUMA MĒRĶIS

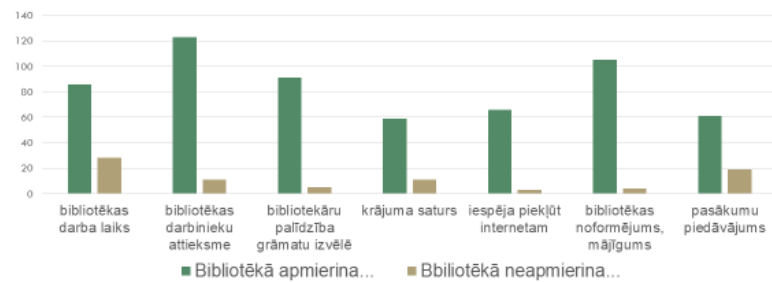
BIBLIOTĒKAS APMEKLĒJUMA BIEŽUMS

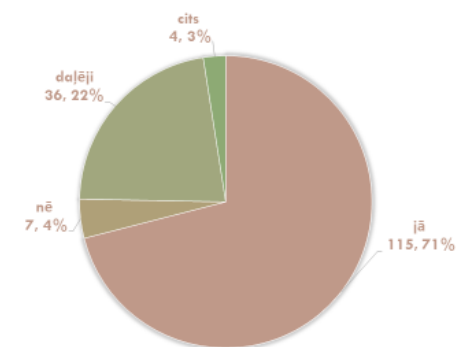
BIBLIOTĒKAS APMEKLĒJUMA BIEŽUMS PĒC VECUMA

APMIERINĀTĪBA AR BIBLIOTĒKU

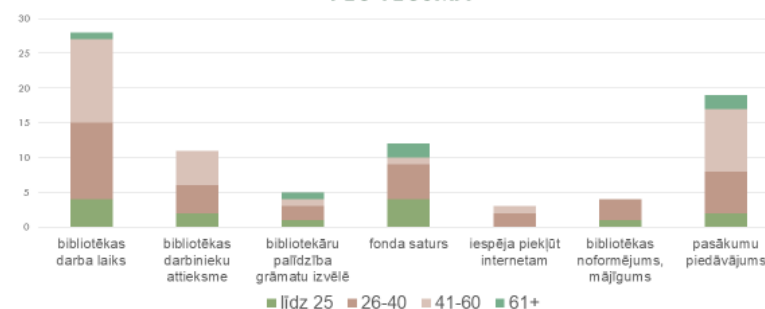
VAI APMIERINA BIBLIOTĒKAS KRĀJUMA KVALITĀTE UN APJOMS

KAS NEAPMIERINA BIBLIOTĒKAS KRĀJUMA KVALITĀTĒ UN APJOMĀ?

- Grāmatu fonds ir novecojis. Daudzas grāmatas ir vecas un nolietotas. Nav jaunākās oriģinālās literatūras angļu valodā.
- Vairāk ārzemju (nevis krievu, bet angļu) literatūras.
- Ļoti daudz romāni pusmūža cilvēkiem.
- Vajag vairāk jauno literatūru, periodiku.

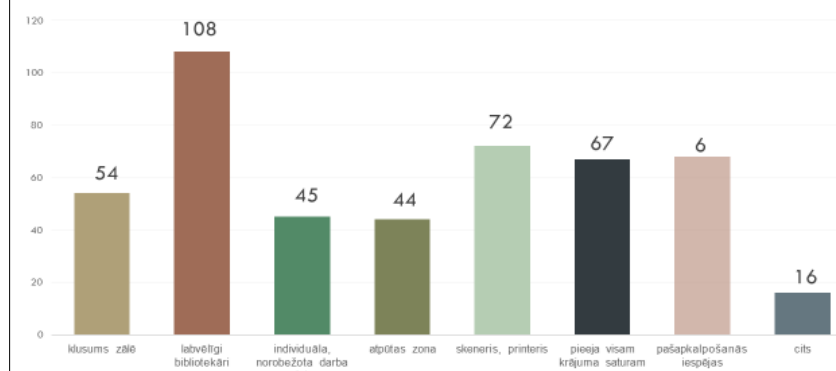
NEAPMIERINĀTĪBAS IEMESLI PĒC VECUMA

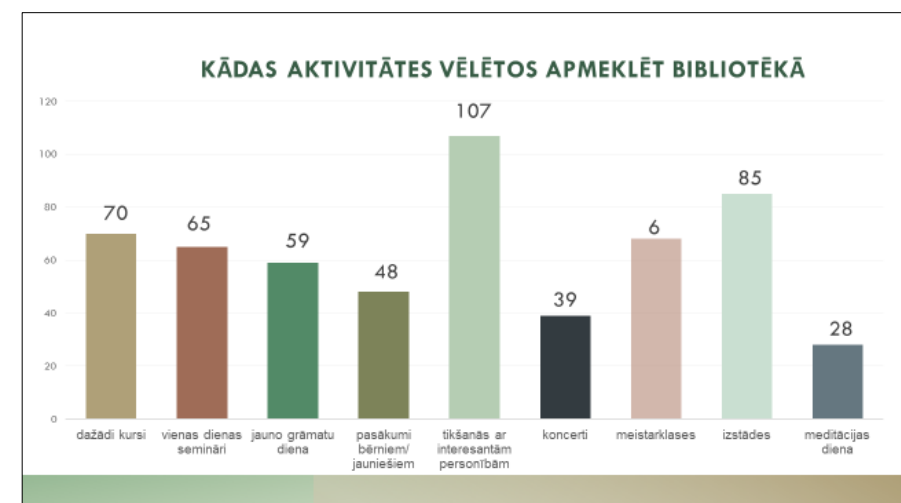
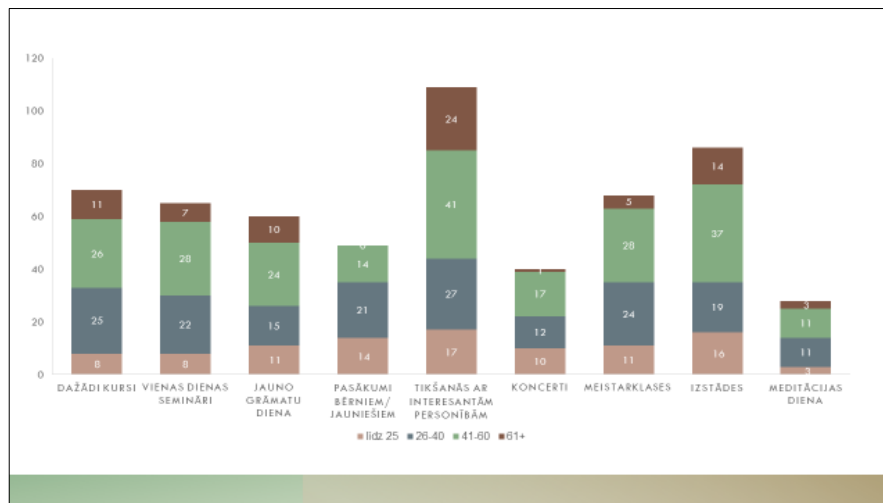
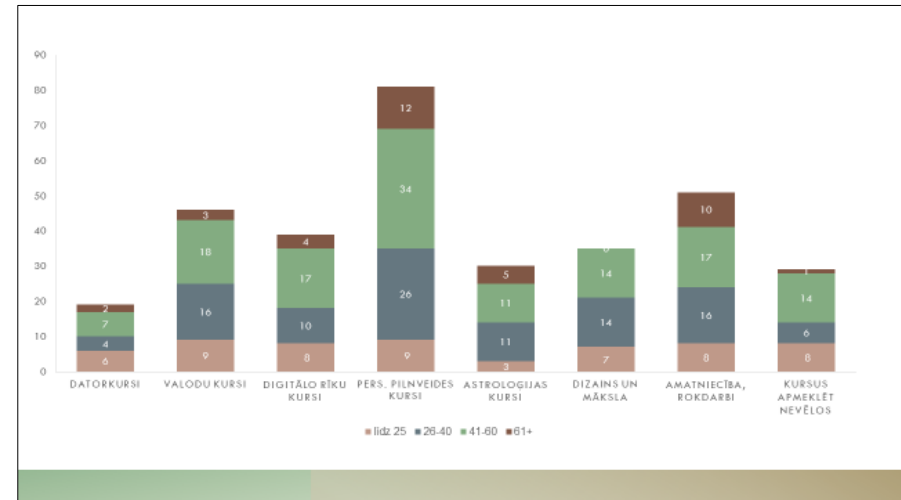
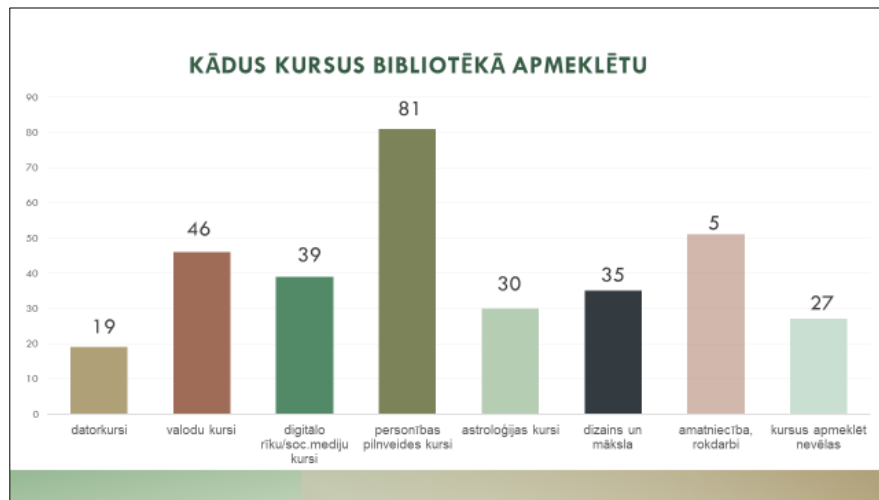
KAS BIBLIOTĒKĀ BŪTU JĀUZLABO?

vairāk vieslektoru
pasākumu organizēšana pēc darba laika
Vajadzīgi pasākumi bērniem un bērniem kopā ar vecākiem, vecvecākiem
vairāk pasākumu ārtelpā uzlabot sociālo mediju profilu saturu
pasākumu piedāvājums jauniešiem kafijas automāts
radošums nedaudz ilgāks darba laiks
vairāk literatūras angļu valodā savlaicīga informācija par pasākumiem
jauno grāmatu diena digitāli interesantāki pasākumi un izstādes
uzlabot mājaslapas noformējumu
rīkot pasākumus arī sestdienās pasākumi jaunajām māmiņām
daudzveidīgāki pasākumi

KAS IR VAJADZĪGS KOMFORTABLAM DARBAM BIBLIOTĒKĀ

Līvānu novada publisko bibliotēku pārskats par 2024. gadu

CITI KOMENTĀRI UN IETEIKUMI

- Vairāk piesaistīt jauno paaudzi kā ārzemēs. Vecie jau tāpat atnāks.
- Man gribētos, lai bibliotēka ir mūsdienīga un dzīvelīga. Lai tā kļūst tāda forša satikšanās vieta ne tikai ar jaunākajām grāmatām, bet arī ar cilvēkiem, saviem domubiedriem. Lai Top!
- Līvānu pilsētas bibliotēka ir vienreizēji laba, jo tur ir spēcīgs un labs kolektīvs.
- Varētu rīkot vēl vairāk tematiskos vakarus. Saruna par autobiogrāfijām, detektīvromāniem, šaha/dambretes mačus senioriem, galda spēļu vakarus mazākiem bērniem, bērnu grāmatu izlases prezentācijas vakarus ģimenēm, tematisku vakaru kur jaunieši jauniešiem iesaka labas grāmatas vai pat apmainās ar tām, ko paši lasījuši/iegādājušies.

CITI KOMENTĀRI UN IETEIKUMI

- Facebook video norādē /ej.uz.../ ievietot Jauno grāmatu bukleta tekstu nevis elektronisko katalogu.
- Somu glabātuves- slēdzamas skapīšus un garderobi.
- Pasākumi darba laikā, nav iespējas apmeklēt.
- Ļoti patīk bibliotēkas iekārtojums.
- Es labprāt apmeklētu kursus un seminārus, ja tādi tiktu piedāvāti. Paldies!
- Vienmēr patīkami apmeklēt Līvānu bibliotēku - zinoši, izpalīdzīgi, profesionāli savas jomas darbinieki! Esmu ilglaicīga jūsu bibliotēkas apmeklētāja!
- Tā turpināt, paldies!

CITI KOMENTĀRI UN IETEIKUMI

- Mūsu bibliotēka ir forša.
- Plauktos ir saliktas grāmatas viena rakstnieka. Lai atrastu jaunāko ir jāmeklē ilgi. Varbūt var tai plauktā atdalīt ar kādu grāmatzīmi, lai uzzinātu kura ir jaunā izlaiduma, nevis jārokas visā plauktā. Ir jau jauno grāmatu plaukti, bet grāmatas kuras jau ir vecākas, bet tomēr jaunas, ilgi jāmeklē kopējā plauktā.
- Būt redzamākai un aktīvākai sociālaajos medijos, veidojot mūsdienīgus ierakstus.
- Bibliotēkai ir ļoti plašs pakalpojumu klāsts.
- Būt gaišākai.
- Noteikti gribētos uzteikt ideju par Ziemassvētku tirdziņu.

Paldies!

Līvānu novada publisko bibliotēku pārskats par 2024. gadu

Pielikums Nr. 3

“Veiksmīgākie **LNCB** pasākumi 2024. gadā”

Tikšanās ar rakstnieci Maiju Krekli	Tikšanās ar latviešu kultūras darbinieku biogrāfisko romānu autori Maiju Krekli notika VKKF atbalstītā projekta “Rakstnieks runā ar lasītāju” ietvaros. Pasākumā gaitā rakstniece stāstīja par grāmatām “Melanholiskais valsis”, Ilgu putni ar sasietiem spārniem” un “Atraitnes dēls, Viļa Plūdoņa jūtas un dziņas”.
Tikšanās ar uzņēmēju Ilgoni Sniķeru	Ilgoņa Sniķera stāsts par darba gaitām Līvānu stikla fabrikā pagājušā gadsimta 70. -80.gados iesaista tikšanās dalībniekus diskusijā par Līvānu neseno vēsturi.
Saprast citus. Prast un novērtēt individuālo, sociālo un kulturālo daudzveidību.	10.a klases stunda bibliotēkā. Sandras Kivlenieces izstāde “Pildspalvas un grāmatas ar pievienoto vērtību” un Lienas Antevicas personālizstāde “Es, grāmatas un lelles” kā uzskates līdzekļi.
Tikšanās ar pārgājēju cienītāju grupu Turku ceļotāji	Pasākumā piedalās 6 šīs grupas dalībnieki. Katrs dalībnieks stāsta par savu pārgājēju, tiek rādīti attēli. Pasākuma apmeklētājiem ir iespēja iesaistīties šajā kustībā.
Tikšanās ar bērnu dzejnieci un rakstnieci Eviju Gulbi	VKKF atbalstīts lasītveicināšanas pasākums
Līvānu dārza lietu maiņas punkta atklāšana	Dārza lietu maiņas punkts ir vieta, kur var atnest paša novāktās sēklas, vai kuras nopirktas veikalā, bet nav izlietotas, istabas augus, dažādus sīkos dārza piederumus, kuriem nav pielietojuma Tavā dārza saimniecībā, dārza augus no kuriem pēc pārstādīšanas paliek pāri kāds stāds, stādus, kuri paliek pāri no pavasara sēšanas kastēm. Vieta, no kuras Tu vari paņemt sev noderīgo savam dārzam.
Tikšanās ar permakultūras entuziasti Ingu Reinfeldi	13.martā, vēlākā pēcpusdienā uz sarunu ar Ingu Reinfeldi sanāca gan pieredzējuši permakultūras saimniekošanas piekritēji, gan tie, kuri grib izzināt kā tas darbojas.
Akcija "Randiņš ar grāmatu"	Zem papīra iesaiņojuma paslēpušies jaunākie un pasaulē iecienītākie literārie darbi par dažādām tēmām un sižetiem, nodrošinot interesantu un saistošu lasāmvielu līdz pat akcijas noslēgumam.
Akcija "Literārais novēlējums Tev"	Motivējošas frāzes vai vienkārši pozitīvi uzmundrinoši vārdi, lai diena izdotos.
Tikšanās ar Armandu Puči	Tikšanās ar žurnālistu A. Puči, kur sarunas notika par godīgumu, cilvēcību un taisnīgumu. Par iekšējo pārliecību. Par drosmi turēties pie godīguma.
Dalība Eiropas pagalma svētkos	Atzīmējot Eiropas dienu un Latvijas iestāšanos Eiropas Savienībā 20. gadadienu, Līvānu bibliotēka piedalījās Eiropas pagalma svētkos ar atjautības uzdevumiem par ES dažāda vecuma bērniem un pusaudžiem.

Līvānu novada publisko bibliotēku pārskats par 2024. gadu

Bērnu žūrijas pasākums	
Jauno grāmatu dieena	Daiļliteratūra un nozaru literatūra dažādām gaumēm latviešu un krievu valodā.
Tikšanās ar rakstnieku Andri Kalnozolu	Bibliotēkā ar lasītājiem tiekas rakstnieks, dzejnieks un aktieris Andris Kalnozols. Viņa romāns "Kalendārs mani sauc" saņēmis 2021.Latvijas Literatūras gada balvu kategorijā "Gada debija".
Līvānu novada bibliotekāru dalība pilsētas svētku gājienā	Bibliotēka aicina savus apmeklētājus un atbalstītājus doties svētku gājienā un izbaudīt šos skaistos mirkļus kopā ar mūsu kolektīvu.
K. Lipkovas izstādes noslēguma pasākums un G. Dukaļskas izstādes atklāšana	Pasākuma apmeklētājiem būs iespēja atrasties starp Kristīnes Lipkovas un Gitas Dukaļskas talantiem. Izbaudīsim dziedātās Gitas gleznu burvību un klausīsimies viņas iedziedātās dziesmas, vērosim darbīgās mākslinieces Kristīnes paraugdemonstrējumu vienā no vairākiem gleznošanas veidiem kurus viņa ir apguvusi. Šoreiz būs iespēja vērot kā top gleznas senajā persiešu glezniecības tehnikā EBRU.
Dalība jauniešu iespēju festivālā "Kopums"	Bibliotēkas teltī bija iespēja pildīt savas personības grāmatas testu, zīmēt bibliotēkas lasītāju un piedalīties skaļās lasīšanas izaicinājumā.
Vārda un mūzikas improvizācijas "Elpot sauli"	Egītas Terēzes Jonānes dzeja, Kellijas Znotiņas vijole un Viktorijas Gžibovskas saksofons
Tikšanās ar Zani Daudziņu	Rakstīšana kā pašterapija, stāsts par spītīgu gaismas staru tumsā, komunālā dzīvokļa pasaule, skatuves runa un balss trenēšanas metodika. Stāstu par visu šo bija iespēja dzirdēt klātienē tikšanās reizē ar Zani Daudziņu.
Profesija - bibliotekārs	Karjeras nedēļas ietvaros Jaunsilavas psk. 4.klases skolēni tika iepazīstināti ar bibliotēku nozari
Profesija - bibliotekārs	Karjeras nedēļas ietvaros Jaunsilavas psk. 3.klases skolēni tika iepazīstināti ar bibliotēku nozari
Tikšanās ar Liu Guļevsku	Žurnāliste, rakstniece, atmiņu glabātāja un dokumentētāja, 20 grāmatu par personībām autore Lia Guļevska šodien, tikšanās reizē ar viņas talanta cienītājiem par sirdi, dzīvības un dzīves vērtību un lūgšanām.
Izstādes "Tu esi māksla, māksla esi tu" atklāšana	Līvānu bibliotēkā svinīgi tika atklāta biedrības "Sarkanais Akmens" mākslinieku un Līvānu novada mākslinieku vasaras salidojuma darbu izstāde "Tu esi māksla māksla esi TU".
Lekcija par medijpratību	Dienvidlatgales NVO atbalsta centra organizētā medijpratības darbnīca senioriem un bibliotekāriem "Saproti informāciju"
Koncertprogramma "Satikšanās". Ielūdz Intars Rešetins-Pētersons	I.Rešetina-Pētersona koncertprogrammas apmeklētājiem bija iespēja dzirdēt izmeklētās Ziedoņa epifāniju rindas un visiem pazīstamas un mīļas dziesmas, kurām visi klātesošie aizrautīgi dziedāja līdzi.

Līvānu novada publisko bibliotēku pārskats par 2024. gadu

Spēlfīma "Zeme, kas dzied"	Līvānu bibliotēkas Straumes zālē tiks demonstrēta M.Martinsona filma "Zeme, kas dzied". Stāsts par latviešu nācijas dzimšanu Pirmo latviešu dziedāšanas svētku laikā 1873. gadā un uzņēmīgajiem cilvēkiem, kas aizsāka šo unikālo, no paaudzes paaudzē nododamo mantojumu.
Meditācija	Iedvesmojoties no Latvijas Nacionālās bibliotēkas, nu meditācijas vakars noritējis arī pie mums Līvānu bibliotēkā. Sveču gaismā, šķindot Tibetas skanošajiem traukiem, notika Gaismas svētku meditācija, kuras laikā dalībnieki noskaidroja, kas ir meditācija, kāpēc tā vajadzīga, kā nonākt harmonijā ar sevi, kā arī atbrīvoja prātu un ļāvās gaismas un skaņas dziedinošajai pieredzei. Meditāciju vadīja Juris Bramanis, meistars ar vairāk kā 10 gadu pieredzi Tibetas skanošo trauku meditācijā.
Tikšanās ar Sandru Kalnieti	Līvānu bibliotēkā noritēja tikšanās ar vairāku grāmatu autori Sandru Kalnieti. Pasākuma laikā tika dota iespēja iepazīt viņu arī kā politiķi un harizmātisku, iedvesmojošu sievieti. Tikšanās izskaņā Sandra Kalniete sniedza atbildes uz apmeklētāju interesējošiem jautājumiem.
Ziemassvētku dāvanu izstāde "vairosim Ziemassvētku dāvināšanas prieku!"	Amatnieku un mājražotāju ikgadējā Ziemassvētku izstāde/pārdošana
Ziemassvētku koncerts	Lielo un mazo dziedošo bibliotēkas lasītāju koncerts ceturtdienas vakarā sildīja klausītāju sirdis ar izjustiem priekšnesumiem, radot sirsnīgu un siltu atmosfēru.
Animācijas filma "Straume"	Lai izglābtos no milzu plūdiem, individuālists Kaķis stājas pretī savām lielākajām bailēm un iemācās draudzēties un sadarboties ar dažādu raksturu zvēriem, nonākot vienā laivā ar nesavtīgo Kapibaru, mantu vākšanas apsēsto Lemuru, draudzīgi rotaļīgo Retrīveru un līdera dotībām apveltīto Putnu.

Līvānu novada publisko bibliotēku pārskats par 2024. gadu

Pielikums Nr. 4 LNCB veiksmīgākie pasākumi.

Tikšanās ar pazīstamām personībām

Zane Daudziņa

Armands Puče

Lia Guļevska

Ivars Ījabs

Maija Krekle

Līvānu novada publisko bibliotēku pārskats par 2024. gadu

Sandra Kalniete

Intars Rešetins-Pētersons

Pielikums Nr. 5. Pasākumi filiālbibliotēkās

Jaunsilavu filiālbibliotēka

Radošā darbnīca “Ziemassvētku galda dekors”

Izstāde “Papīra pasaule” - Vilcānu ģimenes veidotie 3D papīra modeļi

Digitālā nedēļa – nodarbība 1. klasei par tālruņiem un īsziņām

Bibliotēku nedēļa.
Grāmatzīmju veidošanas darbnīca

Līvānu novada publisko bibliotēku pārskats par 2024. gadu

Rožupes filiālbibliotēka

Dalība Rožupes pagasta

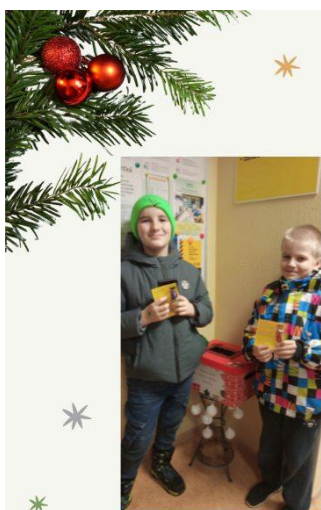
Pasākumu-meistarklase- "Sievšķība un dabas spēks vasaras saulgriežu laikā"

Ģimeņu festivālā "Šlakatas" Rožupes estrādē

Akcija "Uzdāvēini mammai dzejoli"

Ziemassvētku gaidīšana

Rudzātu filiālbibliotēka

Veloceļotāji no Francijas

Dzejnieka Ulža Bērziņa atdusas vieta Rudzātu pagastā, dēla īpašumā

Bibliotēkas telts Rudzātu pagasta svētku pasākumā

Lasītāju darinājumu izstāde

Rīta filiālbibliotēka

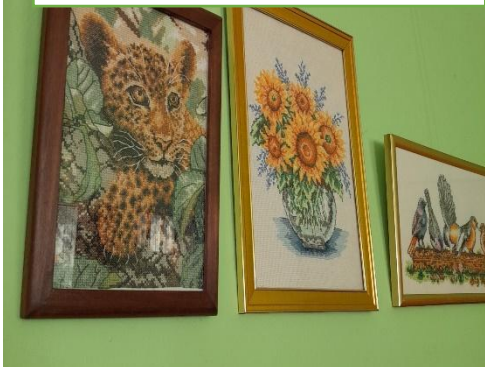
Darbu izstāde

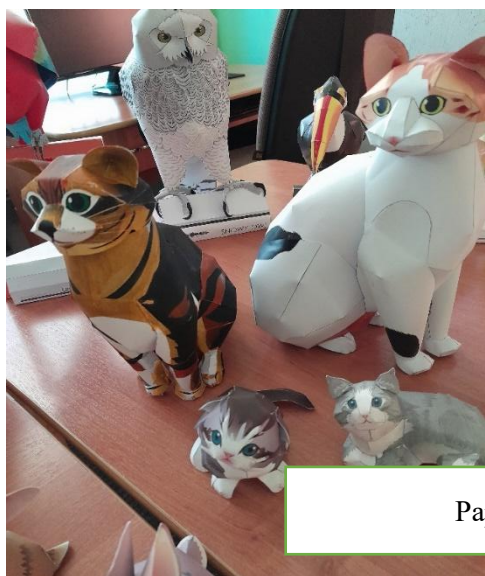
Biedrības "Baltā māja"

Sutru filiālbibliotēka

Gleznu izstāde bibliotēkā

«Manas vērtības»
Mākslas izstāde

Papīra pasaule

Seniori ekskursijā

Rudens ziedu un ražas
izstāde